

HET NIEUWS VAN DEN DAG

Wtg. N. V. Handel Mij. ALBRECHT & Co.
Dir. A. W. van RAMSHORST.

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

Directeur-Heelredacteur
W. BELONJE.

AVONDBLAD.

(Dit nummer bestaat uit Vijf bladen)

Hodie mihi...

TEMPO... tempo. De „nieuwe beschaving“ heeft haast. Geen moment laat zij de volken met rust. Zij zullen zich aan haar hebben te onderwerpen, vrijwillig, uit angst voor de overmacht, dan wel gedwongen door middel van bommen en tanks.

Polen viel. Een onafhankelijk volk, dat zijn vaderland, zijn vrijheid en zijn instellingen even lief had als wij, werd met militair geweld tot de ergste slavernij gebracht.

Op open steden en dorpen ploften de brisant- en brand-bommen neer en duizenden burgers, mannen, vrouwen en kinderen, wier eenige schuld was, dat hun bezittingen de begeerte van de veroveraars hadden opgewekt, werden aan stukken gescheurd. Woonhuizen en gebouwen van armen en rijken stortten tot puinhoopen ineen. Het al-vernielende vuur verteerde wat er nog overeind bleef, terwijl tal van vluchtende bewoners door mitrailleur-vuur van de lucht uit werden weggemaaid.

De voor het allergrootste gedeelte Poolse bevolking van den vroegeren corridor en andere Poolse gebieden wordt van hun hof en grond verjaagd naar meer Oostelijke streken, waar zij voorloopig maar van de liefdadigheid van bijna even arme landen moeten afhankelijk zijn. Tienduizenden Poolen werden met de bezittingen en broodwinningen van de weggejaagde Polen schade loos gesteld voor het verlies, dat zij bij de evacuatie, welke de bolsjewistische „bondgenooten“ hun hadden afgeperst, in de Baltische staten hebben geleden.

Jaren achtereen worden honderdduizenden Joden vervolgd en succesvolijk van hun bezittingen en van ieder bestaansmiddel beroofd. Tienduizenden intellectuelen van dit begaafde en ijverige volk, onder wie tal van geleerden met een wereldreputatie, worden smadelijk verjaagd uit de eervolle betrekkingen en functies, waarin aanleg, kennis en bekwaamheid hen geplaatst hadden. Velen hunner vluchtten, tegelijk met drommen rasechte „Ariërs“, die wegens een van het heerschende regiem afwijkende geestgesteldheid den haat van de nieuwe leiders hadden opgewekt, over de grenzen, om de martelingen — niet zelden den dood — in concentratiekamp of gevangenis te ontgaan.

Ongeplukken van Joodsche herkomst, die geen gelegenheid hadden zich tijdig in veiligheid te stellen, worden, na verlies van alles wat zij bezaten, naar een „reservaat“ ergens in centraal-Polen overgebracht. Aldus worden een half miljoen mensen uit Bohemen en Moravië, Oostenrijk, Posen en West-Pruisen en uit het oude rijk, saamgedreven in vreemd gebied, waar zij maar moeten zien het verhongeringsproces, waartoe een „christelijke“ natie hen veroordeelde, zoo lang mogelijk te rekken.

Hetzelfde regiem zond zijn apostelen uit over de geheele wereld. Het maakt openlijk, en meer nog in het geheim, in tal van vreemde landen propaganda voor de heillooze theorieën, welke Machiavelli eeuwen geleden geformuleerd heeft en Atilla, nog wat vroeger, onbewust van zijn toekomstige prozelieten, reeds in praktijk had gebracht. Het maakt aldus in tal van landen de geestelijk minderwaardigen en abnorma-

Om te Onthouden!

Wij erkennen het ongerief en de mogelijke verliezen, welke de Britsche export-blokkade aan de neutralen zullen toebrengen, doch deze maatregelen zijn noodig teneinde onze pogingen tot een succesvol einde te brengen en zij zijn wel eenige offers van de zijde der neutralen waard.

Chamberlain, 28 Nov.

len tot zijn aanhangers en vormt hen systematisch tot verraders van het eigen land. Zoo ook bij ons!

En nu is Finland aan de beurt gekomen. Een jong, een frisch, een geloófig volk wordt onder den voet geloopt na eerst met de, van het nationaal-socialisme geleerde, methoden te zijn bewerkt. Weér doen de bommen haar werk. Zonder mogelijkheid ook maar te kunnen veronderstellen waar hun moordtuig terecht komt, ontlaan de bombardeurs van het, volgens Hitler, „satanisch verschijnsel“ hun dood en verderf zaaienden last. Zij bekommeren zich niet, of inderdaad militaire objecten dan wel onschuldige vrouwen als slachtoffers zullen vallen. Hun opdracht is: maait alles weg wat ge ziet.

De dappere Finnen hielden nog even stand, maar ook hun lot is thans bezegeld. Opnieuw zal een vrijheidslievend volk in slavernij ten onder gaan.

En nu zullen de heele en halve nationaal-socialisten in Indië, in hun dwaze bezetenheid, wel weer uitroepen: Het is verschrikkelijk, maar het moest komen. En in zooveel te verklaren in den strijd tegen de vijand, welke volkenmen zijn verstand en verstand afwijzend staan tegenover nieuwe en frissche begrippen. Jawel, nieuwe en frissche begrippen! Dood en vernietiging. Moord op groote schaal. Roof en plundering. Bommen en mijnen.

Anderen zullen zich op onze neutraliteit beroepen. Och ja, die neutraliteit!

Wij protesteerden tegen het aanhouden en onderzoeken van onze scheepsladingen op mogelijke contrabande en van onze handels-correspondentie door de andere partij, welke geen neutrale schepen verniet en onze zeelieden op menschelevende wijze behandelt.

Wij protesteerden niet, wanneer weerloze passagiers- en koopvaardischepen in den grond worden geboord, herhaaldelijk zonder aan de opvarende gelegenheid te geven het veege lijf te redden.

Wij protesteerden niet of nauwelijks, wanneer de „nieuwe beschaving“ op Nederlandsch grondgebied een Nederlandsch officier vermoordt.

Wij zwijgen wanneer een officieele instantie te Berlijn verklaart, dat het belang van de neutralen betrekkelijk onbetekenend is en niet in aanmerking kan worden genomen, wanneer de oorlog op volle schaal gevoerd wordt.

Wij laten uit louter onpartijdigheid en overmaat van verdraagzaamheid — men moet de „meening“ van zijn tegenstanders en zelfs van zijn doodsvijanden weten te... eerbiedigen, nietwaar? — de ideologie van de „nieuwe beschaving“ voortwoekeren en zelfs de eigen, zelfgekozen regeering, ons verdedigingsstelsel, ons gezag en al onze in eeuwen van vrije ontwikkeling gegroeide instellingen ondermijnen, bespionneeren en verraden, om den komenden „Anschluss“ te vergemakkelijken.

Wij zijn zoo neutraal, dat wij zelfs neutraal tegenover ons eigen land zijn gewor-

den. Als groote, vrijheidlievende naties tenslotte begrepen, dat slechts gewapend verzet de voortdurende bedreiging van allen met hetzelfde lot en dezelfde gruwelen — de zwakken het eerst — zou kunnen keren, dan smalen wij nog: „Het is een machtsconflict, en wij hebben er niets mee te maken.“

Het is een leugen! De strijd van de Geallieerden tegen het communisme raakt ook ons. Direct en indirect. Het is zoo waar wat de militaire medewerker van het Belgische blad *Vingtième Siècle* onlangs schreef:

„De eerste voorwaarde, welke wij hebben te vervullen om den storm te doorstaan, niet onbeschadigd, doch met zoo weinig mogelijk schade, is het hoofd koel te houden en het permanente belang van ons land niet te verwarren met tijdelijke belangen. Wij moeten onze krachten bewaren voor het geval wij die eventueel noodig zouden hebben om ons grondgebied te verdedigen.“

Zoo is het! Maar nog steeds werpen Nederlanders en „Nederlanders“ voor in den bek van den Moloch der „nieuwe beschaving“.

En nog steeds beseft ons volk niet de groote waarde van de les, welke gelegen is in het tragisch lot van de slachtoffers der „nieuwe beschaving“. Als de stem van den roepende in de woestijn verklinkt hun dagelijksche waarschuwing: „hodie mihi, cras tibi“, „heden ik, morgen gij!“

Een Europeesch belang.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag:

In de Tweede Kamer wees minister jhr. mr. D. J. de Geer de aanduiding „parlementair“ af voor het huidige Kabinet, dat een abnormaal karakter draagt, een noodfiguur is, welke uitzondering moet blijven, en welke nieuwe rechtvaardiging vond in de gebeurtenissen van 1 September j.l.

Spreker verwachtte geen hooge opbrengst van de in een vergevorderd stadium zijnde oorlogswinst-belasting, waarom de uitgaven voor de mobilisatie dan ook grotendeels uit leningen moeten worden bestreden.

Minister De Geer releveerde het verzet van de Regeering bij Frankrijk en Engeland tegen de nieuwe represailles.

Medegedeeld werd, dat het Indische advies inzake het vlootrapport omvangrijk is en spoedig een onderwerp van beraadslaging in het Kabinet zal uitmaken.

De minister ried den heer Van Vessum (N.S.B.) aan, te vertrouwen in het woord en de kracht der Regeering en besloot met de mededeeling, dat de Nederlandsche neutraliteit ook een Europeesch belang is en wellicht een middel vormt voor een poging tot herstel van den vrede.

Bij de replieken weerlegde mr. W. M. van Lanschot (R. K.) diverse opmerkingen van dr. H. Colijn en wees er op, dat Colijn bij de jongste formatie beter gedaan zou hebben de moeilijkheden in een rechtsche samenwerking op te lossen. Colijn meende, dat bij de Katholieken de bereidwilligheid tot samenwerking niet aanwezig was.

Russisch Ultimatum?

Reuter seint uit Helsinki:

Volgens een niet-bevestigd bericht heeft Rusland aan Finland een ultimatum gesteld, dat tenzij alle Russische eischen tegen 3 uur v. m. ingewilligd zijn, het land verwoest zou worden.

Het parlement, dat gisteren te 8 uur n. m. bijeenkwam, was heden te 2 uur v. m. nog steeds in zitting.

De Toestand.

DE REGEERING VAN FINLAND IS AFGETREDEN.

DE OPMARSCH DER BOLSJEWISTEN IN FINLAND VOLTREKT ZICH IN SNEL TEMPO; HET LOT DER VOORNAAMSTE STRATEGISCHE PUNTEN SCHIJNT BEZEGELD. MEEDOOGENLOOZE BOMBARDEMENTEN VAN STEDEN ZIJN NIET UITGEREVEN.

De verantwoordiging in de geheele wereld — met uitzondering van Duitschland — over de bolsjewistische invasie in Noord-oost-Europa is zeer groot; geen der groote mogendheden schijnt echter in staat daadwerkelijk Finland bij te springen.

De Zweden overwegen geen militaire maatregelen in verband met den aanval op Finland.

Te Rome zouden voorbereidingen getroffen worden om jonge Italianen in staat te stellen aan de zijde der Finnen tegen de Russen te strijden.

„Het Liegt“.

Uit Bandoeng vernemen wij dat *Het Licht*, het orgaan van de Duitse nationaal-socialisten, uit wraak over hetgeen wij aan „het licht“ hebben gebracht, den leider van *Het Nieuws van den Dag* ervan beschuldigt bij den verkoop van de aandelen der *Indische Courant* een bedrag van f 18.000.— cadeau te hebben ontvangen.

Wij gaan op dezen lasterpraat natuurlijk niet in. Wij zullen den heer D. F. van der Pant in de gelegenheid stellen voor den rechter deze perfide beschuldiging te herhalen.

De Export-Blokkade.

Konvooleeren heeft geen nut.

Aneta-A. N. P. seint uit Den Haag:

Officieuze berichten maken er melding van, dat de Regeering de vraag van het doen konvooleeren van koopvaardischepen onderzoekt. Een besluit zal eerst genomen kunnen worden, indien alle hieraan verbonden consequenties onder oogen zijn gezien en met voldoende zekerheid kan worden verwacht, dat de voordeelen de nadelen zullen overtreffen.

Hieruit volgt, dat het bericht, dat de Nederlandsche Regeering op korten termijn besloten zou zijn om tot konvooleering over te gaan, niet op een reëlen grondslag berust.

Aneta-A. N. P. seint uit Den Haag: De Regeeringspersdienst maakt bekend, dat de „Order in council“ inzake het in beslag nemen van Duitse exporten in neutrale schepen door de betrokken instanties nader wordt onderzocht.

Verwacht kan worden, dat de Nederlandsche Regeering zich dienaangaande weldra tot de Engelsche Regeering zal wenden.

Reuter seint uit Londen: De woordvoerder van het ministerie voor Economische Oorlogvoering verklaarde, dat indien de neutralen trachten schepen, welke Duitse goederen vervoeren, met oorlogsschepen te konvooleeren, het Engelsche wettig recht om dergelijke schepen te doorzoeken niet zal worden gewijzigd.

JHR. MR. B. C. DE JONGE.

Aneta-A.N.P. seint uit Utrecht:

Benoemd werd tot curator aan de Indische Faculteit de oud-Gouverneur-Generaal jhr. mr. B. C. de Jonge.

Onze Marine.

Oordeel van Admiraal Ferwerda.

Gisteren heeft vice-admiraal H. Ferwerda op „Modderlust” te Soerabaja afscheid genomen. De Vlootvoogd sprak hierbij een rede uit, waaraan wij, aan de hand van het verslag in het „Soer. Hbl.”, het volgende ontleenen:

„De laatste jaren van mijn carrière zijn mooi, maar moeilijk geweest. Reeds van het begin af deden zich allerlei bijzondere dingen voor; de afgelopen 3½ jaar zijn doorgebracht in een sfeer van internationale politieke onrust.

Dit heeft mooi en interessant werk meegebracht en als zodanig ben ik bevoorrecht geweest boven mijn voorgangers, dat ik de gelegenheid heb gekregen tot opbouw, herbouw en uitbouw van de Marine, zoowel te water, te land als in de lucht.

Indien ik er in geslaagd ben tot den opbouw der Marine een steentje bij te dragen, dan is dat niet alleen een gevolg geweest van mijn persoonlijk streven, alhoewel ik mijn geneeie prsoon aan de mooie en belangrijke taak heb gegeven, zonder uw steun en toegewijden arbeid van hoog tot laag ware een dergelijk resultaat niet bereikt.

Ik denk hierbij aan de laatste maanden en vooral September, toen uitzonderlijk veel van de meesten uwer is gevraagd, niet alleen van de militaire, doch ook van de burgerlijke takken van dienst.

Ik twijfel er niet aan of u zult met dezelfde toewijding en plichtsbetrachting voortgaan onder mijn opvolger en ik twijfel er niet aan of hij zal tot dezelfde erkenning komen, als ik, dat deze taak zonder dien steun niet mogelijk is.

Opbouw niet ten einde.

Ik sprak zooveen over de periode van opbouw. Het laat zich niet aanzien, dat deze periode reeds afgelopen is; ik hoop dat allerwegen de erkenning zal doordringen, dat deze gewesten een behoorlijke bescherming noodig hebben in deze tijden van politieke onrust en dit kan alleen mogelijk zijn door een goede en sterke zeemacht, bemand met goed en toegewijd personeel, doordrongen van een goeden militair geest.

Voorts kan een goede vloot alleen bestaan, als zij gebaseerd is op een goede grond-organisatie, die noodig is om de vloot en luchtstrijdkrachten behoorlijk te laten varen en vliegen en zoo noodig ook te doen vechten.

Voldaan en tevreden.

Een zware taak wacht U allen en ik heb het volste vertrouwen, dat U die taak zult volbrengen, doch daarbij moet bedacht worden, dat particuliere belangen, kleine en groote, opzij moeten gezet terwille van het landsbelang.

Mijn ervaring heeft mij geleerd, dat U allen hiertoe bereid is. Het schijnt algemeen aangenomen te worden, dat het weggaan een teleurstelling moet beteekenen, wanneer de resultaten van het werk nog niet geheel zichtbaar zijn. Men kan echter wel degelijk voldaan zijn wanneer de helft of drie-kwart van den arbeid is volbracht.

Ik ga voldaan en tevreden heen en heb 't geluk de eigenschap te bezitten, het volle vertrouwen te hebben in mijn opvolgers en niet uit te roepen: „Wat moet er van het werk terecht komen, als ik er niet meer ben.”

Dat ik dit gevoel bezit is, omdat ik den Marine-geest heb leeren kennen. Die duurt niet voor een periode van drie jaar, doch zal voortduren onder mijn opvolgers en niet minder goede resultaten afwerpen.

Ik wensch U het allerbeste toe en hoop, dat U succes in Uw carrière zult hebben. Deze heeft men in hoofdzaak zelf in handen, al kan niet ontkend worden, dat door een toevallige constellatie de een wat meer geluk heeft bij zijn promotie dan de ander.

Hoe het ook moge zijn, ik hoop, dat als U eenmaal den dienst zult verlaten, U dit met even prettige en voldane gevoelens zult doen als thans met mij het geval is. Ik hoop van harte, dat U voor rampen bespaard zult blijven, die thans zeker aan alle zijden dreigen.”

DE JAVA-TABAK.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag:

De Tweede Kamer nam diverse ontwerpen zonder stemming aan, o.a. het ontwerp inzake de vrijstelling van het Indische uitvoerrecht op tabak, nadat de heer Roestam Effendi hiertegen had geopponeerd.

Minister Ch. J. I. M. Walter had het ontwerp van onschuldigen aard genoemd, met de bedoeling, dat de opschorting slechts voor korten tijd zou gelden.

De Mendelssohn-affaire.

Deficit f 40½ miljoen.

Aneta-A. N. P. seint uit Amsterdam:

Het verslag van bewindvoerders bij de behandeling van de aanvraag om surséance van betaling voor de firma Mendelssohn & Co. toont aan, dat per 31 October jl. het nadeelig verschil tusssen activa en passiva voorloopig becijferd kan worden op f 40.504.485.93.

Aan activa bevindt zich o.a. in kas f 2.763.486, aan buitenlandsch schatkistpapier f 2.888.274, aan effecten f 47.027.324, aan effecten op termijn terug te nemen f 8.668.000, aan aandelen en vorderingen in en op vennootschappen en syndicaats participaties f 10.503.064, voor bedoelde vennootschappen verstrekte borgtochten f 1.181.306, aan debiteuren f 41.642.847 (waarvan voorloopig als dubieus beschouwd kan worden f 29.000.000) en belangen bij kunstverzamelingen f 6.722.604.

De passiva zijn: deposito's en creditsaldi in rekening-courant enz. f 58.373.147, opgenomen credieten f 63.668.678 (waarvan gedeelt f 47.906.760 en ongedekt f 15.761.917), verstrekte borgtochten f 2.237.349 en te betalen tegen terug te nemen effecten f 10.333.625.

P. p. was de stand van zaken op 14 Augustus 1939 als volgt: Activa: in kas f 389.673, buitenlandsch schatkistpapier f 19.154.832, idem op termijn terug te nemen f 63.959.414, effecten f 11.383.000, aandelen in en vorderingen op vennootschappen en syndicaatsparticipaties f 10.443.601, voor bedoelde vennootschappen verstrekte borgtochten f 1.495.480, debiteuren f 62.356.840 (waarvan voorloopig als dubieus beschouwd kan worden f 25.000.000), op termijn gekochte vreemde valuta f 167.537.547, te ontvangen tegen op termijn gekochte vreemde valuta f 61.435.339, op termijn verkochte goederen f 2.819.223, te ontvangen tegen op termijn verkochte goederen f 1.101.508.

Het nadeelig verschil tusssen activa en passiva kan voorloopig becijferd worden op f 11.424.078.

De passiva zijn: deposito's en creditsaldi in rekening-courant f 59.835.833, opgenomen credieten f 154.557.328 (waarvan gedeelt f 146.692.348 en ongedekt f 7.864.980), verstrekte borgtochten f 2.599.219, te betalen tegen terug te nemen schatkistpapier f 63.959.414 en te betalen tegen terug te nemen effecten f 11.786.954.

Aneta-A. N. P. seint uit Amsterdam:

De Rechtbank bepaalde de uitspraak op het verzoek om surséance van de firma Mendelssohn & Co. op 5 December a.s.

DE DIESEL-AUTO'S.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag:

Ingediend is een wetsontwerp tot bekrachtiging van de Indische ordonnantie voor verlaging van de motorvoertuigenbelasting (voor Diesel-auto's).

DE MAILBOOTEN.

Het m.s. „Indrapoera” wordt Zondag 3 December a.s. te 8 uur v.m. aan de kade te Tandjong Priok verwacht.

Het m.s. „Sibajak”, dd. 29 dezer des morgens uit Rotterdam naar Nederlandsch-Indië vertrokken, wordt 26 December a.s. te Batavia verwacht.

De „J. P. Coen” is te Duins gearriveerd; de „Huygens” is uit Duins vertrokken, aldus seint Aneta.

DE DREIGBRIEVEN.

Schriftkundige stelt P. I. D. in gelijk.

Zooals telegrafisch reeds werd gemeld, heeft de Politieke Inlichtingendienst te Semarang bericht ontvangen, dat het schriftkundig onderzoek, dat ingesteld werd naar de herkomst der anonieme dreigbrieven aan den Landvoogd, uitgewezen heeft, dat deze brieven afkomstig zijn van mej. Trimurti.

Zooals bekend, heeft de politie ten huize van mej. Trimurti boeken in beslag genomen alsmede andere schrifturen, aan de hand waarvan het onderzoek werd ingesteld.

Mej. Trimurti bevindt zich reeds in de vrouwengevangenis op Boekoe, waar zij haar straf van zes maanden, haar toegemeten in verband met het persdelict, uitzit.

De politie te Samarang heeft van het parket nog geen bericht ontvangen, welke stappen verder in deze zaak genomen moeten worden.

Verontwaardiging.

Reuter seint uit Amsterdam:

De verontwaardiging over den Russischen inval in Finland is algemeen. De ruiten van de kantoren van het communistische „Volksdagblad” te Amsterdam werden, toen het nieuws bekend werd, ingegooid.

Fatale brand.

Drie doden, zes gewonden.

Aneta seint uit Banjoewangi, dat het kapok-etablisement te Sidodadi, bij Kali Setail, is uitgebrand. De brand ontstond vermoedelijk door onvoorzichtigheid van het werkvolk.

Drie personen werden gedood, 2 ernstig en 4 licht gewond. Het kapok-etablisement was niet verzekerd.

HET WASSENDE WATER.

De Aa buiten de oevers.

Aneta-A.N.P. seint uit Helmond:

Tengevolge van den hoogen waterstand is het riviertje de Aa buiten zijn oevers getreden, waardoor het water de dekenfabriek van De Wit binnendrong, tengevolge waarvan het bedrijf werd stilgelegd.

DE VERZEKERINGSPREMIËS.

Aneta-A.N.P. seint uit Amsterdam:

Verschenen is Tarief No. 7 inzake de minimum-premiën voor goederenverzekering ingevolge de zee- en luchtverzekeringwet 1939.

RAMPOKPARTIJ IN S. O. K.

De „Sumatra Post” verneemt, dat op 30 November j.l. om half 12 's nachts te Bandar-Negeri in het Teling Tinggische een pondok-kedeh door rampokkers werd beschoten uit een rubberbosch op 40 meter afstand.

De Chineesche eigenaar, diens echtgenoot en een 8-jarig zoontje werden zwaar, een mantri en een koelie licht gewond.

De rampokkers maakten f 40 aan contenten en aan goederen ter waarde van f 50 buit. De bevolking is door het gebeurde zeer geschrokken en de daders is men nog niet op het spoor.

F. W. SIEVEKING†.

Groote ontsteltenis, vooral in makelaarskringen, werd gewekt door het overlijden van den heer F. W. Sieveking, makelaar te Soerabaja, die ook buiten zakenkringen een populaire figuur was.

STADSNIEUWS.

Vrijdag, 1 December 1939.

HET POLITIE-RAPPOORT.

De Zonden van den Dag.

Aan het politie-rapport van 30 November j.l. ontleenen wij de volgende schokkende gebeurtenissen:

De heer F. O. V., wonende aan den Depotweg, heeft aangifte gedaan, dat hij door den heer J. K., wonende op Boekitdoeri, zwaar werd beleedigd.

In de strafgevangenis Tjipinang had voor de afwisseling weer eens een vechtpartij plaats tusssen twee gedetineerden, waarbij Atma, die door Madsoeki werd aangevallen, een kapwond bekam in zijn rechterwang.

In samenwerking met den dienst van Uitvoerrechten en Accijnzen werd door de politie in de woning van een Chinees op Toasebio een inval gedaan, waarbij een complete arakstokerij in beslag werd genomen. De betrokkene bekende, doch tevens bleek, dat hij in het bezit was van een bewijs van ingezetenschap, dat een valschen naam vermeldde. Zoodat de P. I. D. werd ingeschakeld voor een nader onderzoek.

Met de driewielige transportfietsen (de z.g. „roda-tiga”) wil het nog steeds niet vlotten. De eigenaar van zulk een vervoermiddel, wonende in Gang Kouw & Lie, deed althans aangifte, dat een verbolgen voorbijganger een band van zijn voertuigje door een slag met een golok vernielde.

Op den hoek van Gang Bantam werd een dergelijke driewieler door een auto aangereden en danig beschadigd, als gevolg van de slechte stuurkunsten van den gang-trapper, die geen kans zag zijn vehikel veilig door het straatverkeer heen te laveeren.

Tenslotte werden er gisteren in Batavia 6 fietsen gestolen, hetgeen weinig is.

Wat zij zeggen:

Risico van het huwelijk.

De *Banier* ontleent aan de notulen der vergadering van een schoolbestuur in 1876:

„De onderwijzer X heeft zijn voornemen medegedeeld in het huwelijk te treden, waarop besloten wordt hem te kennen te doen geven, dat het bestuur hier niet tegen is, doch zich voorbehoudt hem zijn ontslag te geven, zoodra het bemerkt, dat zijn ambittie voor het onderwijs verflauwde.”

Dit zou men een huwelijksche voorwaarde kunnen noemen met een groot risico.

Misschien kende het schoolbestuur de bruid en besefte het, dat — zooals het meer in het leven gaat — de vrouw moeilijker te temmen was dan een heele klas met kinderen!

* *

Probaat middel.

Admiraal Bacon gaf in een rede te Portsmouth den volgende raad:

„Wanneer u een explosie ziet van een bom of iets dergelijks, ga dan onmiddellijk met uw zijde naar de ontploffing toe staan, de beenen van elkaar. Dan hebt u minder kans om getroffen te worden.”

Nóg probater lijkt het ons wanneer men niet naar een ontploffing blijft kijken, doch zorgt een half uurtje te voren de beenen te nemen.

Een lange reis.

Met de „Marnix van St. Aldegonde”.

Hedenmorgen arriveerde alhier uit Europa met bijna 800 passagiers het ms. „Marnix van St. Aldegonde”, na een gunstige reis zonder veel wederwaardigheden, hoewel die zeer lang duurde. D.w.z. eigenlijk duurde de reis van dit schip niet zoo heel lang (gegeven de route en de tijdsomstandigheden), maar een groot deel van de reizigers had een lange reis. Want de „Marnix” zelf ving de reis pas aan te Lissabon, terwijl de passagiers door de twee pendelschepen, resp. de „J. Psz. Coen” en de „Johan de Witt” uit Nederland werden aangebracht in twee groepen.

De tweede groep was de gelukkigste, want die kon dadelijk de reis voortzetten, maar de 1ste groep daarentegen had een oponthoud van 10 dagen te verwachten, doch dit viel zeer mede, doordat de Maatschappij „Nederland” zich ook thans deed kennen als een uitmuntende gastvrouw, die niet alleen zorgde voor een goede behuizing en een voortreffelijke verzorging, doch ook alles in het werk stelde om haar gasten zooveel mogelijk verstrooiing te geven.

Zoo zette zij verschillende excursies in elkaar, waardoor men heel wat van de Portugeesche hoofdstad en de omgeving kon zien. Ook was er gelegenheid een stierenvecht bij te wonen. De 10 dagen gedwongen wachten zijn dan ook niemand lang gevallen, ook al had men het natuurlijk gaarne anders gehad.

Het eenige, wat op de reis zelve minder aangenaam was, was het uitbreken van mazelen en bof. De strenge maatregelen, door den scheepsarts getroffen, hebben echter de uitbreiding dezer gevallen tot een epidemie weten te voorkomen. De patiënten werden onmiddellijk geïsoleerd en zoo is het bij enkele gevallen gebleven.

LEVENSONDERHOUD.

Stijging van 14 pCt.

Wij ontvingen de opgave van de stijging van de kosten van levensonderhoud in November jl., zooals deze wordt berekend door het comité ter bewaking van het Prijs- en Loonpeil der vakorganisaties. Voor heden zij eraan ontleend, dat te Batavia het gemiddelde der berekende index-cijfers in deze maand reeds steeg tot 6% boven dat van Juli 1937, dat is 14% boven het gemiddelde van Java toentertijd, dat als basis voor de toekenning der standplaatstoelagen werd aangenomen.

EEN VONNIS.

Hedenmorgen heeft de Raad van Justitie te Batavia uitspraak gedaan in de zaak tegen den beklagde W. J. P. van B., gewezen adjunct-secretaris van de Plaatselijke Commissie voor Crisiswerkloozen te Bandoeng, die de vorige week terecht gestaan heeft terzake van verduistering van diverse bedragen met behulp van valsche kwitanties ten name van verschillende steuntrekkers.

Naar men weet eischte het O. M. een gevangenisstraf voor den tijd van 1 jaar en 6 maanden.

De Raad van Justitie veroordeelde beklagde conform dezen eisch.

In plaats van kaarten.

TAN SIANG TIE

en

GO GIOK KHOEN

geven hierbij kennis van hun voor-
genomen huwelijk op 5 December
1939.

Ontvangdag 5 Dec. 12.15 - 1 u. n.m.
Salem 17.

Tegal, Parkstraat 6

Batavia-C, Salem 17

**St. NICOLAAS
IN HET LAND**

Thans is het de tijd voor:

Marsepein

**Chocolade
letters**

**Chocolade
figuren**

Geeft Uw kinderen een
Zeilboot

in keuze van

35 ct. tot f 17.-

Libby's

**Tomato-
Catchup**

per flesch **50 ct.**

Apricot Juice

(een nieuwe
Libby's-Juice)

per blik **25 ct.**

Libby's

Melk

(steriliseerd)

p. kl. bl. p. er bl.
14 ct. 28 ct.

TOKO

DE BATAVIER

Laan Holle 39
Tel. Wl. 6181-6182

Bloemenhandel &
Orchideeën kweekertij
"FUCHSIA"
TEL. WL. 3908
Eigen kweekertij
Billijke prijzen

**PRAKTISCH
GESCHENK**
voor de feestdagen

Tussers in de betere
Kwaliteiten
Tropicals- en Equatorials
Costumes

GEEN PRIJS VERHOOGING

OGER FRERES
BATAVIA-C.

Heeft geen filialen

**FILIAAL
CHAZES**

TJIKINI 54
Tel. Wl. 5687

Doet tijdig Uw bestelling voor **HAZES'**
welbekende Soterletters. Ze zijn
verrukkelijk. Wij bezorgen ze ook voor
U bij familie en vrienden.

John Pryce & Co

**HEDEN KJAVOND
MORGEN VENDUTIE**
ten huize v/d Wel Edel G. Heer

H. UKKERMAN

Directeur Fuchs en Rens
Tanah Abang West 12
IJzeren tuinzitje; Groote
blauwe en majolica potten
met planten; Diverse bloem-
bakken; Fraaie vloerklee-
den; Kroonlampen; Olie-
verfschilderijen; Kantoort;
Slaap- en eetkamerameu-
blementen; Clubfauteuils;
Gramofoon; Kinderboeken;
Electrische Koelkast;
Schoolbank; Goodnighten
Keroliedikanten; Spiegels;
Diepe kasten; Toilettafel;
Servies; Glaswerk; Tennis-
net enz.

JO TEK TJOE

Kwitang 2, Senen Telef. 855.
BATAVIA-CENTRUM
Haarolie tegen roos f 0.25 p. flesch

Charmant
Van hoofd tot voeten

Zoo is iedere vrouw, die de weinig
kostbare Palmolive schoonheidsbehan-
delling, waarvan U een beschrijving bij elk
stuk Palmolive Zeep verkrijgt vindt, volgt.
De resultaten zijn verrassend! Vooral in
de tropische zon verouderd de huid en
het is juist de verjongende olijfolie,
welke in groote hoeveelheden in
Palmolive Zeep wordt verwerkt, die
ook Uw gelaat als Uw lichaam,
charme geeft.

10
ct. Uw
schoonheidszeep
OOK BIJ HET BADEN

**Iedereen
roept
over
EL COMERCIO**

El Comercio is niet alleen
NIEUW: nieuw in kwaliteit,
in fabricage en in verpakking,
maar ook ENORM! Iedere
rooker die kennis maakte
met El Comercio zal dit
beamen: zachter, aroma-
tischer sigaar zag men nooit
en nimmer te voren! Zuiver
handwerk volgens handin-
slag methode.

Overtuigt U! Vraagt

EL COMERCIO
Nieuw Fabrikaat!

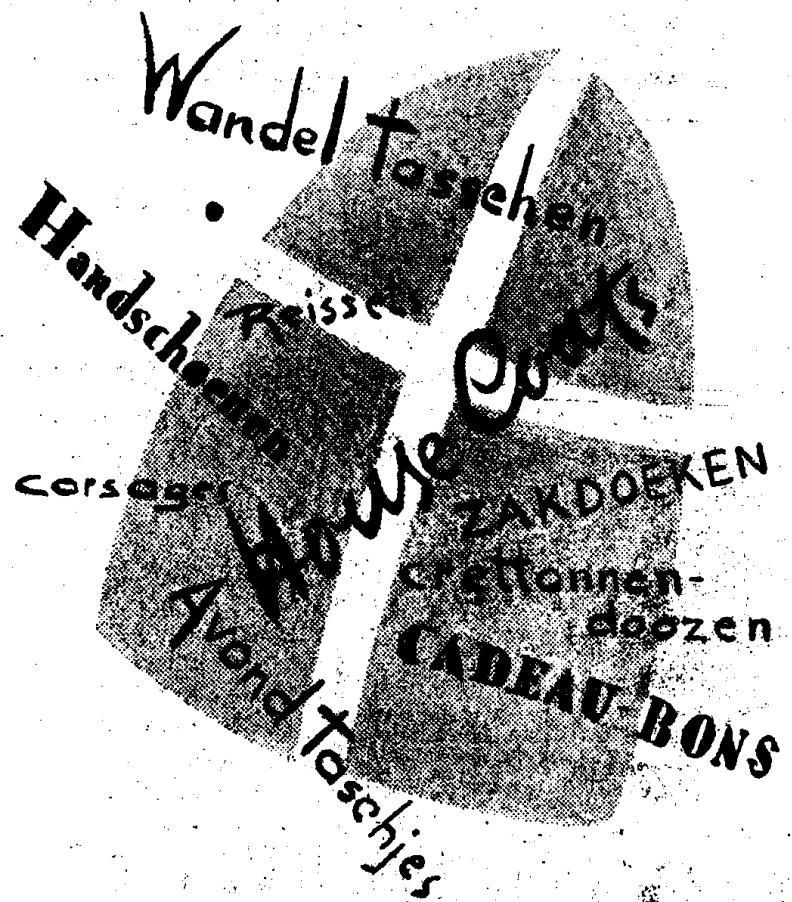
Agente: N. V. Handel Mij. Guntzel & Schumacher

MERSCH (Luxemburg)

HOTEL DES 7 CHATEAUX

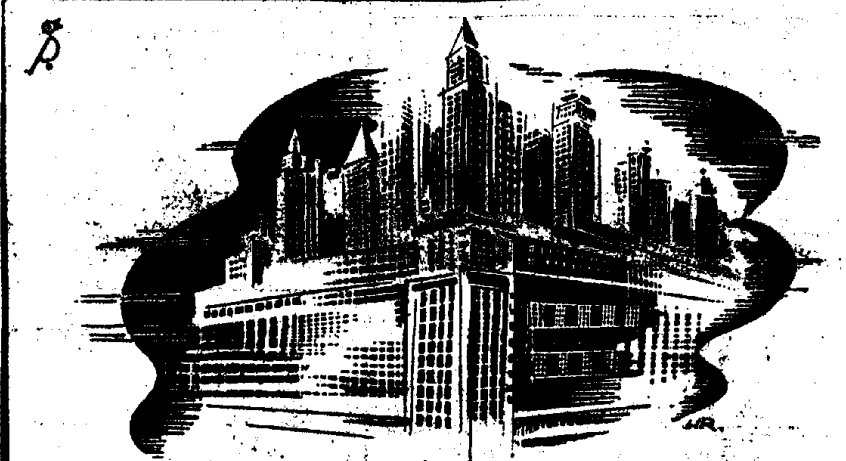
Groot terras, heerlijke ligging, schitterende wandelingen.
Eig. JOHN P. BARTHELEMY.

WELKE GESCHENKEN WORDEN
ONDER DEZE MIJTER UITGEDACHT?

en tal van andere practische
geschenken van

Gerzon
Uw Modehuis!

Moderne zakelijkheid uit zich in moderne vor-
men en bedient zich van moderne middelen. Een
hiervan is de Portable schrijfmachine, waarmede
Uw geheele correspondentie zooveel sneller en
duidelijker afgehandeld kan worden. De uiterst
laag geprijsde REMINGTON Portable "Remette"
brengt dit gemak binnen het bereik van iedereen.
Bij de keuze van een schrijfmachine geldt dan ook:
REMINGTON geeft den doorslag!

Remington
PORTABLE Remette

Vertrouwde service!

N.V. **RUYS'**
HANDELSVEREENIGING

BATAVIA-C. - NOORDWIJK 34 - (Nijlmij-Gebouw)

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

KANTOREN IN: NEDERLAND - NEDERLANDSCH-INDIË - CHINA - JAPAN -
PHILIPPIJNEN - STRAITS SETTLEMENTS - BRITSCH INDIË

ALLE BANKZAKEN

Om een artillerie-vloot.

(Van een Haagschen correspondent)

Nederlandsche werven kunnen slagschepen bouwen.

EEN VLUGGE ATTACHÉ.

DE uiteenzettingen van den luitenant ter zee G. Koudijs, veertien dagen geleden gegeven bij het vertoonen van de Nederlandsche marinefilm, hebben vrijwel door de heele pers haar weg gevonden.

Nederlandsche marinefilm, hebben vrijwel door de heele pers haar weg gevonden.

Een bewijs, dunkt ons, hoezeer verschillende redacties gevoelen, welk een tekort de meeste harer hebben in te halen op het stuk van voorlichting harer lezers, ten aanzien van het vlootvraagstuk. Ook een bewijs, dat de angst voor de portemonnaie op het oogenblik geen argument meer is in het publieke leven, als de vloot in discussie is.

Felle bestrijding heeft de bekendmaking, de propaganda, als men wil, eigenlijk alleen uitgelokt in het *Utrechtsch Nieuwsblad*, welks Marine-medewerker, de gep. vice-admiraal mr. J. C. de Jager, de oppositie quand-même tegen een artillerievloot nu toch wel ten toppunt voert.

Hij insinueert in een artikel in het nummer van 11 November, dat de... minister van Economische Zaken de promotor is van den bouw van slagschepen. De admiraal beweert dat niet — hij doet dat aldus in zware letters boven zijn artikel:

DE PROMOTORS.

Wie zijn de promotors van den slagkruiserbouw?

In zekere kringen neemt men aan: de minister van Economische Zaken, die achter zich de groote scheepsbouwmaatschappijen van Rotterdam, Amsterdam en Vlissingen heeft staan.

Nu zal men vragen: heeft minister Steenberghe geen andere zorgen dan de defensie van Indië? Hij heeft ook andere zorgen, die een meesterstuk in het oplossen van de quaesties, ook deze aangelegenheid onderstboven aan den volke (van Utrecht) vertoont.

Toen de gedachte aan bouw van slagschepen eindelijk herberg had gevonden in de Haagsche bureaux, en de aanvoerders der politieke partijen (eindelijk!) tot het inzicht waren gekomen, dat het argument: Engeland zal ons wel helpen, hier en in Indië, als het eens misloopt, alleen nog antiquaire waarde had — toen men de zonde der verzuimenis inzag van niet tijdig genoeg gezorgd te hebben voor de noodige „grondstoffen”, dat men is gaan zoeken naar de mogelijkheid om beslag te kunnen leggen op de noodige pantserplaten.

Dat Amerika en Engeland zouden leveren, was te voren wel uitgesloten te achten: deze mogendheden hebben voor eigen bouw zóó ontzaglijk veel noodig, dat zij wel niet in aanmerking kwamen.

DUITSCHLAND WAS BEREID.

Duitschland echter was bereid — en naar den trant van den Duitschen handel schijnen er toezeggingen verkregen te zijn, dat het ook in dit geval te vinden was voor ruil: groote contingenten zuivel, groenten en fruit tegen de staalplaten.

Dat onze werven in staat waren om slagschepen te bouwen — dat was bekend. Met stelligheid was, uit den kring der zéér belangstellende outsiders, de Japansche Marine-attaché de eerste, die zijn regeering daarvan op de hoogte bracht.

Het eerste bericht van de mogelijkheid, dat de Hollandsche regeering bereid was tot bouwen van slagschepen over te gaan, had hij nog niet in zijn ochtendblad gevonden — hij leest die makkelijker dan wij zijn Nitsj-Nitsj's —, of nog vóór kantoor tijd had hij de werven al telefonisch aangevraagd: of zij werkelijk slagschepen konden bouwen.

Ja, zij konden!

En lang voor de klok, den eigen morgen, twaalf geslagen had, was het telegram van den overste op den kabel (of in de lucht, dat weet ik niet met stelligheid) om To-

kio in te lichten, dat Holland er niet alleen over dacht slagschepen te bestellen, maar dat het ze op eigen werven kon bouwen óók.

Dit is de verklaring van het geheim des Utrechtschen admiraals (helaas nog niet in ruste, wat zijn tegensprekende roerigheid betreft) dat de minister van Economische Zaken de promotor is van de slagkruisers.

Was het maar voor honderd procent juist.

NOG NIET „BINNEN.”

Ik heb echter reden aan te nemen, dat die slagkruisers nog niet „binnen” zijn. De admiraal in Batavia blijkt nu per slot van rekening toch voldoende „grondstoffen” geleverd te hebben in zijn September-speech aan het restant van de lieden, die willen uitzuigen op het nationaal vermogen door „kleinere kruisers”, om hun niet de laatste hoop te ontnemen.

En de admiraal gaat inmiddels voort, te strijden tegen zijn jonge kameraden, die nu op posten van invloed staan. Hij verwijt de chef-staf van vandaag, dat die twintig jaar geleden een felle voorstander was van het (toen nog heele) „minimum”.

En hij durft werkelijk, na al wat over de geschiedenis van *Courageous* en *Royal Oak* nog te beweren, dat de waarde der slagschepen daardoor in opspraak gekomen is.

STADSNIEUWS.

(Vervolg van Eerste Blad.)

DIEFACHTIGE MILICIEN.

Spaarpot van Kamerad geleidigd.

De milicien-stoker E. A. R., laatstelijk dienend op de „Prins van Oranje”, wegens verduistering door den Zeekrijgsraad te Soerabaja veroordeeld tot 2 maanden gevangenisstraf, zat hedenmorgen als appellant, tevens geappelleerde, voor het H. M. G.

Hij wist dat zijn collega Daniels een melkblikje als spaarpot had ingericht. Deze had hem het spaarpotje wel eens laten zien.

Op een dag gaf D., die ging passagieren, in goed vertrouwen den sleutel van zijn pluunkast aan bekl. af. Deze had n.l. ook zijn kleeren in D.'s pluunkast geborgen, met diens toestemming.

Aanvankelijk durfde bekl. niet aan het spaarpotje te komen, doch later deed hij dat wel, na eerst een dergelijk melkblikje opgescharreld en dat van een even groote gleuf voorzien te hebben. Het geld, ongeveer 10 gulden, liet hij van het melkblikje van D. naar zijn zakken verhuizen en in de pluunkast deponeerde hij zijn eigen blikje, gevuld met centen.

Den volgenden dag ontkende bekl. tot tweemaal toe tegenover D., dat hij het geld gestolen had.

Wel verklaarde hij zich bereid, het geld voor D. aan den wal te leenen.

P r e s.: Je had het geld nog, en D. had gezegd er geen werk van te zullen maken als hij het geld nog dien dag terugkreeg. Waarom heb je dat dan niet gedaan?

B e k l.: Ik wou het geld gebruiken, om mijn schulden te betalen, en daarom heb ik van het gestolen geld maar f 1.30 aan D. geleend (...).

P r e s.: Ach wat, van die betaling van schulden is niets gekomen. Je wou met je meisje uit, hè, na eerst nog getracht te hebben, die f 10 van je meisje te leenen....

Hij ging dus met zijn meisje toeren, in een hotel zitten enz., en toen hij, te laat, aan boord terugkwam, was alles schoon op.

Bekl. had een fototoestel en een polshorloge in huurkoop genomen en hij kon de afbetalingen niet langer voldoen. Het horloge heeft hij verpand en dat wordt dus een nieuwe strafzaak tegen hem.

De Advocaat-Fiscaal, mr. H. v a n S a m t w i j k, constateerde dat bekl. schromelijk misbruik van vertrouwen gemaakt en zeer minderwaardig gehandeld had.

De eisch was 3 maanden, met ontslag, zonder ontzetting.

De verdediger, de heer J. d e B r u i j n, officier 2de klas bij den M. S. D., meende te doen te hebben met de ondoordachte daad van een zielig individu, en bepleitte de uiterste clementie.

Over Aardbevingen.

Lezing van overste Brest van Kempen.

Op uitnoodiging van de Koninklijke Natuurkundige Vereeniging en het Koninklijk Instituut van Ingenieurs hield gisteravond de luitenant-kolonel der Genie C. P. Brest van Kempen voor een aandachtig gehoor een lezing over „Aardbevingen en de toepassing van maatregelen tot beveiliging van gebouwen daartegen”.

De voorzitter, dr. H. P. Berlage, sprak een woord ter inleiding en gaf vervolgens het woord aan den heer Brest van Kempen. Deze verklaarde, dat hij gaarne aan het verzoek van de leden der bovengenoemde vereenigingen voldeed, ook met het oog op de belangrijkheid van dit onderwerp in verband met het veelvuldig voorkomen van aardbevingen in Nederlandsch-Indië. Vervolgens werden toen door spreker in den vorm van lichtbeelden, aardbevingskaarten van Nederlandsch-Indië geprojecteerd, samengesteld in samenwerking met dr. Berlage van het Kon. Magnetisch en Meteorologisch Observatorium, waarop de gebieden zijn aangeduid van de verschillende eilanden, waarop respectievelijk hevige, middelmatige en zwakke bevingen voorkomen.

Voorts werd ook de vernielende werking van seismische vloedgolven besproken. Deze ontstaan door een aardbeving op den oceaانبodem, waardoor groote hoeveelheden water worden verplaatst en hoogte golven van maximum 10 à 15 m.

Vervolgens werden aanwijzingen gegeven voor de constructie der gebouwen, teneinde deze tegen de seismische vloedgolven bestand te maken.

Aan de hand van geprojecteerde foto's werden verder bijzonderheden medegedeeld omtrent de schade, veroorzaakt aan de waterleiding te Koetaradja door de aardbeving van Augustus 1936.

Conclusies.

Spreker vervolgde zijn betoog met eenige conclusies.

Op grond van de veeljarige ervaringen, aldus spreker, kan de conclusie worden getrokken, dat het noodzakelijk is, in de seismische gebieden van Nederlandsch-Indië maatregelen te treffen, teneinde de aldaar wonende bevolkingsgroepen zoo goed mogelijk te vrijwaren tegen aardbevingschade.

De te treffen voorzieningen zouden het volgende behooren te omvatten:

Het zal noodig zijn, nauwkeurige gegevens over de beweging van den grond bij aardbevingen, in het bijzonder in de dichtbevolkte gedeelten (waaronder de steden) der aardbevingsgebieden te verzamelen.

Hiertoe is het noodzakelijk, dat in die gebieden een voldoende aantal seismologische stations wordt opgericht, waarin getijgende toestellen zijn opgesteld, waarmee men vernielende aardbevingen kan registreren. In het bijzonder moeten in elk station aanwezig zijn:

een seismograaf, opgesteld volgens de N.-Z. richting

een seismograaf, opgesteld volgens de O.-W. richting.

Deze seismografen moeten bestand zijn tegen hevige aardbevingen, d.w.z. ze moeten zodanig geconstrueerd zijn, dat bij een hevige aardbeving niet de naald van de trommel wordt geslingerd, waardoor het registreren van de aardbeving onmogelijk wordt gemaakt.

Onderzoek in Loco.

Na elke hevige aardbeving hier te lande ware een commissie van deskundigen aan te wijzen, welke zich naar het geteisterde gebied begeeft om in loco een onderzoek in te stellen.

Voorts is het wenschelijk, dat de wetenschap, betreffende de wijze waarop verschillende soorten van bouwwerken kunnen worden bestand gemaakt tegen aardbevingen, meer algemeen bekend wordt onder de bouwkundigen.

Daartoe zal hier te lande aan dit onderdeel van de bouwkunde, bij het onderwijs aan de Technische Hoogeschoolen en de Middebaar Technische Scholen de noodige aandacht moeten worden besteed.

De Inheemsche bevolking zal herhaaldelijk moeten worden voorgelicht omtrent de gevaren, verbonden aan het bewonen van huizen, die niet aan de normale eischen van constructie tegen aardbevingen voldoen.

Hiermede was de heer Brest van Kempen aan het eind van zijn lezing gekomen.

De heer Berlage dankte den spreker namens de leden van de Koninklijke Natuurkundige Vereeniging en het Koninklijk Instituut van Ingenieurs voor deze belangwekkende lezing.

Rechts en Links.

Gekkenhuis.

Eenige dagen geleden ontleenden wij aan het Soer. Hbl. bijzonderheden over de fraude op het assistent-residentiekantoor te Soerabaja, waar een commies, die naar schatting een f 15.000.— aan gelden voor naturalisatie in eigen zak gestoken heeft, ontslagen werd. En wij lezen in dit stukje:

„De door de aanvragers bij den commies gestorte gelden zijn als verloren te beschouwen, zoodat bij behandeling der aanvraag opnieuw en bij 's Lands kas moet worden gestort.”

Dit is óók een standpunt! En het is voor uitbreiding vatbaar. Een oneerlijk ambtenaar zal er niet de belastingpenningen der burgers van door gaan. „Geen nood!”, kan het Land dan zeggen. „De burgers, die hun belastingen reeds betaald hebben, moeten nog maar eens over de brug komen!”

Dat de schuld ligt bij het Gouvernement, 't welk niet voldoende controle op zijn ambtenaren oefent en dus ook de daaruit voortvloeiende schade dient te dragen, schijnt tot de bureaucratie niet door te dringen.

Wanneer ook de particulieren dit standpunt gaan deelen en bij een greep in de kas door een oneerlijk man, de schade verhalen op de klanten, die onverhoopt reeds betaald moeten hebben, dan zijn wij er héélemaal.

Dan is de beste remedie in 't geheel maar niet te betalen..... totdat er een fraude is gepleegd.

Een hoera voor het Indische gekkenhuis!

DE IMPORT.

Nog steeds belangrijk.

Aneta verneemt, dat ondanks de internationale situatie de goederenbeweging te Tandjong Priok nog steeds belangrijk blijft. De binnenkomende schepen voeren nog steeds belangrijke hoeveelheden importgoederen aan, niet alleen uit de Vereenigde Staten, Canada en Australië, maar ook uit Europa.

Dit goederenvervoer wordt hoofdzakelijk bediend door Nederlandsche schepen, maar ook de Engelsche schepen voeren nog belangrijke ladingen aan, w.o. zelfs Duitsche goederen, welke echter reeds in Nederlandsch bezit zijn overgegaan en uiteraard in Nederlandsche havens werden ingeladen.

Voorts nemen Italiaansche schepen deel aan het vervoer. De Noorsche en Deensche schepen welke Tandjong Priok aandoen, zijn uitsluitend geïnteresseerd in exportlading.

INBRAAK BIJ MEUBELZAAK.

Gebouw was onbewaakt.

Gistermorgen, toen de eigenaar van de meubelzaak „Sin Weng Seng” op Pasar-Baroe zijn winkel opende, bleek, dat het gebouw in den nacht ongewenscht bezoek had gekregen. Aan de achtergelaten sporen was duidelijk te zien, dat de bezoeker zijn weg had gevonden over een afscheidingsmuur aan den kant van een kleine gang en op die manier in de werkplaats der zaak was gekomen.

Deze werkplaats bleek evenwel niet het doel der „operatie” te zijn. De indringer heeft namelijk verder zijn weg genomen door een raam, waarvan hij een groote ijzeren tralie heeft omgebogen; nadat hij eerst nog een ruit heeft ingeslagen. Zoo bereikte hij den eigenlijken winkel, waaruit hij een rijwiel merk Raleigh, diverse timmermansgereedschappen en enkele andere goederen ontvreemd heeft, tot een gezamenlijke waarde van circa f 100 volgens opgave van den eigenaar.

Het gebouw was niet bewoond en het werd evenmin bewaakt, zoodat de indringer vrij gemakkelijk werk had.

EEN MAN IN EEN BOOT.

In den afgelopen nacht rond 1 uur ontdekten een waker van de Nachtwacht een verdachten Inlander in een motorboot van de Firma MacLaine Watson in de Benedenstad.

De man trachtte te ontvluchten, doch werd door den waker en een rechercheur van de Nachtwacht gearresteerd en ter beschikking gesteld van den chef der 2e Politie Sectie, waar hij voor onderzoek werd aangehouden.

Er werd niets vermist.

Terreur in Chineseesche Wereld.

Persoonlijke veiligheid van burgers bedreigd.

DE EERSTE ARRESTATIES.

Er bestaat voor ons alle aanleiding om nogmaals terug te komen op het onderwerp, dat wij in een vorige Causerie behandelden: de heersche terreur, die door geheime Chineseesche verenigingen te Batavia wordt uitgeoefend onder het betere deel der Chineseesche ingezetenschap, zonder dat de politie bij machte schijnt te zijn, daaraan een afdoend einde te maken.

Onze medewerker FLANEUR schrijft ons daaromtrent nog het volgende:

Men denke hierover niet te licht. De aanval, welke op den heer Injo Beng Goat werd gepleegd, staat niet op zichzelf, want daaraan gingen reeds meerdere daden van terrorisme vooraf. Ik noem slechts de namen van de heeren Houw Tek Kong, Tan Boen Kim en Liem Koen Hiam, die op minder prettige wijze kennis maakten met deze duistere machten uit de Chineseesche onderwereld, voordat de heeren Injo Beng Goat en Tan Pwee Kiat enkele dagen geleden aan de beurt kwamen.

Het laat zich trouwens aanzien, dat nog meerdere van dergelijke aanslagen zullen volgen, indien men althans rekening houdt met de dreigbrieven, die kwistig door de Chineseesche gangster-bende worden rondgezonden. Ik kom daar straks nader op terug.

Qui s'excuse, s'accuse.

Intusschen heeft hetgeen ik in een vorig artikel schreef tot resultaat gehad, dat de „Hong Po”, het blad, dat door de federatie van Chineseesche begrafenisondernemingen wordt uitgegeven, op 29 November j.l. in het geweer kwam en op vrij stuntele wijze trachtte aan te toonen, dat deze nobele sociale instelling niets te maken heeft met de wantoestanden, die in de Chineseesche samenleving een bedreiging vormen. Ik ontleen aan dit verweer, dat, behalve door zijn taalfouten, opvalt door een merkwaardig gekronkel en gedraai, slechts het volgende:

„Hoe klein de vergissing ook moge lijken, waaraan „Het Nieuws” zich heeft schuldig gemaakt, door van een fusie van drie plaatselijke begrafenisondernemingen te spreken, dat feit alleen reeds duidt op een niet al te accurate wijze van vergaren van gegevens door den betrokken scribent.”

Hoe nu? Wil de „Hong Po” mij soms doen gelooven, dat er van een dergelijke fusie geen sprake is?

Ik heb hier voor mij liggen een door het bestuur van de begrafenisonderneming „Ban Hap Hwee” alhier, ddo. 1 Januari 1939 rondgezonden circulaire, waarin zij haar leden oproept voor het bijwonen van een op 4 Januari 1939 te houden vergadering; waarop de federatie tot stand zou komen (en ook kwam) van de drie begrafenisondernemingen Ban Hap Hwee, Hoo Hap en Hong Gie Soen.

Kletspraatjes.

Wanneer de „Hong Po” met dergelijke ontkenningen van feiten zich schoon tracht te praten, lust het mij niet, daar nog verder op in te gaan. Dergelijke leugens zijn geen bestrijding waard.

Of verkondigt de „Hong Po” deze stelling, omdat wellicht zeer kort geleden de bestaande fusie van deze drie begrafenisondernemingen weder is te niet gedaan, tengevolge van onderlinge ruzie? Maar dat kan toch geen reden zijn om botweg zulk een fusie te ontkennen? En dit neemt toch niet weg, dat de „Hong Po” de spreekbuis blijft van de begrafenisonderneming „Hoo Hap”, op wier zak zij teert?

Zoolang de voorraad strekt!

Indien echter de „Hong Po”, als spreektrampet van deze begrafenisonderneming er zulk een prijs op stelt de door haar vertegenwoordigde vereniging van lijkbezorgers schoon te pleiten van alle beschuldigingen, die zij als even zoovele verdachtmakingen voelt, dan zou dit blad b.v. eens kunnen beginnen met een behoorlijke afrekening te publiceren van de uitgifte van het Gedenkbok, dat de begrafenisonderneming „Hoo Hap” in het begin van dit jaar liet verschijnen. Dat precieze kerkhof-jubileumnummer bracht voor circa f 3.000 aan advertenties op, doch nog nimmer kreeg een der aangesloten leden — ondanks herhaalde verzoeken — een afrekening te zien.

Interne vuile wasch.

Dit zijn echter interne aangelegenheden, die mij slechts weinig kunnen interesseren en die de slaafsche contribuanten van de „Hoo Hap” maar met hun eigen bestuur moeten uitknobelen. Voor mij telt slechts het algemeen belang en de bestrijding van

een ondergronds kwaad, dat in deze stad, doordat de politie niet schijnt te kunnen ingrijpen, proporties aanneemt, die een schande zijn voor de hoofdstad van dit eilandrijk.

Dreigbrieven.

Ik sprak in een vorige Causerie van dreigbrieven, welke door te goeder naam en faam bekend staande Chineseesche ingezetenen alhier werden ontvangen en die, naar men mag aannemen, alle uit denzelfden koker zijn gekomen. Het lijkt me hier de plaats om aan enkele van die dreigbrieven openbaarheid te geven.

En, opdat men er mij niet van zal verdenken, looze geruchten te colporteren, zal ik zoo vrij zijn, man en paard te noemen, opdat men ook in hoogere regionen hiervan geen onwetendheid voorwende.

De heer Thio Tjim Lie, die destijds lid was van de verificatie-commissie van de reeds eerder door mij genoemde begrafenisonderneming „Ban Hap Hwee” en als zodanig aan den dijk werd gezet, omdat hij te lastig werd, ontving kort voor een algemeene ledenvergadering in Mei van dit jaar een open briefkaart met de volgende bedreiging:

„Orang kasi nasehat pada kau, nanti kapak BAN HAP HWEH bikin Algemeene Vergadering, ada lebi slamet kau di jang an dateng koendjoengi, tapi kalau kau masi panasaran maoe dateng hadlir djoega, orang tida brani tangoeng kau poenja kepala bisa tinggal oetoes. Ati-ati, pikir biar mateng betoel. Kau poenja satroes boekan partij sembarangan. Inget!”

De inhoud is duidelijk: „blijf weg van die vergadering, anders kunnen wij niet garandeeren, dat je hoofd op je romp blijft staan”. En zoo geviel het, dat het ex-lid van de verificatie-commissie van de algemeene vergadering wegbleef en zijn bezwaren tegen het gevoerde beleid van de begrafenisonderneming — zoo hij die had — niet naar voren kon brengen.

Nog meer dreigbrieven.

Nadat het eenige maanden in stilte geboeid had in de Chineseesche onderwereld, volgde de aanslag op den hoofdredacteur van de „Keng Po”, welk blad hierop prompt reageerde, door een beloning van f 1.000 in uitzicht te stellen voor diene, die aanwijzingen zou kunnen geven, welke zouden leiden tot de arrestatie van den *auctor intellectualis* van den aanslag.

De heer Kwee Kek Beng, hoofdredacteur van het Chineseesche dagblad „Sin Po”, die zich aan de zijde van zijn collega schaarde en eveneens stelling nam tegen de duistere machten van de Bataviasche Chineseesche onderwereld, verhoogde deze premie met een bedrag van f 500 en ontving naar aanleiding daarvan reeds op 25 November j.l. het volgende fraaie epistel, waaruit ik enkele persoonlijke beleedigingen, terwille van de goede vormen, weglaat:

„Disini goea kasi taoe, jang loe begitoe koerang adjar soeda toeroet si Injo Beng Goat, toelis di courant en djoega toeroet kasi oepa f 500.—. Awas loe poenja kepala djoega, nanti goea kedja petja. Loe kira loe djoega tida bisa di makan sama golok of pelor? Djaga baek-baek loe poenja diri, masa loe tida kloear sendirian di djalanen of di loewar loe poenja roemah.”

Ook dit dreigbriefje behoeft geen commentaar. Het houdt voor den heer Kwee Kek Beng de onvriendelijke mededeeling in, dat hij zal kennismaken met een kapmes of een kogel, aangezien hij vijfhonderd gulden beschikbaar stelde voor het aanwijzen van den aanstichter van den aanslag op zijn collega. Hartelijkheid is toch maar alles!

Wie volgt?

Maar wie denken mocht, dat het hiernade afgelopen zou zijn, vergist zich. Er kwam nog een dreigbriefje los, in den vorm van een anonieme briefkaart, gericht aan de „Sin Po”, en luidende:

„Sekarang soeda sampe giliranja toewan Keng Po. Nanti sampe giliran toewan, tapi kapan harinja saja belon bisa temtoeken.”

Met andere woorden: „De hoofdredacteur van de „Keng Po” heeft zijn portie reeds gekregen, nu kom jij aan de beurt, maar op welken dag dat zijn zal, weet ik nog niet.”

Dit schrijven van dergelijke dreigbrieven zou een kinderachtig vermaak kunnen heeten, ware het niet, dat in de laatste maanden gebleken is, dat er grimmige ernst achter schuilt. Ik zeide reeds, dat de aanslag op den heer Injo Beng Goat niet op zichzelf staat.

Dergelijke toestanden kunnen kortweg in deze samenleving niet worden geduld. Wij

Agenda Batavia.

Vrijdag, 1 Dec. 1939.

Bioscopen:

Astoria: „Tango Nocturne”, 7.15 en 9.45 uur.

Capitol Theater: „Winter Carnaval”, 7.15 en 9.45 uur.

Cinema Palace: „Found Alive”, 7.15 en 9.45 uur.

Deca Park: „Wonderful World”, 7.15 en 9.45 uur.

Globe Theater: „Rose of Washington Square”, 7.15 en 9.45 uur.

Rex Theater: „Dark Victory”, 7.15 en 9.45 uur.

Maxim: „It's in the air”.

Centrale Biosc.: „De Gladiator”, 7.15 en 9.45 uur.

Vendutie:

2 Dec.: H. Ukkerman, Tanah-Abang West 12.

leven hier niet in Chicago en wanneer er in de Chineseesche onderwereld hier ter stede individuen zijn, die behept zijn met een All Capone-complex, dan dient de politie, die voor ons aller veiligheid heet te waken, tijdig in te grijpen om ongelukken te voorkomen.

Heeft het betere, rustige deel der Chineseesche gemeenschap hier recht op bescherming, of niet? Zoo ja, dan dient er eindelijk eens iets te gebeuren. Met het bekeuren van fietsers en koetsiers alléén bewijst geen enkele politie-corps zijn efficiëncy.

Het is goed, hier duidelijk te verklaren, dat de inhoud van deze dreigbrieven reeds ter kennis van de betrokken autoriteiten werd gebracht. Zoowel de P. G. als de Resident van Batavia (q.q. hoofd van de politie) en het hoofd van de Crimineele Recherche zijn thans geheel „au fait”, zoodat gehoopt mag worden, dat afdoende maatregelen zullen worden getroffen om de bedreigde personen te beschermen.

Hoe lang nog?

Het is mij bekend, dat deze autoriteiten eveneens bekend zijn met de namen der personen, op wie in de naaste toekomst een aanslag kan worden verwacht, hoewel zij tot dusver nog geen dreigbrieven ontvingen. Mocht het er inderdaad van komen, dat een dezer heeren eveneens het slachtoffer wordt van een aanval door het een of ander gehuurd onguur individu, dan zal men van hoogerhand niet kunnen beweren, vooraf niet gewaarschuwd te zijn.

Thans heeft men reeds den huurling te pakken, die den aanslag op den heer Injo Beng Goat pleegde en een goede gelegenheid tevens om dezen man aan het spreken te krijgen. Men heeft óók voldoende aanwijzingen, dat deze aanslag voorloopig niet de laatste zal zijn geweest.

Weinu, dan wordt het hoog tijd, zou ik zeggen, dat er aan deze wantoestanden in Indië's hoofdstad kort en goed een einde wordt gemaakt.

Het rustige deel dezer samenleving heeft daar recht op!

Drie arrestanten.

Wij vernemen, dat gistermiddag door de politie alhier gearresteerd werden 1 Chinees en 2 Inlanders, die vermoedelijk betrokken zijn in den aanslag, welke gepleegd werd op den heer Injo Beng Goat, hoofdredacteur van de „Keng Po” alhier.

Hoewel de aangehouden personen voorloopig volharden in hun halsstarrige ontkenning iets met deze zaak te maken te hebben, heerscht in kringen van *insiders* de meening, dat zij wel een der vele schakels zullen vormen tusschen den huurling, die den aanslag pleegde en den *auctor intellectualis*, die zich nog steeds achter de schermen veilig waant.

Het is te hopen, dat het onderzoek zal leiden tot algeheele klaarheid in deze on-aangename geschiedenis, die in Chineseesche kringen hier ter stede zooveel stof tot ergernis heeft gegeven.

DE GROOTE LOTERIJ.

De nieuwe groote geldloterij staat ten name van het Algemeen Armenfonds voor Nederlandsch-Indië. De volgende organisaties zullen daarin eveneens deelnemen:

Soekaboemisch Opvoedingsgesticht; Vereniging Ati Soetji te Batavia; Pro Juventute te Semarang; Buitenzorgsche Vincentius Stichting; Bataviasche Vincentius Stichting; Zieken-inrichting „Onder de Bogen” te Djoeja en de Minahassa Jubileum Stichting te Menado.

Publieke Tribune.

„HUILEN”.

Zeer geachte Hoofdredactie,

Met Uw hoofdartikel d.d. gisteren meen ik op geen betere wijze mijn instemming te kunnen betuigen dan door U bijgaand te doen toekomen een sollicitatie-brief van een jongeman, die „met goed gevolg” 2 (zegge en schrijf twee) klassen van de M. U. L. O. heeft doorlopen:

„Volgens uw afspraak op Dinsdag dd. 27 Juni 1939 verklaarde U H. Ed. Gestr. mij, dat ik als een schrijver in uwen dienst niet of aangenomen kan worden, wilt U H. Ed. Gestr. in 't gevolg een briefkaart schrijven. Wegens vanaf tot heden ik nog geen bericht heb gekregen, daarom mits deze heb ik de eer U H. Ed. Gestr. beleefd mij te verzoeken een aangenaam antwoord tegemoetziende.

Maar, zooals ik in die bedoelde betrekking niet in aanmerking kan komen, bovendien sedert eenigen tijd heb ik voortdurend geen vaste baantje gehouden en in verband van Uw advertentie ddo. 28 Juni 1939 werd geschreven, dat ten Uwen kantore een vacature geopend is voor een boom en magazijnman-doer. Ik zal ook tevreden zijn, indien U H. Ed. Gestr. mij als die vermelde betrekking aanneemt!

En, 't is wel juist, dat ik in zoo'n dienst nog niet gewend ben, maar moge ik toch verzekeren, dat ik in mijn werk steeds voorbereiden heb, mijn best zal doen.

Ten einde hoop ik, dat U H. Ed. Gestr. mij voor de een of ander betrekking zoudt willen aanstellen, en vergeef mij, indien ik te kort ben geschoten in de beleefdheidvormen jegens U H. Ed. Gestr. Heer, teken ik thmidsels...”

U de vrijheid gevend dezen sollicitatie-brief in uw blad als „voorbeeld” af te drukken, verblijft ik,

hoogachtend,
abonné No. 7384.

West-Java.

Buitenzorg.

(Van onze correspondent).

DE K. S. B.

Ras, Nationaliteit en Staat.

Over bovenstaand onderwerp hield ir. Zwart, lid van den Volksraad, een lezing voor den K. S. B.

Spreeker begon met voorop te stellen het belang van een goede onderscheiding van begrippen Ras, Nationaliteit en Staat en geeft daartoe eenige definities. Ras is een begrip dat betrekking heeft op lichamelijke eigenschappen; nationaliteit, volksgemeenschap, natie of volk wordt gevormd door het geestelijk verband waarvan de uiting met een algemeen woord is aan te duiden als „cultuur” met als hoofdkenmerk de taal; de staat is een gemeenschap van menschen, levend op een bepaald omschreven gebied onder een oppergezag dat soeverein is ten opzichte van andere gelijksoortige gebieden. Deze begrippen, die 25 jaar geleden uitsluitend een onderwerp van wetenschappelijke studie waren, zijn thans gemeengoed van de massa geworden en zij worden misbruikt voor politieke doeleinden. De rassien en rassenziel waarvan Rosenberg de profeet is, voeren tenslotte tot een soort nationalen godsdienst, zooals ook het heidendom kende.

In het tweede gedeelte van zijn voordracht behandelt spreker de verhouding van de nationaliteit tot den Staat en geeft als voorbeeld België, waar Vlamingen en Walen, behorend tot twee nationaliteiten, het staatsvolk der Belgen uitmaken. Tegenover de vergaande eischen van sommige Vlamingen, die o.a. het recht opeischen zich bij Nederland te voegen, stelt spreker de gerechtvaardigde eischen welke de nationaliteit aan den Staat mag stellen, maar ook de verplichtingen, welke zij heeft en de voorwaarden welke zij in acht moet nemen, alvorens zij tegen den Staat in opstand mag komen om zich af te scheiden. Langs dezen weg komt spreker op de verhoudingen in Indië, waar zich eveneens tal van nationaliteiten binnen het Nederlandsche staatsbestel bevinden, welke verhoudingen en de daarmede samenhangende problemen door hem uitvoerig werden besproken.

BUITENZORGSCHE GOLFCLUB.

De Buitenzorgsche Golfclub heeft voor een week (8—14 December) den Australischen professional M. Cassidy, kampioen van West-Australië, geëngageerd voor het geven van lessen.

SOCIETEIT BUITENZORG.

Op Zaterdag 2 December zal in de sociëteit 'smiddags om 5.30 uur worden opgevoerd „Ludovicus Knikkebol” en 's avonds om 9 uur „Als je maar een verleden hebt”, blijspel in drie bedrijven van Frans Arnold. Beide stukken onder regie van Henk Smit.

AGENDA.

Maxim-Theater: „The Lambeth Walk”. Centraal-Theater: „The Spider's Web”.

VEREENIGING RESERVE-OFFICIEREN.

„Duitsche kruisers in den Stillen Oceaan“.

Voor de Afdeling Batavia/Buitenzorg van de Vereeniging van Reserve-Officieren heeft de heer Quispel van het Departement van Marine op Donderdagavond in de sociëteit Buitenzorg een lezing gehouden over „Duitsche kruisers in den Stillen Oceaan“.

Voor dit onderwerp, dat wel een bijzondere actualiteit had door de kort geleden verbreide geruchten, als zoude een vestzakslagschip van Duitschland zijn doorgebroken om een kruiseroorlog tegen de handelsverbindingen van Engeland en Frankrijk te beginnen, bestond zeer groote belangstelling. De lezing werd o.a. bijgewoond door generaal-majoor De Jonge van der Halen, adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin, den plaatselijk militair commandant overste F. F. Millius, kapitein De Bie, fd. Intendant, den heer Steensma, commissaris van politie, alle actieve officieren van het XIVde Bataljon en een groot aantal reserve-officieren uit Batavia en Buitenzorg.

BEKERWEDSTRIJDEN.

Aangezien de finale van de liefdadigheids-voetbalwedstrijden ten behoeve van de Oranje-Nassau-gestichten reeds eenmaal is verregend, is besloten de geheele competitie in het begin van deze maand over te spelen. De voorwedstrijden zullen worden gehouden op 2 en 3 december, n.l. op Zaterdag Ajax I — Good-Year I en op Zondag Blauw Wit I — H. P. C. I. Beide wedstrijden worden gespeeld op het H. P. C.-terrein op Tanah Sereal. Aanvang 4.45 n.m. Vooraf zullen veteranen-elftallen van de deelnemende vereenigingen elkaar bekampen. De eindstrijd zal thans — wind en weder dienende — op Zaterdagmiddag 9 December op hetzelfde terrein plaats vinden en 's avonds worden gevolgd door een liefdadigheids bal-costumé, vermoedelijk in Foek's Restaurant.

BAZAAR.

Zaterdagmorgen 2 December om 10.30 uur zal in de Meisjes-vervolgsschool Pamoeangan Istri, IJsfabrieklaan (Tjiwarigin) een bazaar gehouden worden van door de meisjes der hoogste klassen, onder leiding van mevrouw N. Kraneveld-Verhoeff vervaardigde handwerken en kinderkleedjes.

Bandoeng.

(Van onzen correspondent.)

HOOFDCOMMANDANT OP STAP.

In de heele wacht in slaap gesukeld.

De krijgsraad te Tjimahi heeft de zaak behandeld tegen den Inlandschen sergeant S. van de automobielcompagnie te Bandoeng, die onlangs terwijl hij als wachtcommandant dienst moest doen gedurende den nacht, zijn werk in den steek had gelaten. Het bleek, dat hij 's avonds om 8 uur al van de wacht was vertrokken en dat hij eerst 's nachts om 3 uur weer was komen opdagen.

— Heb je geslapen? vroeg hem de president.

Het antwoord luidde ontkennend.

Pres.: Dan is het heelemaal onbegrijpelijk.

Beklaagde dischte dan een relaas op, dat hij was weggegaan omdat hij aan zijn moeder dacht. Intusschen bleek deze vrouw al twintig jaren dood te zijn.

Daar er dien avond en nacht geen wachtcommandant was, had de heele wacht er ook maar de brui aan gegeven en de een na den ander was kalmweg in slaap gesukeld. In het hartje van den nacht ging de Europeesche sergeant B. op controle en trof de heele wacht in slaap aan. Ook had beklaagde geen enkele maatregel genomen dat een ander tijdens zijn afwezigheid het commando op zich zou nemen.

Pres.: Waar bent u al die uren geweest?

Beklaagde gaf op deze vraag geen antwoord.

Volgens de beoordeelingen van zijn chefs staat beklaagde bekend als een in alle opzichten zeer goed en uitstekend voldoende militair.

In zijn requisitoir zeide de auditor-militair deze zaak zeer ernstig te achten.

Beklaagde is niet in slaap gevallen maar hij heeft zich opzettelijk van de wacht, waarvan hij de commandant was, verwijderd, uren en uren lang, met gevolg, dat de heele wacht maar is gaan slapen.

Bovendien heeft beklaagde het onderzoek buitengewoon bemoeilijkt en hij heeft de getuigen geïnstrueerd zoodanige verklaringen af te leggen, dat hij vrij uit zou gaan; zij moesten dus valsche verklaringen afleggen.

Een ernstige straf noodig achtend, eischte spreker vier maanden gevangenisstraf met verlaging tot infanterist 1e klasse-bestuurder.

De uitspraak werd bepaald op 8 December.

Een onverkwikkelijke zaak.

Advocaat wegens valsche aanklacht voor rechter.

„INFORMATIES“.

Voor den Bandoengschen politierechter, mr. Swaab, is de zaak behandeld tegen den 59-jarigen advocaat mr. L. K. W. te Bandoeng en oud-burgemeester van Kediri, die zich wegens het doen van een valsche aanklacht te verantwoorden had.

Aan beklaagde was ten laste gelegd, dat hij op 17 Augustus 1938 opzettelijk valscheij tegen den hoofdagent van politie bij de Verkeerspolitie te Bandoeng J. J. H. bij den toenmaligen waarnemend hoofdcommissaris van politie te Bandoeng een schriftelijke klacht heeft ingediend, waardoor de eer en de goede naam van dezen hoofdagent werden aangetast, terwijl beklaagde wist, dat genoemde hoofdagent, wat diens particuliere leven betreft, gunstig bekend stond.

De brief van beklaagde aan den waarnemend hoofdcommissaris luidde: „Tengevolge van mijn onderhoud met u gisteren gehouden, heb ik de eer u mede te deelen, dat mijn echtgenoot na onze thuiskomst mij heeft verklaard, dat de bedoelde Europeesche wachtcommandant op Pasar Baroe na haar zeer grof en ruw te hebben toegesproken (haar o.a. dreigend met cachot), op een gegeven oogenblik zijn naam en woonplaats opgaf, haar daarbij voorstellend hem op dat adres te komen opzoeken om, zooals hij zeide, de zaak daar maar verder uit te vechten.

Mijn vrouw heeft mij blijkbaar dit niet dadelijk medegedeeld, wel begrijpend, dat ik mij niet beheerscht zou hebben. Daar mij verder ter oore is gekomen, dat gemelde politie-beambte, wat zijn particuliere leven betreft, niet gunstig bekend staat, kan ik niet anders concluderen dan dat bij hem minder oirbare bedoelingen hebben voorgezet en acht ik het van voldoende belang om u ter zake in te lichten.“

Behoorlijk zitten!

Politierechter tot beklaagde: Gaat u er alstublieft 'n beetje behoorlijk bij zitten!

Beklaagde ontkennde schuldig te zijn aan het hem ten laste gelegde; wel had hij dien brief geschreven en hij had aanleiding om aan te nemen, dat die hoofdagent wel ongunstig bekend stond.

Wat de aanleiding tot de zaak betrof, vertelde beklaagde, dat hij door zijn vrouw vanuit het politieposthuis op Pasar Baroe was opgebeld met de mededeeling, dat een agent haar wegens een verkeersovertreding haar fiets had afgenomen en weigerde deze terug te geven.

Terwijl zij telefoneerde, was de Europeesche hoofdagent H. binnengekomen en was op het hooren van het gesprek zeer ruw tegen haar uitgevaren. Kort daarop arriveerde beklaagde op het posthuis en was toen zonder met den hoofdagent gesproken te hebben, met zijn vrouw weggegaan naar het hoofdbureau van politie om zich daar bij den hoofdcommissaris over den hoofdagent te beklagen.

Daar de hoofdcommissaris tijdelijk afwezig was, hadden beklaagde en zijn vrouw met den commissaris, den heer D., gesproken en zich bij hem beklagd.

Pol. rechter: In welk opzicht heeft die hoofdagent uw vrouw ruw toegesproken, dat u aanleiding vindt om uw beklag te doen?

„In 't cachot.“

Bekl.: Hij vroeg haar naam en toen zij antwoordde: „mijn man komt dadelijk hier“ antwoordde hij: „als je niet dadelijk antwoordt, stop ik je in 't cachot.“

Na onze klacht bij den commissaris D. zijn wij naar huis gegaan, waar mijn vrouw mij nog zeide, dat die hoofdagent haar nog zijn adres opgegeven en haar voorgesteld had hem thuis op te zoeken om daar de zaak nader uit te vechten.

Pol. rechter: Uw vrouw heeft verklaard, dat zij daar niets onoirbaars achter had gezocht.

Bekl.: Ik dacht, dat zij dit voor mij verzwegen had, omdat ik mij misschien anders slecht beheerscht zou hebben. Ik had er wel iets onoirbaars achter gezocht.

Toen heb ik naar het gedrag van dien hoofdagent geïnformeerd bij een collega-kennis van hem, die mij mededeelde, dat bedoelde politiemann minder gunstig bekend stond.

Er zou pas iets gebeurd zijn met betrekking tot een vrouw. Ik heb verder geïnformeerd bij Inlanders en Chinezen op Pasar Baroe en van hen heb ik vernomen, dat H. geen vrouw met rust kon laten.

Pol. rechter: Van wie heeft u dit alles vernomen?

Bekl.: Ik wensch mijn zeggenden niet te noemen om hen niet in moeilijkheden te

brengen. Toen heb ik dien bewusten brief aan commissaris D. geschreven.

Ambtenaar O. M.: Welke moeilijkheden zouden die particulieren kunnen krijgen als u hun namen noemde?

Bekl.: Moeilijkheden met de politie.

Ambt. O. M.: Dus u wilt door hun namen te verzwigen, hun moeilijkheden besparen om zelf wel in moeilijkheden te komen? Blijft u bij uw weigering om hun namen te noemen?

Bekl.: Ik wensch die namen niet te noemen.

Getuigenverhoor.

Als eerste getuige werd dan gehoord de hoofdagent van politie J. H. H., die verklaard, dat er op dien bewusten dag een grooten oploop voor het posthuis op Pasar Baroe was. Ik, aldus getuige, ben naar het posthuis gegaan en zag daar een dame. Aan een agent vroeg ik wat er aan de hand was, waarop de dame boos en zenuwachtig tegen me zeide: „Jij hebt je tot mij te wenden en niet tot hem“, waarop ik haar antwoordde: „die agent staat onder mij, mevrouw, en ik heb alle recht hem om inlichtingen te vragen.“ Verder had getuige haar nog aangeraden om kalm te blijven.

Zij heeft toen haar man, beklaagde, opgebeld. Deze kwam en begon meteen erg tegen getuige uit te varen, waarna beklaagde en zijn vrouw vertrokken naar het hoofdbureau om zich te beklagen.

Pol. rechter: Heeft u haar bedreigd met opsluiting in het cachot?

Get.: Ik gebruik dat woord nooit of nimmer. Ik heb haar absoluut niet met opsluiting bedreigd.

Pol. rechter: Heeft u haar uw adres opgegeven en gezegd, dat zij maar bij u thuis moest komen om de zaak uit te vechten?

Get.: Absoluut niet. Het is bovendien al zeer onaannemelijk, dat ik iemand zou verzoeken een zaak bij mij thuis uit te vechten, bij mijn vrouw en kinderen!

Getuige J. L. D., commissaris van politie 1e klasse, verklaarde, dat de heer en mevrouw W. zich wegens afwezigheid van den hoofdcommissaris, bij hem hadden beklagd over het optreden van den hoofdagent H. en over lager politiepersoneel wegens het aanhouden van mevrouws fiets.

De inhoud van den brief.

Om beurtten hebben beiden de zaak toegelicht en den anderen dag had getuige dien bewusten brief van mr. W. gekregen.

Pol. rechter: Vondt u den inhoud van dien brief vreemd?

Get.: Neen, ik was er al eenigszins op voorbereid door de mededeeling van mr. W. den vorigen dag.

Voorts zeide getuige, dat hij ook bij een anderen commissaris naar H. had geïnformeerd, doch van minder goed particulier gedrag was absoluut niets bekend.

Pol. rechter: En over zijn gedrag in dienst? Heeft u daar ook naar geïnformeerd?

Get.: Daar heb ik ook naar gevraagd en ik heb niets ten nadeele van H.'s werkzaamheden in dienst vernomen.

Getuige was van meening, dat beklaagde, mr. W., wel zeer sterk in zijn schoenen moest staan om zoiets te schrijven als hij in zijn brief gedaan heeft.

Pol. rechter: Blijft u bij uw weigering de namen uwer zeggenden te noemen?

Bekl.: Ja.

Pol. rechter: Dan zal ik genoodzaakt zijn om nog eenige commissarissen van politie te hooren. U moet aannemelijk maken, dat de laatste alinea van uw brief, dus dat gedeelte waarin u schrijft, dat H. ongunstig bekend stond, juist is.

De politie.

Nadat de commissarissen, de heeren G., chef der recherche, en J., chef van het Voerwezen, telefonisch waren opgeroepen en kort daarop verschenen, werd het eerst de heer P. J. G. gehoord.

Deze antwoordde op een desbetreffende vraag, dat hem nimmer ongunstige dingen over het particuliere leven van den hoofdagent H. ter oore zijn gekomen. Klachten over personeel krijgt hij altijd direct te hooren om den hoofdcommissaris van advies te kunnen dienen.

Pol. rechten: Heeft u weleens klachten over politiepersoneel ontvangen?

Get.: Ja zeker, maar over H. nooit.

Ook wat over H. in dien brief stond, had getuige laten onderzoeken.

Pol. rechter: Eveneens wat zijn particuliere leven betrof?

Get.: Neen, daar was geen aanleiding voor. H. staat goed bekend, ook in dienst; hij is al een heelentijd hier en heeft een goed verleden. Hij was hoofdresearcheur bij mij en heeft verschillende malen ver-

trouwelijke en intieme opdrachten gekregen, maar nooit is mij gebleken, dat hij daarin minder juist te werk was gegaan.

Ambt. O. M.: Als er klachten over personeel zijn, komt het publiek er dan in 't algemeen gauw mee?

Get.: Ja, direct en eerder dan bij andere ambtenaren.

Beklaagde merkte op, dat de advocaten wel weten, dat veel klachten over politieambtenaren niet worden voorgebracht.

Getuige R. A. J., commissaris van politie, chef van het Voerwezen, onder wiens leiding de hoofdagent H. ook gewerkt heeft, verklaarde, dat hij nooit iets minder gunstigs over hem had gehoord, ook niet wat zijn particuliere leven betrof.

Het Requisitoir.

Requisitoir nemend kwam de ambtenaar van het Openbaar Minister tot de conclusie, dat de schriftelijke aanklacht, door beklaagde gedaan, valsche was.

Beklaagde noemt de namen van zijn berichtgevers niet en hieruit putte spreker een sterke aanwijzing, dat die berichtgevers niet bestaan en dat dus de aanklacht valsche is.

Spreker eischte vervolgens wegens lasterlijke aanklacht één maand gevangenisstraf.

Beklaagde, die zichzelf verdedigde, betoogde onschuldig te zijn en hij wees er op, dat niet was onderzocht of die hoofdagent wel minder goed bekend stond.

Verder zeide beklaagde, dat hij de klacht te goeder trouw ingediend en dus niet opzettelijk een valsche aanklacht gedaan had.

Tenslotte vroeg beklaagde vrijspraak.

De politierechter zal 6 December schriftelijk vonnis wijzen.

Cheribon.

(Van onzen correspondent)

EEN AFSCHIED.

In de jongste vergadering van den Regentschapsraad van Cheribon werd afscheid genomen van den afgetreden pathi, die den Lande 35 jaar trouw heeft gediend.

De voorzitter dankte hem voor hetgeen hij ook als lid van den Regentschapsraad heeft gedaan.

PASAR-MALEM.

Op 16 en 17 December a.s. zal op het erf van de kaboepten te Cheribon een pasar malem gehouden worden, waarvan de opbrengst zal strekken ten bate van de S. C. V. T.

Er is namelijk voor het sanatorium te Sindangwangi een Röntgenfoto-toestel noodig ter waarde van f 6.000. Het bestuur heeft reeds de toezegging van een subsidie ten bedrage van f 3.000.

Voor den pasar malem heeft men intuschen de medewerking verkregen van den Mangkoenegoro. Er zullen namelijk „wireng“-dansen vertoond worden, uitgevoerd door artisten uit de Mangkoenegaran.

Hiervoor komen 35 acteurs en actrices uit Solo over.

HET REGENTSCHAP.

In het district Ardjawinangoen wordt tegenwoordig aan niet minder dan 20 doekens les gegeven door een vroedvrouw, voornamelijk m.b.t. het bijbrengen van begrip in de hygiëne en gezondheid. Ook bestaan plannen om zulk een cursus in te voeren op andere plaatsen.

Door de Inspectie van het Onderwijs is noodig geacht om een Meisjes-vervolgsschool op Tjiledoek op te richten, welke waarschijnlijk in Augustus 1940 zal worden geopend.

I.v.m. de overdracht van de Framboesia-besrijding ingaande Augustus j.l. wordt een post uitgetrokken van f 4800 voor aankoop van instrumenten.

Midden-Java.

Semarang.

(Van onzen correspondent)

GERINDO-CONFERENCE.

Naar wij vernemen zal te Semarang een conferentie worden belegd van de Midden-Oost-Java afdelingen van de Gerindo. Deze conferentie zal 24 en 25 December a.s. worden gehouden. Op 24 December zullen verschillende besloten vergaderingen worden gehouden, terwijl voor 25 December een openbare vergadering is uitgeschreven. Als voornaamste agenda-punt staat vermeld de actie voor een parlement.

ST. NICOLAAS GESCHENKEN

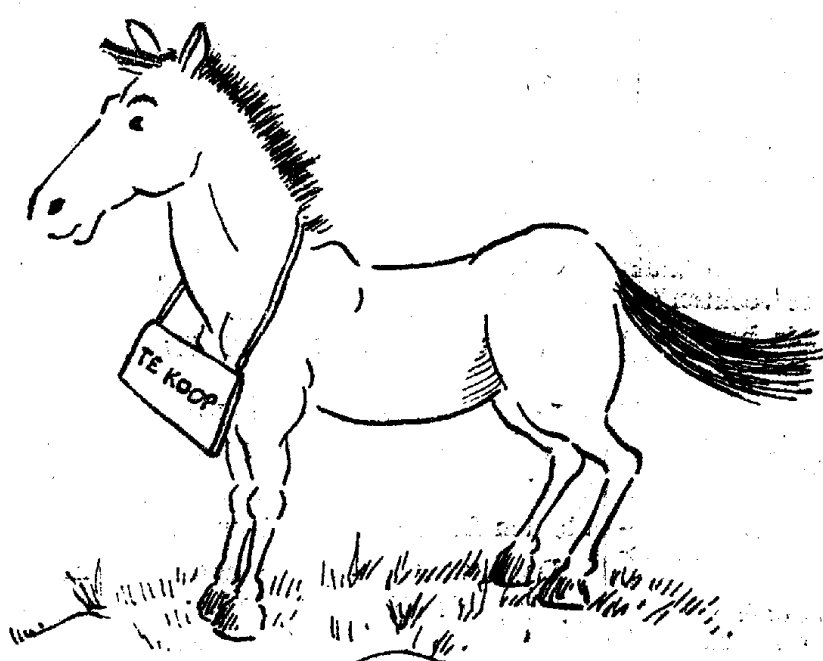

Ruime keuze voor
Dames
Heeren
en
Kinderen

Komt U eens een kijkje nemen,
het gemakkelijk Uw keus

TOKO EUROPA

Pasar Baroe 80-80A-82 — Telefoon. Welt. 2510
Zondag 3 Dec. den geheelen dag geopend.

Dit is het paard van
Sinterklaas...
Hij gebruikt het niet meer,
maar rijdt in een zuinige,
goede, snelle, betrouwbare
auto.....een Fiat!!

VERSCHEENEN: EFFECTERIGDS 1939 (28e JAARGANG)

bevattende de officieel bekend gemaakte gegevens van 9 October 1938 t/m 28 October 1939 van de fondsen opgenomen in de „Officiele prijscourant van te Batavia genoteerde Fondsen”.

Verkrijgbaar à f 5.50 franco t gen postwissel.

DE HANDELSVEREENIGING TE BATAVIA
Postbus 6, Patavia.

G. W. VERSTEEG

NOORDWIJK 28 — TEL. 151/152 WL.

Voor het a.s. SINT NICOLAASFEEST verkrijgbaar:

Heerlijke Boterletters,
Speculaas, Gevuld Speculaas,
Borstplaat, Mar-sepin
Chocolade artikelen — Chocolade letters,
Fruite en Praktische Cadeaux en SURPRISES.

GROOT KINDERFEEST

Dinsdag 5 December komt de ECHTE Sint Nicolaas
om 6 uur 's namiddags op bezoek begeleid met MUZIEK.
Hoe meer kinderen er komen hoe liever is het SINTERKLAAS

EEN GOED EN DEGELIJK RIJWIEL VINDT U ALLEEN BIJ DE

FIRMA H. J. SNEEP

NOORDWIJK No. 14 G

JAWIS	Rijwielen Engelsch Fabrikaat	F 60.—
SNEEP	Rijwielen Hollandsch	F 65.—
SNEL en H.J.S.	"	F 75.—
FONGERS	"	F 100.—
BURGERS	"	F 82.50

MAGNEET TRANSPORTRIJWIELEN

Alle rijwielen worden geheel compleet geleverd met
electrische lamp, standaard bagagedrager en slot

5 jaar garantie Cou lance Service

GROOTE SOTEERING AUTOPEDS.
Batavia-C. Bandoeng Semarang Djocja

INTERIM DIVIDENDEN.

Ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat a conto van het boekjaar 1939, vanaf Maandag, 4 December 1939, ten kantore van de Heeren Geo. WEHRY & Co., Batavia, Semarang, Soerabaja en Amsterdam op alle werkdagen, uitgezonderd Zaterdags, een interim dividend betaalbaar zal zijn, t.w.

van de
Naamlooze Vennootschap Cultuur
Maatschappij GOALPARA

10%, of I.C. f 50.— per aandeel,
tegen intrekking van coupon No. 64

van de
Naamlooze Vennootschap Cultuur
Maatschappij TJIMONTEN

6%, of I.C. f 30.— per aandeel,
tegen intrekking van coupon No. 83

De Directie:
Geo. WEHRY & Co.
Batavia, 1 December 1939.

BEKENDMAKING

De Resident van Buitenzorg maakt bekend, dat de besmetverklaring wegens hondsdoelheid van het district Djampangkoelon, regentschap Soekaboemi, met ingang van 21 November 1939 is opgeheven.

Buitenzorg, 28 November 1939

Gevestigd
M. R. ZAKIR

Parapatan 44 Tel. WI. 4304
Spreeku. v.m. 7—10 u. alle werkd.
n.m. 5—7 u. beh. Zat.
Algemeene praktijk
Asthma en andere allergische
ziekten.

Voor
St. Nicolaas
cadeaux!

MODERNE KUSSENS
vanaf f 0.90

ARTISTIEKE VAASLAMPJES
vanaf f 2.95

A. S. ROTH

Noordwijk 11A Bat.-C. Tel. 1231

NUTTIGE CADEAUX voor H. H. Jagers!

Jachtpatiolen, patr. tasch,
jachtmes, veldbed. veldkruk,
veldflesch, picnic koffar v. 3
of 6 pers. enz.

voor HENGELAARS
Hengelst., haspel, snoer,
haken, enz.

voor SPORTLIEDEN
Sandow's exerciser, Gripp
dumbbell, borstverwijder, discus,
trapeze, ringen, schommel, enz.

Zeer billijk verkrijgbaar bij
TIO TEK HONG P. Baroe Bt.-C.

M. DE KONING

HOFLEVERANCIER VAN
M. M. DE KONINGIN

St. Nicolaas
GESCHENKEN

BEKENDMAKING

Bij het Regentschap Lebak bestaat met ingang van 1 Januari 1940 gelegenheid tot plaatsing van een

REGENTSCHAPS - CONTROLEUR

aan welke betrekking een bezoldiging verbonden is van f 80.—

f 172.50 's maands.

Aanstellingseisch: Het bezit van een Mulodiploma dan wel ontwikkeling, welke in de praktijk voor den dienst op een lijn gesteld kan worden met evengemeld diploma, zoodat de geschiktheid tot zelfstandig optreden en ervaring op Comptabel gebied.

Gegadigden gelieven zich onder overlegging van getuigschriften uiterlijk den 20sten December 1939 te wenden tot den Regent van Lebak.

De Regent van Lebak,
HARDWINANGOEN.

St. NICOLAAS GEBAK

Gevulde Speculaas	f 0.30	per	ons
Kleine Speculaas met amandelen	" 0.22	"	ons
Brokken Speculaas	" 0.22	"	ons
Letter Banket	" 0.30	"	ons
Banket Letters	vanaf	" 1.50	

SPECULAAS voor de boterham f 0.14 per ons

Wij handhaven nog steeds onze oude prijzen

evenals onze bekende eerste kwaliteit.

Vanaf heden verkrijgbaar tegen de prijzen van vóór Augustus.

LEROUX & Co.

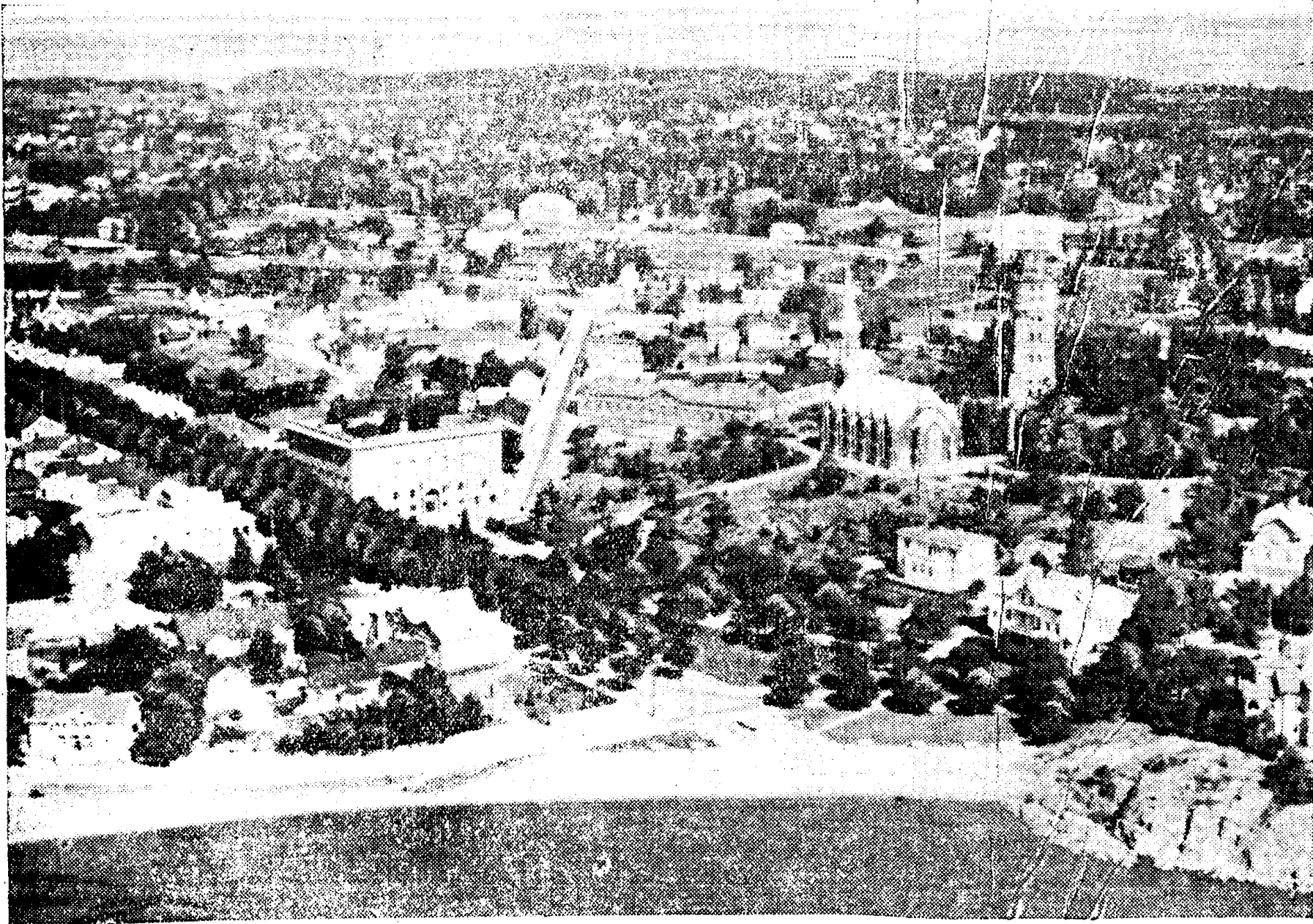
(HOFLEVERANCIERS)

Rijswijkstraat 26. — Telef. WI. 495

4 en 5 DECEMBER DEN GEHEELEN DAG GEOPEND

Finland overgeleverd aan de bolsjewisten.

Finsche regeering afgetreden: pleit schijnt beslecht.

Hangoe, het belangrijke Finsche schiereiland aan de Finsche Golf, hetwelk gisteren door de Russen bezet is.

HOPELOOZE TEGENSTAND.

Helsinki, 30 Nov. (United Press). — De regeering van Finland is afgetreden. In Finsche kringen wordt gehoopt, dat een nieuwe regeering kan worden gevormd, die in staat zal zijn met Rusland te onderhandelen en een schikking te bereiken.

Reuter seint uit Helsinki: Veldmaarschalk Mannerheim, Finlands „grootste oude man", werd benoemd tot opperbevelhebber van de Finsche weermacht.

Reuter seint uit Parijs: Volgens een bericht van Havas uit Helsinki vlogen 20 Russische vliegtuigen over Viborg en de Finsche kust, brandbommen op Viborg uitwerpend, waardoor een aantal branden is uitgebroken.

Drie Russische vliegtuigen vlogen over het vliegveld te Helsinki en wierpen bommen uit, die geringe schade aanrichtten.

Het bericht voegt hieraan toe, dat de Russische troepen het Finsche deel van het Rybach-schiereiland bezetten in het uiterste Noorden van de grens van Finland.

SNELLE OPMARSCH.

Reuter seint uit Rome: Volgens een bericht uit Helsinki rukken de Russische troepen, die de grens van Finland overstaken, thans snel op in de richting van de Finsche „Meginot-linie", twintig mijl van de grens gelegen. Zij ontmoeten eenigen tegenstand.

Gemeld wordt, dat het hospitaal te Enso tijdens een Russischen luchtaanval werd verwoest. Verklaard wordt, dat Russische oorlogsschepen hedenmiddag Helsinki bom-

bardeerden, doch onmiddellijk door de kustbatterijen werden beantwoord.

De trein- en busdiensten te Helsinki zijn opgeschort.

Reuter seint uit Helsinki: De Russische troepen staken de grens van Hyrsy-lea en Kaanaesenke over en bezetten het eiland Seiskari, 40 mijl ten Westen van Kronstadt, evenals de haven van Terijoki, 10 mijl van de grens gelegen, na een bombardement uit zee.

Reuter seint uit Stockholm: Gemeld wordt, dat de Russische troepen na een luchtbombardement het eiland Hangö, „het Gibraltar van de Oostzee", bezetten, doch dit bericht werd nog niet bevestigd.

Verklaard wordt, dat de Finnen op de landengte van Karelië, waar zij uit de lucht, over land en uit zee aangevallen worden, heftig tegenstand bieden.

SCHERPE BERISPING....

Reuter seint uit Moskou: Daar Molotoff de Amerikaansche interventie in het Russisch-Finsche geschil in zijn rede van 31 October jl. scherp berispte, verwachten waarnemers alhier niet, dat de Russische regeering het bemiddelingsaanbod zal aanvaarden.

Reuter seint uit Londen: De Finsche gezant bezocht hedenochtend het bureau voor Buitenlandsche Zaken en nam deel aan langdurige besprekingen inzake de Russische agressie tegen Finland.

Transocean seint uit Kopenhagen: Vernomen wordt, dat de buitenlandsche legaties te Helsinki besloten om naar Viborg te verhuizen.

Reuter seint uit Helsinki: De stad werd hedenmiddag door 10 vliegtuigen gebombardeerd. Vele huizen staan in vlammen.

De bommenwerpers verschenen in groepen van twee en drie. Een bom viel nabij het station, waardoor de ruiten in een grooten omtrek werden vernield.

Brandbommen werden in een uitgestrekt gebied geworpen. Zes huizen werden te Fredericksgaten en Kalebagatan in vlammen gezet. Ook de technische hogeschool staat in brand.

Het luchtalarm klonk tot hedenmiddag laat.

Van uit het centrum der stad werden 20 vallende bommen geteld en in het Noorde-

lijk district van Helsinki wordt een groote brand en dichte rookwolken gezien.

VERONTWAARDIGING.

Havas seint uit Londen: Het nieuws van de Russische agressie jegens Finland wekte diepe verontwaardiging in Britsche officiële kringen, waar tot het laatst gehoopt was, dat Rusland bemiddeling of arbitrage aanvaarden en aarzelen zou om in de voetstappen van Hitler te treden.

Hedenochtend werd geen officieel commentaar geleverd, doch er werd op gewezen, dat de actie van Rusland tot gevolg zal hebben, dat de kwestie nauwkeurig door de Britsche regeering zal worden bestudeerd, die haar houding te dien aanzien zal bepalen.

NIEUW BOMBARDEMENT.

Transocean seint uit Moskou: De leden van de Finsche legatie bereiden zich voor op hun vertrek, waarvoor het tijdstip echter nog niet is vastgesteld. Het is echter zeker, dat de Finsche gezant Koskinen en zijn staf vandaag nog niet zullen vertrekken.

Havas seint uit Helsinki: De stad werd des middags wederom door Russische vliegtuigen gebombardeerd. Om 14.15 uur klonk het luchtalarm en de bommenwerpers verschenen om 14.45 uur.

Vele deelen van de stad werden gebombardeerd. De raiders vlogen terug na ruim 30 explosieve- en brandbommen te hebben geworpen.

Vele burgers werden gedood en gewond, terwijl vele huizen in brand stonden. De stad was des avonds geheel in het duister gehuld. Gevreesd wordt voor krachtige raids gedurende den nacht.

Te Viborg werden vijf personen gedood.

FINLANDS GOEDE WIL.

Reuter seint uit Londen: In het Lagerhuis, tijdens den tijd voor het stellen van vragen, beantwoordde Chamberlain de vragen van Attlee en legde een verklaring af inzake de ontwikkelingen der situatie in Finland.

Chamberlain zeide onder meer, dat de Finsche Regeering voorgesteld had om het bestaande geschil aan arbitrage te onderwerpen en aanbod alle troepen van de Finsche grens op de landengte van Karelië terug te trekken, uitgezonderd de gewone grenswachten en de douaniers.

Italië contra Rusland.

Kopenhagen, 30 Nov. (Havas): — De Berlijnsche correspondenten van de „Berlingske Tidende" en de „National Tidende" seinen, dat volgens welingelichte Deutsche kringen Italië kort geleden wapenen en vliegtuigen naar Finland zond.

Hieraan wordt toegevoegd, dat te Rome voorbereidingen werden getroffen om jonge Italianen in staat te stellen voor een vrijwilligers-corps in te schrijven, dat aan Finsche zijde zou strijden ingeval van een Russische agressie.

Niettemin zegden de Russen Dinsdagavond het non-agressiepact op.

De Regeering van Z. M. slaat de ontwikkelingen met toenemende bezorgdheid gade.

Gisteravond legde Molotoff een radioverklaring af, in den loop waarvan, naar officieel wordt gemeld, de suggestie werd tegengesproken, welke toegeschreven wordt aan buitenlandsche dagbladen, als zou Rusland voornemens zijn Finland binnen te vallen.

Eenige uren later werd vernomen, dat de Russische troepen Finland binnenvielen. Helsinki, Viborg en andere centra werden gebombardeerd, in sommige gevallen ten koste van menschenlevens.

NIET GERECHTVAARDIGD.

De regeering van Z. M. is van meening, dat de vraagstukken en het geschil tusschen Rusland en Finland niet van dien aard zijn, dat toepassing van oorlogsrechtelijke middelen gerechtvaardigd is. (Cheers.)

Zij bekent ten eerste dezen nieuwen aanval op een klein en onafhankelijk volk, die moet resulteren in een nieuw verlies van menschenlevens door het onschuldige volk. (Leide cheers!)

Op de vraag van Attlee aan het einde van de toespraak van Chamberlain, of de Regeering eenige verklaring van Rusland ontving omtrent de redenen voor wat schijnt te zijn een niet te verdedigen daad van niet-uitgelokte agressie, antwoordde Chamberlain: „none at all."

Havas seint uit Stockholm: Het „Aftonbladet" verneemt uit een goede bron, dat Zveden geen militaire maatregelen overweegt in verband met den Russischen aanval tegen Finland.

Havas seint uit Stockholm: Gemeld wordt, dat de Zweedsche legatie te Helsinki alle Zweedsche ingezetenen geadviseerd heeft Finland onmiddellijk te verlaten en zich voor te bereiden op repatriëring.

De overzeesche handel tusschen Finland en Zveden is onderbroken.

Finsche soldaten trekken naar de grens.

Mijnen-Strociërs.

Parijs, 30 Nov. (Reuter): — Charles Morice schrijft in de „Petit Parisien": „De Noordzee-eilanden tusschen Denemarken en Nederland, tegenover Wilhelmshaven en Cuxhaven, in het bijzonder tusschen de trechtermondningen van de Elbe en de Ems, zijn speciaal uitgerust om te dienen als startpunten voor onophoudelijke expedities van mijnen-leggende vliegbooten.

Wereld machteloos tegenover de barbaren?

Italiaansche vrijwilligers de kampioenen?

MEEDOOGENLOOZE AANVAL.

Havas seint uit Kopenhagen: De correspondent te Helsinki van de „Berlingske Tidende" verklaart dat de Russische aanval op Finland verhaast werd door het feit, dat de Finsche Golf thans snel dichtvriest en dat vanaf de volgende week de omstandigheden, zoowel voor het uitvoeren van operaties ter zee, als in de lucht, buitengewoon hachelijk worden.

Aan den anderen kant is deze correspondent van meening, dat volkscommissaris Molotoff er in zijn jongste rapport aan Stalin op wees, dat „gebeurtenissen van zeer groote draagwijdte" zeer binnenkort in Zuidoost-Europa zullen plaats vinden en dat de Sovjet-Unie dan al haar aandacht aan vraagstukken betreffende de Zwarte Zee zou moeten besteden. Molotoff zou hieraan hebben toegevoegd, dat Rusland daarom het Finsche vraagstuk zonder verdere verspilling van tijd moet oplossen.

Niettemin zijn sommige waarnemers ook thans nog van meening dat de Russische aanvallen, die heden plaatsvonden, slechts een intimidatie-manoeuvre beteekenen en dat Rusland niet voornemens is een volledige oorlog tegen Finland te voeren. Van de buitenlandse waarnemers, die van deze meening zijn, noemt de correspondent den Amerikaanschen ambassadeur te Moskou, die, naar gemeld, tijdens een kortgeleden door hem toegestaan persgesprek verklaarde dat de Russische legerleiding geen winter-campagne overweegt.

VERWORPEN.

Havas seint uit Helsinki: Het verhoudt in bepaalde Finsche kringen dat Rusland het bij monde van den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, gedane aanbod voor het verleen van goede diensten door de Amerikaansche regering voor de oplossing van het Russisch-Finsche geschil, verwierp.

Generaal Mannerheim, de Finsche opperbevelhebber.

In Finsche officiële kringen is men zeer dankbaar voor het Amerikaansche aanbod; gehoopt wordt dat een Russische weigering van dit aanbod diepen indruk zou maken op de Amerikaansche openbare meening. Gisteravond laat verstrekte een woordvoerder van het Finsche ministerie van Buitenl. Zaken den persvertegenwoordigers bijzonderheden over de afbreking der Russisch-Finsche diplomatieke betrekkingen.

Hij verklaarde dat de Finsche gezant te Moskou door den vice-volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken der Sovjet-Unie, Potemkin, werd uitgenodigd een bezoek te brengen aan het Kremlin, waar hem de Russische nota werd overhandigd en waar de Finsche gezant terzelfder tijd het Finsche antwoord op de vorige nota van Rusland overhandigde.

Potemkin verklaarde niet te kunnen zeggen of hij nog in staat was, tengevolge van het afbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen de Sovjet-Unie en Finland, de Finsche nota te ontvangen.

FRANSCH MEENING.

Havas seint uit Parijs: De aanval op Finland wordt in Parijs zoowel in officiële kringen, als door de openbare meening krachtig veroordeeld.

Hoewel de mogelijkheid bestaat dat Rusland zich thans in een militaire campagne op groote schaal heeft begeven, is men aan den anderen kant in Parijs van meening, dat de Sovjet-Unie zich mogelijk tevreden

Kallio, president van Finland.

zal stellen met de bezetting van verschillende strategische punten, die zij tot nu toe tevergeefs door middel van onderhandelings trachtte te verwerven.

Terwijl het beroep van Washington door Moskou openlijk werd verworpen, wordt niettemin deze stap der Amerikaansche regering als een uiterst belangrijke handeling beschouwd, daar het de eerste maal is dat de Vereenigde Staten hun goede diensten voor de regeling van een Europeesche crisis aanboden. Bij vorige gelegenheden deed president Roosevelt slechts aanbevelingen en richtte hij zich tot de regeringen der verschillende betrokken Europeesche mogendheden om matiging te betrachten, doch hij bood niet aan persoonlijk zijn medewerking voor het bereiken van een oplossing te verleen.

Dat dit thans wel het geval was, werd mogelijk gemaakt door de groote mate van populariteit, die Finland in de Vereenigde Staten geniet.

BERLIJNS „GOEDE DIENSTEN..."

Vernomen wordt dat de Deutsche diplomatie gisteren gedurende den geheelen dag de regering te Helsinki ertoe trachtte te bewegen de Russische eischen in te willigen. Men acht het in Parijs zeker, dat het Deutsche vertoog bij de Finsche regering plaatsvond op verzoek van Moskou. Voorts wordt onthuld dat de Oostzee-staten, ongetwijfeld uit dezelfde beweegredenen, soortgelijke verzoeken tot de regering te Helsinki richtten.

Ondertusschen wordt in militaire kringen in Parijs opgemerkt, dat de Russische aanval op Finland twee verschillende aspecten heeft. Het eerste aspect wordt gevormd door de bombardementen en de beschieting door artillerie, die langs de Finsche Golf plaatsvond.

De tweede Russische actie vond plaats in het Noordelijk gedeelte van het Visschers-schiereiland; wanneer dit schiereiland beheerscht wordt, bezit men den sleutel tot de van strategisch belang zijnde plaats Petsamo. Dit Noordelijk gedeelte van het Visschers-schiereiland werd reeds door de Russische infanterie bezet.

DUITSCH STANDPUNT.

Transocean seint uit Berlijn: Na ontvangst der berichten over het uitbreken van een conflict tusschen Rusland en Finland, werd er hedenmiddag in gezaghebbende kringen te Berlijn op gewezen, dat reeds herhaaldelijk een uiteenzetting werd gegeven van het standpunt van Duitschland; het Deutsche Rijk speelt in deze gelegenheid slechts de rol van toeschouwer.

Met nadruk werd reeds bij verschillende gelegenheden verklaard, dat Duitschland den Russischen eisch om een toegang voor de haven van Kronstadt naar de Finsche Golf en het gebied voor Leningrad, ten einde de veiligheid van laatstgenoemde stad te verzekeren, begrijpt. Duitschland is bovendien niet betrokken in het conflict tusschen de beide landen.

Transocean seint uit Stockholm: Het nieuws van den Russischen luchtaanval op Finland en het binnentrekken van Russische troepen in dit land had in Zweden de uitwerking van een bom-ontplof-

ting. De Zweedsche regering houdt thans — hedenmiddag — zitting. Voorloopig is nog geen order voor de mobilisatie der Zweedsche strijdkrachten uitgegeven, doch de paraatheid der Zweedsche weermacht zal onmiddellijk worden verhoogd. Hedenmiddag zal een communiqué, dat hierop betrekking heeft, worden uitgegeven.

REACTIE IN ZWEDEN.

Beweerd wordt, dat de telefonische en telegrafische verbindings tusschen Zweden en Rusland moeilijkheden opleveren. Tot nu toe was nog geen officieel Zweedsch commentaar op de jongste ontwikkelingen van het Russisch-Finsche geschil verkrijgbaar. In officiële kringen wordt gezegd dat men den loop, dien de gebeurtenissen hebben genomen, ten zeerste betreurt. Nadrukkelijk wordt evenwel verklaard, dat Zweden zich niet verplicht heeft tot het verleen van militaire hulp aan Finland.

Terwijl de Zweedsche weermacht zal worden versterkt, gelooft men in welingelichte kringen niet aan de mogelijkheid, dat Zweden in het conflict tusschen de Sovjet-Unie en Finland zou ingrijpen.

Transocean seint uit Berlijn: Hedenmiddag vroeg was het onmogelijk van uit Berlijn in telefonisch contact met Helsinki te komen. Beweerd wordt dat de telefoonlijnen van Finland niet meer functioneerden. Daar terzelfder tijd de telefonische verbinding tusschen Stockholm en Helsinki was verbroken, schijnt het dat de Finsche regering voorloopig de telefonische verbindings tusschen Finland en het buitenland heeft verbroken.

BOMBARDEMENTEN.

Reuter seint uit Helsinki: Hoewel de Zuidelijke voorsteden der Finsche hoofdstad hedenochtend door dertien Russische vliegtuigen werden gebombardeerd, heerscht rust in de geheele stad. Bepaalde Finsche grensgebieden bevinden zich thans in handen der Russen; de telefoon- en telegraafverbindingen met het grensgebied zijn thans verbroken.

De boven het vliegveld van Helsinki uitgeworpen bommen vielen op een afstand van ± 370 meter van het regeringsgebouw neer; slechts weinig schade werd aangericht. Gemeend wordt dat de Russen voornemens zijn troepen aan de Finsche kust te landen.

De omroeper van Radio Helsinki drong er bij de bevolking op aan, gedurende de luchalarm-signalen niet op straat te blijven. Helsinki wordt snel ontruimd; de ontruiming vindt met volmaakte kalmte plaats en er zijn geen teekenen van paniek of wanhoop onder de vrouwen en kinderen, die zich op bepaalde, van tevoren aangegeven punten verzamelen, vanwaar zij met vrachtauto's 'buiten de stad' worden gebracht.

Reuter seint uit Rome: „De tragische ontwikkeling der Russisch-Finsche spanning heeft een golf van verontwaardiging door de geheele beschaafde wereld doen ontstaan", verklaart de „Osservatore Romano".

De Finsche minister van Buitenlandsche Zaken Erkko.

Frankrijks Bijdrage.

Parijs, 30 Nov. (Reuter). — De Fransche minister van Luchtvaart, Lachambre, verklaarde tijdens een toespraak voor de Amerikaansche Club te Parijs, dat thans vliegtuigen in Frankrijk in massa-productie, alsof het de voortbrenging van goedkope auto's betrof, worden voortgebracht. Gedurende de eerste maanden van 1939 werden in Frankrijk meer vliegtuigen geproduceerd, dan in totaal gedurende de vier vorige jaren.

Na de houding van Rusland tegenover zijn Noordelijken nabuur op krachtige wijze te hebben aangevallen, eindigt het blad van het Vaticaan met de woorden: „Het lot van geheel Noord-Europa is in sterke mate afhankelijk van dat van Finland."

GEEN OORLOG....

Reuter seint uit Washington: De Finsche gezant te Washington, Procope, gaf een verklaring uit, waarin wordt ontkend dat Finland Rusland den oorlog zou hebben verklaard. Procope zeide dat Finland den staat van beleg had afgekondigd. Later had de Finsche gezant een onderhoud met den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull.

President Roosevelt keerde uit Warming te Washington terug; na aankomst ving hij onmiddellijk aan met minister Cordell Hull te beraadslagen over de positie van Finland. Bijna terzelfder tijd werd bekend dat een ambtenaar van de Russische ambassade de Amerikaansche regering had medegedeeld, dat hij geen nut zag in een uitbreiding van het aanbod der Vereenigde Staten voor het verleen van goede diensten om tot een vreedzame oplossing van het Russisch-Finsche geschil te komen.

Aan den anderen kant liet de Finsche regering het Witte Huis via den Finschen gezant te Washington, Procope, mededeelen, dat Finland een bemiddeling door de Vereenigde Staten welkom zou heeten.

—oOo—

ARGENTINIË.

Moeilijke Gevallen.

Verstoorde barter met Duitschland.

Buenos Aires, 30 Nov. (Transocean). — De Argentijnsche minister van Buitenlandsche Zaken, Cantilo, had gisteravond een langdurig onderhoud met den Duitschen ambassadeur te Buenos Aires, Von Thermann. Naar verluidt, werden tijdens dit onderhoud op vriendschappelijke wijze problemen, waarbij zoowel Duitschland als Argentinië betrokken zijn, besproken, waarbij speciaal aandacht werd besteed aan den toestand, door de verscherping der Britsche blokkade geschapen en de uitwerking hiervan voor de neutrale mogendheden.

Minister Cantilo gaf te kennen, dat de Argentijnsche regering spoedig een verklaring over deze aangelegenheid het licht zal doen zien.

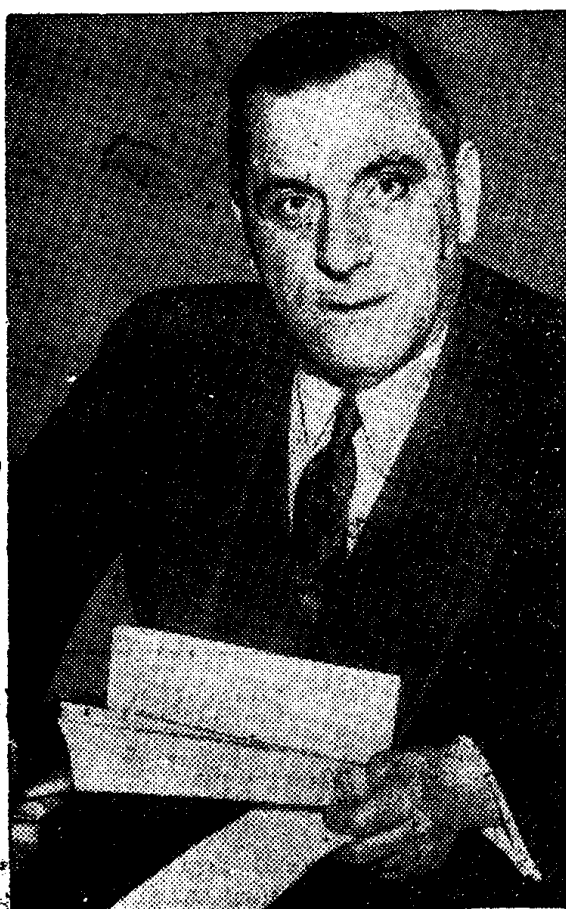
Havas seint uit Buenos Aires: De Argentijnsche minister van Buitenlandsche Zaken richtte een memorandum tot de oorlogvoerende landen, waarin de Argentijnsche regering opnieuw uiting geeft aan de door haar ingenomen reserve ten aanzien van de door belligerenten gevolgde werkwijze, waarbij geen rekening wordt gehouden met de beperkingen, neergelegd in de te Parijs uitgegeven verklaring betreffende de positie der neutrale landen in oorlogstijd.

Voorts verklaarde de directeur van de afdeling voor Economische Zaken van het ministerie van Landbouw tegenover persvertegenwoordigers, dat er nog geen sprake is van een opheffing van de overeenkomst voor ruiltransacties tusschen Duitschland en Argentinië. Duitschland heeft reeds een lading Argentijnsch graan ontvangen, doch het zond, tengevolge van den heerschen oorlogstoestand, daarvoor nog geen ijzerwaren naar Argentinië.

VER. STATEN.

Fritz Kuhn Schuldig.

EINDE VAN DUITSCHE PROPAGANDA?

Fritz Kuhn.

New-York, 30 Nov. (Havas). — Na gedurende 8½ uur beraadslaagd te hebben, besliste de jury, dat de leider van den Deutsch Amerikanischer Bund, Fritz Kuhn, op alle punten van de tegen hem ingediende telastlegging werd schuldig bevonden. Kuhn hoorde deze uitspraak zonder merkbare ontroering aan. In de rechtszaal vond geen enkele demonstratie plaats, toen Fritz Kuhn naar de gevangenis werd overgebracht, waar hij zal verblijf houden, totdat op 5 December a.s. zijn veroordeeling zal worden bekendgemaakt.

Op de misdrijven, waaraan Fritz Kuhn schuldig werd bevonden, worden volgens de Amerikaansche wetgeving straffen tusschen de 15 en 30 jaar gevangenisstraf gesteld, doch de rechter kan een lichtere straf opgelegd worden. Kuhn werd in Hicksville, de Duitse wijk van New-York, waar het schandaal van het particuliere leven van Kuhn, dat tijdens het proces werd onthuld, een beduidenden slag aan de Duitse propaganda in de Vereenigde Staten toebracht, met algeheele onverschilligheid ontvangen.

Een nauw met den Deutsch Amerikanischer Bund in contact staande persoonlijkheid verklaarde: „Dit beteekent het einde van de propaganda der Duitschers in de Vereenigde Staten.”

oOo

ROEMENIE.

Duitse Intimidatie.

Boekarest, 30 Nov. (Transocean): — Alle te Boekarest verschijnende dagbladen publiceerden hedenochtend het door het Duitse gezantschap uitgegeven communiqué, waarin de aandacht wordt gevestigd op het risico, dat de Roemeensche rederijen en handelaren noodgedwongen tengevolge van de tegenmaatregelen, die Duitsland gedwongen is tegen de verscherpte Britsch-Fransche blokkade te nemen, zullen loopen.

In dit communiqué wordt gewaarschuwd tegen het verzenden van goederen met Britsche of Fransche schepen of het reizen met deze schepen, zoowel als tegen het doen varen van neutrale schepen in Britsche of Fransche convooien. In het communiqué wordt hier nog aan toegevoegd dat de Duitse regeering niettemin de belangen der neutrale mogendheden, onder de opstandigheden, teweeggebracht door de verscherping der geallieerde blokkade, zooveel mogelijk wenscht te beschermen.

Japan berust niet...

Tokio, 30 Nov. (Reuter): — Domei meldt: De minister van Buitenlandsche Zaken deelde mede aan den Britschen ambassadeur, dat Japan niet zal berusten in Englands houding ten aanzien van de Duitse exporten, aangezien gevreesd wordt, dat Japans vitale belangen daardoor zullen worden getroffen.

Daladier looft Italië's houding.

Hulde aan den president der Ver. Staten.

DOEL DER GEALLIEERDEN.

Parijs, 30 Nov. (Reuter). — Daladier hield in de Kamer van Afgevaardigden een rede, waarbij hij onder meer verklaarde: „Onze legers demonstreeren dagelijks hun meesterschap. Onze luchtmachten bestrijden den vijand met succes, terwijl onze vloeten het gevaar der onderzeeboten verlamden.

Dit verklaart, waarom Duitschland zijn toevlucht moest nemen tot een mijnen-campagne, die tegen de Geallieerden zoowel als tegen de neutrale scheepvaart gericht is.”

Sprekend over de Vereenigde Staten, bracht Daladier hulde aan Roosevelt en verklaarde, dat Amerika wist, dat de wapens, welke gekocht worden na de opheffing van het wapen-embargo, bestemd zijn om de principes der democratie en de vrijheid te verdedigen.

„De vrede moet gebaseerd zijn op materiele garanties en zich uitstrekken tot de onafhankelijkheid van alle vrije landen in Europa.

De Franschen besloten, dat Frankrijk nooit meer verwoest zal worden of be-

dreigd door Duitschland. Wij zullen de Duitse aanvallen slag voor slag beantwoorden en wanneer hun verderfelijke razernij over onze dorpen en steden valt, zullen wij met dezelfde heftigheid terugslaan.”

Daladier zeide ten aanzien van de Italiaansche politiek: „Italië's politiek bracht de grootste bijdrage voor de handhaving van den vrede in de Middellandsche Zee. Wij hebben door concrete daden getoond, dat wij erop vertrouwen dat de hooge beweegredenen zullen voortduren, welke Italië inspireerden en met het oog waarop wij Italië's waardigheid en belangen eerbiedigen.”

Daladier zeide voorts, dat de verliezen aan menschenlevens, tot dusver door Engeland geleden, hooger zijn dan die van het Fransche leger.

Gedurende zijn toespraak werd de aanwezigheid van twee beruchte communistische afgevaardigden ontdekt, hetgeen aanleiding gaf tot een scène, waarna beiden werden verwijderd. Een van hen, Florimond Bonte, werd onmiddellijk buiten de Kamer gearresteerd.

Van het Westfront.

GEEN WIJZIGING IN SITUATIE.

Parijs, 30 Nov. (Havas). — Het opperbevel van de Duitse troepen maakte bekend, dat aan het Westfront bij tusschenpoozen lokaal artillerievuur wordt gehoord. De luchtverkenningen boven Engeland werden voortgezet.

Reuter seint uit Parijs: Het avondcommuniqué maakt melding van een normale activiteit van de Fransche patrouilles. Een Fransche torpedoboot viel met succes een U-boot aan.

Transocean seint uit Berlijn: „Transocean” ontving heden de volgende toelichting van deskundigen op de jongste militaire gebeurtenissen.

Aan verschillende sectoren van het Westfront werden door den vijand verkenningsoorlogen gebruikt, die in sommige gevallen de sterkte van een compagnie hadden, doch in de meeste gevallen zwakker waren. Gevangenen verklaren dat de vijand voornemens is den strijd lust van zijn troepen te verhoogen door een krachtige patrouille-activiteit, vooral daar de Fransche militaire deskundigen reeds uiting hebben gegeven aan ernstige ongerustheid in verband met de aanhoudende verdedigende positie van het Fransche leger.

Ten Oosten van den Moezel trad vooral de activiteit der vijandelijke artillerie, waarbij een vuur van normale kracht werd onderhouden, op den voorgrond. In den nacht van den 28sten op den 29sten dezer werd in den Saarbrücken-Hornbach-frontsector een levendiger artillerievuur waargenomen.

De vijand deed gisteren geen pogingen over Duitsch grondgebied te vliegen.

oOo

ENGELAND.

De Mijnen-Oorlog.

Londen, 30 Nov. (Reuter). — De 2.730 ton metende „Sheafcrest” uit New Castle is ter hoogte van de Zuidoostkust van Engeland op een mijn geloopt.

Negen-en-twintig van de overlevenden zijn aan land gebracht. Er zijn verscheidene gewonden.

oOo

DUITSCHLAND.

EEN TEGENSPRAAK.

Berlijn, 30 Nov. (Reuter): — Officieel wordt verklaard, dat Duitschland niet voornemens is Polen of andere niet-Duitsche onderdanen voor den militairen dienst op te roepen.

Sport en Spel.

VOETBAL

DE B. K. V. B.

Om den „Velodrome-Beker”.

Woensdagmiddag hebben de Importeurs hun aanhangers teleurgesteld door tegen een zwakker spelend Velodrome gelijk te spelen. Ze hadden best kunnen winnen, doch ze maakten de fout hun tegenstanders te onderschatten.

Eerst ver over tijd kon beginnen worden geblazen. De Dodge-menschen telden slechts acht man, terwijl Borsumij compleet was. Eerst na tien minuten was Velodrome voltallig. Het duurde ruim tien minuten eer Versteeg met een kopbal de Importeurs de leiding wist te bezorgen.

Met den stand 1—0 werd van doel gewisseld.

Na de wisseling waren de Dodge-menschen het eerst in den aanval en zonder dat de Borsumij-achterhoede er aan te pas kon komen, gelukte het den Velodrome-linksinnen keeper Mathot te passeeren. Hard werd er thans gestreden om het winnende doelpunt, doch beide keepers lieten zich niet meer passeeren. Met den stand 1—1 werd inrukken geblazen. Hierna werd tot het nemen van penalties overgegaan. Velodrome wist tweemaal te scoren, Borsumij slechts één. Hierdoor komen de Dodge-menschen in de finale.

S. M. N. — M. W. B. 0—0.

Hoewel de M. W. B.-ers beter spel te zien gaven, zijn ze er niet in geslaagd de Boot-menschen een nederlaag toe te brengen. Dit gelijk spel had S. M. N. te danken aan haar achterhoede, die op een uitstekende wedstrijd kon terugzien. Ook thans was de S. M. N.-voorhoede het zwakste deel van de ploeg. De M. W. B.-ers gaven goed samenspel te zien, welke echter vaak te ver werd doorgevoerd, terwijl ook te weinig werd geschoten. In de eerste helft hadden de M. W. B.-ers het beste deel van het spel, doch doelman Sesseler bleek niet te passeeren. Rust kwam met den stand dubbel-blank.

Na de wisseling waren de M. W. B.-ers wederom veel sterker, doch de voorhoede had een productieven dag. Na ongeveer tien minuten kreeg de S. M. N.-linksbuiten een prachtige kans om te scoren, doch in-stede zelf te schieten, gaf hij nog over aan den gedekten rechtsbuiten.

Ook in deze helft werd er niet gedoelpunt, zoodat toen inrukken geblazen werd, de stand nog steeds 0—0 was. Ook thans moesten drie strafschoppen beslisen, wie in de finale zou mogen uitkomen. De Boot-menschen waren het eerst aan de beurt. Van de drie werden er twee in doelpunten omgezet, terwijl M. W. B. slechts éénmaal den S. M. N.-keeper wist te passeeren.

Programma.

Woensdag, 6 Dec. Finale S. M. N. — Velodrome.

LUCHTVAART.

K. L. M.-SPIONNETJES.

Voorzorgsmaatregel.

Eenigen tijd geleden is bericht, dat ter linkerzijde van de cockpit van het vliegtuig „Hop” aan den kant dus waar de eerste-bestuurder zit, een spionnetje was gemonteerd, dat den vlieger in staat stelde, te zien, wat er eventueel achter zijn toestel gebeurde.

Dit was een maatregel, genomen na de beschieting van de „Mees”. De proef schijnt geslaagd en het nut van het spiegel-tje bewezen te zijn; althans, er is nu uitbreiding aan den maatregel gegeven, met het gevolg, dat er bij de K. L. M. een hausse in spionnetjes is ontstaan. Eerst kwam er een spiegel-tje bij ook aan de rechterzijde van de cabine van de „Hop”, zoodat ook de tweede-bestuurder achteruit kon kijken. En nu is het spionnetje algemeen ingevoerd, gemonteerd aan beide zijden van de stuurhutten van alle toestellen, die nog op de lijnen dienst doen.

Men ziet nu aan alle K. L. M.-toestellen twee uitsteeksels, waarmee dus het aantal „organen” van de vliegtuigen wederom is uitgebreid.

Voorts is zooals wij reeds aankondigden, op Schiphol—Kopenhagen—Malmö de oranje geschilderde Douglas DC 3 „Mees” in dienst gesteld en is dus het algemeen neutraliteitsmerk van kracht geworden.

Het woord „Holland”, dat in totaal zeven keer op elk K. L. M.-vliegtuig stond geschilderd, is voor het grootste gedeelte verwijderd. Het staat nog alleen aan beide zijden van de passagierscabine en op de staartroeren. Het is dus van de vleugels verdwenen.

Scheepsberichten

„NIEUW-AMSTERDAM.”

Charter voor vacantiereis.

De „Nieuw Amsterdam” van de H. A. L., die na de jongste afvaart naar New York niet naar Nederland is teruggekeerd, doch van New York uit korte reizen maakt naar Bermuda, zal — wanneer deze tochten beëindigd worden — opnieuw gelegenheid krijgen, om voor ettelijke maanden in de Amerikaansche wateren te blijven varen.

Indien, zooals te verwachten is, de overeenkomst daaromtrent wordt afgesloten, zal de „Nieuw Amsterdam” op 23-December afvaren van New York voor een tocht rondom Zuid-Amerika, die tot aan het voorjaar zal duren, zoo meldt het „Alg. Hbl.” (Amsterdam).

Op deze reizen, waarbij het schip zich o.a. zal ophouden in de havens der hoofdsteden van de groote Zuid-Amerikaansche staten, worden alleen reizigers in de kajuitklasse vervoerd, zoodat het aantal passagiers beperkt blijft.

Een deel van het civiel personeel van de „Nieuw Amsterdam” dat was afgemonsterd, keerde dezer dagen met een van de andere schepen van de H. A. L. naar New York terug, om dienst te nemen op de „Nieuw Amsterdam”.

Wanneer de tocht rondom Zuid-Amerika beëindigd is, staat het zomerseizoen in de transatlantische vaart weer voor de deur.

Of de „Nieuw Amsterdam” tegen dien tijd weer op het traject New York-Amsterdam zal gaan varen, valt thans nog niet te zeggen.

Indien het gewone seizoen-vervoer van Amerika naar Europa uitblijft, is er op het traject Rotterdam-New York geen behoefte aan het schip.

HAVEN VAN TANDJONG-PRIOK.

Aangekomen, 30 Nov. 1939.

Het N.I. s.s. Tjisaroea, gez. Van Nuys, van Padang en Bel-Deli, agt. J.C.J.L.

Het N.I. m.s. Batavia, gez. Raap, van Cheribon, agt. K.P.M.

Het Jap. s.s. Cheribon Maru, gez. Yamauti, van Kobe en Cheribon, agt. Nanyo Veen.

Het N.I. s.s. Gen. van Geen, gez. Raap, van Semarang en Cheribon, agt. K.P.M.

Het Ned. m.s. Djambi, gez. Van Dijk, van Vancouver en Semarang, agt. S.M.N.

Vertrokken, 30 Nov. 1939.

Het Ned. m.s. Tawali, gez. Leguit, naar Singapore, Straits havens, Boston, Belawan, Philadelphia, Sabang en Baltimore.

Het N.I. s.s. Rooseboom, gez. Boon, naar Oosthaven en Merak.

Het N.I. s.s. Barentsz, gez. Zuidema, naar Kroë, Benkoelen, Indrapoera, Padang en Bintoeh.

Het N.I. s.s. Japara, gez. Kalishoek, naar Durban, Montevideo, Buenos Aires, Santos en Rio de Janeiro.

Het N.I. m.s. Ophir, gez. Westers, naar Palembang en Pladjoe.

Het Jap. s.s. Cheribon Maru, gez. Yamauti, naar Etnahaven (Padang).

CINEMA PALACE

7.15 en 9.45

De spannende jungle film
FOUND ALIVE
Een ontstellend verhaal van
het leven in de wildernis
en haar passies
(Alle leeftijden)

Matinée's

Zaterdag 4.30 n.m.
Zondag 10 v.m. en 4.30 n.m.

„BIG CITY“

met SPENCER TRACY
en LOUISE RAINER
(Niet voor kinderen)

MAXIM

Heden e.v.a 8.30 n.m.

IT'S IN THE AIR
Gongfilms lachschlager met
GEORGE FORMBY
(alle leeftijden)

Matinée's

(Uitsluitend voor Tuinleden)
Vrijdag 5.30 n.m.
Zaterdag 4 en 6 n.m.
THE LADY CONSENTS met
Herbert Marshall, Ann Harding
(Niet voor kinderen).

**Zondagmiddag geen
bioscoopmatinée's**

Kindervoorstellingen

Zondagmorgen 8.30 en 11 uur
„The Vigilantes are Coming“
(2e deel slot)

DECA PARK

7.15 en 9.45

**„T IS EEN
WONDERLIJKE WERELD**
Metro's wonderleuke film met
CLAUDETTE COLBERT en
JAMES STEWART.
Vooraf Gaumont Journaal
(Niet voor kinderen)

Matinée's Zaterdag 4.45 n.m.
Zondag 10 v.m. en 4.45 n.m.
„THREE LOVES HAS NANCY“
met Janet Gaynor — Robert
Montgomery en — Franchot Tone
(Niet voor kinderen).

CAPITOL

Heden e. v. avonden
7.15 en 9.45

WINTER CARNIVAL
Geestig romanische film met
ANN SHERIDAN.
RICHARD CARLSON
Vooraf Gaumont Journaal
(Alle leeftijden)

Matinée's

Zaterdag en Zondag 5 n.m.
„Sweethearts“
met Jeanette McDonald
Nelson Eddy en Florence
Rice (Niet v. kinderen)

Versterk Uw
Nieren

Uw gezondheid
hangt van uw
nieren af, want
deze organen die-
nen de in het bloed
voorkomende on-
zuiverheden er uit
te filteren. Als zij
verzwakken, merkt
u spoedig verschijnselen op als rug-
pijn, duizeligheid, verstoorte slaap,
urine storingen, waterzuchtige zwel-
lingen en reumatische pijnen. Foster's
Rugpijn-Nieren-Pillen bewezen het
niet geneesmiddel bij uithoudendheid te
zijn. Zij werken uitsluitend op de nieren
en blaas, versterken deze organen en
voorkomen ernstige kwalen. Haal nog
heden een flacon in de naastbijzijnde
apotheek en ondervind hoe heilzaam zij
zijn. Elsch FOSTER'S f 1.—, f 2.— en
f 3.25 per flacon.

Voor

Sint Nicolaas- cadeaux

gaat men naar

Luyks

Noordwijk 27
tel. Wl. 3575

Bragaweg 40-b
Bandoeng

GLOBE

offeert met groot succes

**„ROSE OF WASHINGTON
SQUARE“**

met Ty-one Power, Alice Faye
en Al Jolson. Vooraf interessant
programma en Paramount Nieuws
(Niet voor kinderen)

Matinée Zaterdag 4.30, Zondag 10.15
en 4.30 „Sally, Irene and Mary“
comédie met Alice Faye.
Alle leeftijden

7.15 „ASTORIA“ 9.45

Heden e. v. a.:

POLA NEGRI'S Grootste Creatie:
„TANGO NOCTURNE“
met MEDEWERKING VAN:
Albrecht Schoenhals-Waldemar Leidgeb.
Een film, ontstellend van levens
echtheid, ontroerend van fijnheid!
Een Tobis Sonorafilm. (Niet v. kind.)

Matinée's: Zaterdag 5 n.m.
Zondag 10.15 v.m. en 5 n.m.
„JONGE LIEFDE“
met VASA JALOVEC en JARMILA
BERANKOVA. Alle leeftijden

REX THEATER

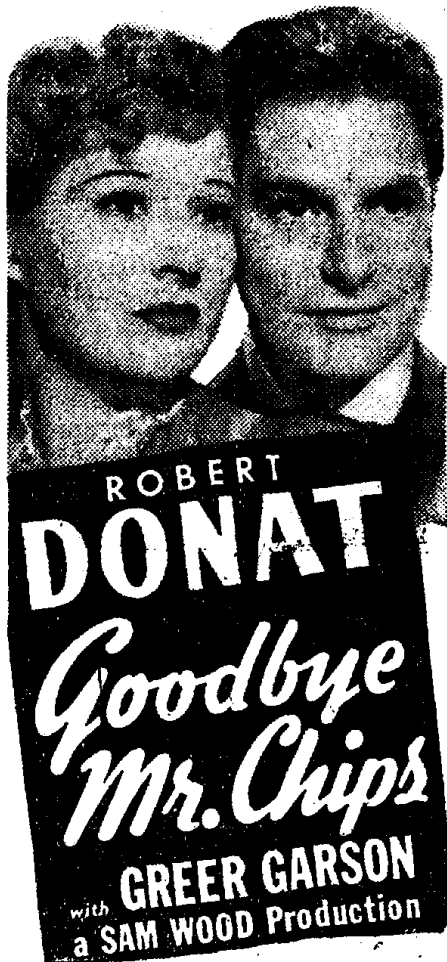
brengt Warner Bros'
dramatisch meesterwerk
„DARK VICTORY“
(LEVENSDANS)
met Bette Davis, George
Brent en Humphrey Bogart.
(Niet voor kinderen).

**Speciale St. Nicolaas
Matinée's**

Zaterdag 4.30, Zondag 10.15 en 4.30
„Mad about Music“ met
DEANNA DURBIN
voor alle leeftijden.

OOK U

zult deze film
tegenkomen als
de beste ooit
door U gezien!

Speedig in

DECA PARK

tegelijk met

CINEMA PALACE.

LA GAJETÉ

PRINSEN-PARK

Heden en volgende avonden:

DUO GRANADOS EN JOYETTE

IN EEN GEHEEL NIEUW PROGRAM!
VARIETY ARTISTEN VAN NAAM IN: Musical acrobatic dances,
singing and whistling,
Burlesque and novelty acts!
Schitterende Costuums!
Zeer gevarieerd programma!

PRINS THEATER

PRINSEN-PARK

Vanaf hedenavond t/m Zondag

Regie van ARCHIE MAYO — JOE PASTERNAK

„YOUTH TAKES A FLING“

met JOEL MACREA — ANDREA LEEDS
NIEUW UNIVERSAL productie.

Prijzen der plaatsen f 0.40, f 0.20 f 0.14 f 0.10

LA ROSE ÉFFEUELLÉE

Is treffender-zinnebeeld denkbaar dan de roos, die in
haar frissche jeugd haar juist aangevangen bloei ont-
bladert? Een film van simpele, roerende schoonheid!
— L'Humilité vient avant la Gloire! —

Glanzend en verheven van onderwerp, door prachtige
regie en nobele vertolking geworden tot een briljant
specimen van waarachtige filmkunst.

Deze film is waard met GULDEN LETTERS vermeld te
worden in de aalen van de Fransche cinematografie.
Zij is een getuigenis van den Franschen geest en de
Fransche kunstzinnigheid!

Speedig in **CAPITOL**

MEUBELMAGAZIJN

EXCELLO

RIJSWIJKSTRAAT 30 — TELF. WL. 2616

THANS brengen wij aan de markt
onze prima matras ouden den naam

(volgens systeem Auping)

ongeevenaarde veering - onverwoestbaar

N A A R

Stam en Weijns

Voor Uw BOTERLETTERS, LETTERBANKET, GEVULD
SPECULAAS, TAAI-TAAI EN SPECULAAS-POPPEN
MARSEPAIN EN BORSTPLAAT.

Batavia - C. Noordwijk No. 16. Telf. Wl. 350

Dames en Heeren!

Voor St.-Nicolaas-cadeaux

is en blijft onze zaak steeds het beste adres
ZIJDEN KIMONO'S, KUNSTZIJDEN KIMONO'S,
KAMERJASSEN, OVERHEMDEN, PYAMA'S etc.

Ook hebben wij een voorraad kimonostoffen voor
U, te kust en te keur

DUS

bezoekt onze zaak voor U bij een andere gaat kijken.
U zult niet teleurgesteld worden!

MITSUBOSHI

Pasar Baroe 73 - Tel. 702 Wl.

een verlof op de pengalengan hoogvlakte doorgebracht
is het kompas
dat het menscheijk vaartuig brengt van de stormachtige reis van
ziekte en afmatting
naar de vreedzame haven van gezondheid en geluk.
berghotel „tjitere“ — pengalengan hoogvlakte 4600 vt. 1 uur rijden
van bandoeng. Vraagt Prospectus!!

HET NIEUWS VAN DEN DAG

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Telegram-adres: „Dagbladen Batavia“.
Versijnt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd.
Uitgeverij N. V. Handelsmij. Albrecht & Co.
Kantoren: Kali Besar West 21/24.
Abonnementsprijs per kwartaal:
 te Batavia f 9.—
 Ned.-Indië (per post) f 10.50
 Buitenland f 14.—
 Met „Wereldnieuws en Sport in Beeld“ samen resp. f 13.—, f 15.—, f 18.50.
Advertentie-tarief:
 Per vijf woorden of gedeelte daarvan f 0.75;
 minimum f 3.75 per plaatsing.
 Regeltarief f 0.50 per regel met een minimum van f 4.— per plaatsing. Advertentie-kosten bij vooruitbetaling.
Telefoonnummers:
 Bat. 1820 — Administrateur. — Abonnements/Expeditie.
 Bat. 1821 — Advertenties.
 Bat. 1823 — Red. Binnenland/Buitenland.
 Bat. 1824 — Stadsredactie.
 Bat. 1824 — Directeur-Hoofdredacteur.

De Dag.

LENIN heeft op zijn sterfbed, op 4 Januari 1923, een brief geschreven, waarin wij lezen: „Kameraad Stalin heeft, doordien hij partij-secretaris geworden is, een ontzaglijke macht in handen gekregen, en ik ben er allermintst zeker van, dat hij die macht altijd met genoeg behoedzaamheid zal weten te gebruiken.“ Dat Lenins vrees maar al te gegrond was, blijkt, voor de binnenlandsche politiek van Rusland, uit de uitmoording der anti-Stalinistische oppositie en voor de buitenlandsche politiek uit het optreden tegen Polen, de Baltische landen en thans Finland.

Met hetzelfde cynisme als de Duitschers jegens Polen handelden, is Rusland tegen Finland opgetreden. In den opzet is er geen verschil, des te meer echter in de consequentie; want bleek de verwachting der Duitschers, dat Engeland „toch niets zou doen“ op een misrekening gebaseerd, de Russen hebben vrijwel de zekerheid, dat aan hun inval in Finland geen noemenswaardige risico verbonden is, omdat zij weten, dat geen enkel ander land onder de omstandigheden in staat is de Finnen te verhoeden.

Zonder die zekerheid ware de aanval niet ondernomen en zouden de Russen er de voorkeur aan gegeven hebben Finland door de zenuw-campagne op de knieën te brengen. Dat Moskou den eersten weg verkoos, welken sneller naar het beoogde doel leidt, heeft naar onze meening nog een andere reden. Zooals de zaken thans staan, te land zoowel als ter zee, waar de strijd slepende wordt gehouden, is Moskou wellicht beducht voor een of ander compromis tusschen beide oorlogvoerende partijen.

De andere mogelijkheid waar Moskou rekening mee moet houden, is een snelle overwinning door een der partijen. In beide gevallen zal Rusland niet meer zoo gemakkelijk voordeelige strategische posities kunnen verkrijgen als thans het geval is. Bovendien spreekt uit de Russische agressie jegens Finland wantrouwen voor Duitsland, want tegen geen enkel andere mogendheid kan de „beveiliging“ van Leningrad bedoeld zijn.

Stalin heeft, blijkens het interview met de „Pravda“, zijn verontwaardiging gelucht naar aanleiding van het feit, dat Havas hem heel leelijke woorden in den mond gelegd heeft. Volgens het Fransche persbureau zou Stalin het verlangen hebben uitgesproken den oorlog zoo lang mogelijk te rekken, teneinde beide oorlogvoerenden uit te putten.

Stalin verweert zich hiertegen met erop te wijzen, dat de Geallieerden steeds alle pogingen van Rusland om den oorlog zoo spoedig mogelijk te beëindigen, hebben teruggewezen. Die pogingen bestonden in het ondersteunen van de Deutsche vredesvoorstellen. Men zal zich afvragen, hoe Ruslands vredelievendheid te rijmen is met zijn houding jegens Polen, de Baltische landen en Finland..... en niet te vergeten met zijn optreden in het eind van Augustus.

Het is immers zeer de vraag of, indien Rusland in Augustus Duitsland niet aangemoedigd had om een aanvalsverdrag te

sluiten, het überhaupt tot een oorlog gekomen zou zijn. En al heeft Rusland in Polen den schijn trachten te redden, door eerst in te grijpen toen dit land definitief verslagen was, het heeft later, bij monde van Molotoff toegegeven, dat Polen zoowel aan de Duitse als aan de Russische slagen bezweken is. Tenslotte was ook tijdens de „onderhandelingen“ met de Baltische landen de ijzeren vuist in den fluweelen handschoen te goed zichtbaar, dan dat Rusland van vrede-lievendheid mag spreken.

Wanneer wij desondanks een verklaring trachten te vinden voor Ruslands paradoxale houding, dan komen wij tot de volgende conclusie: Rusland heeft, zooals gezegd, het uitbreken van den oorlog bevorderd en toch wil het zelf onder geen voorwaarde in dezen oorlog betrokken worden en wel omdat het de gevolgen van de groote zuivering nog niet te boven is en omdat het midden in een economische ontwikkeling staat, welke den schok van een oorlog niet zou kunnen verdragen.

Rusland heeft een tijd lang de neiging getoond zich aan de zijde van Engeland en Frankrijk te scharen omdat het meende, dat hierdoor Duitsland zoodanig geïntimideerd zou zijn, dat het uitbreken van een oorlog ook voorkomen kon worden. Eerst toen de oorlog onvermijdelijk bleek en de kans groot was, dat Rusland erin betrokken zou worden, weigerde het den oorlog voor zichzelf te aanvaarden en sprong het er plotseling buiten.

Rusland wilde geen oorlog en zeker niet een oorlog, welke in zijn richting kon worden afgeleid, niet omdat het den vrede, welke het steeds is blijven prediken, zoo bijzonder heilig achtte, maar omdat het het strijdig met zijn belangen achtte, dat hij voorloopig verbroken werd.

Van den „vrede“ heeft Rusland aldus steeds een middel trachten te maken om den oorlog te vermijden; deze „vrede“ is Ruslands wapen geworden om buiten den oorlog te blijven. De vrees om in een oorlog betrokken te worden is de reden, dat Rusland de laatste jaren talloze verdragen heeft gesloten: verdragen van neutraliteit met Turkije, Duitsland, Afghanistan, Iran en Litauen, niet-aanvalsverdragen met Frankrijk, Finland, Estland, Letland en Polen, een vriendschapsverdrag met Italië; het is zelfs toegetreden tot den Volkenbond.

Toen echter de oorlog onvermijdelijk werd, heeft Rusland hem sterk bevorderd en den laatsten stoot ertoe gegeven door het pact met Duitsland en wel om er zelf buiten te blijven. Want door Duitsland in den rug te dekken en aldus hoop te geven op een overwinning tegen het Westen, doofde Rusland het vuur voor de eigen deur.

Rusland blijft echter vrede prediken, niet uit vredelievendheid, maar uit angstvallig berekend eigenbelang. In Zuidoost-Europa heeft het zijn eischen laten varen, toen het zag, dat elke agressieve daad hier een oorlog tegen het eigen land tengevolge zou hebben. Maar tegen het alleenstaande Finland durft het op en toont het inderdaad niet-pacifistisch te zijn, omdat het weet, dat het hier den ongelijken strijd in snel tempo zal winnen en dat het niet in den werkelijken oorlog betrokken wordt.

Maar wanneer nu de vrede, welken Rusland volgens Stalin en zijn satellieten zoo vurig zou voorstaan, gesloten wordt in het Westen, zou Rusland zich het slachtoffer van dien vrede moeten voelen, omdat de gewijzigde krachtsverhoudingen het zouden dwingen een sterk verdedigingsstelsel aan zijn Westgrens te onderhouden.

Hetgeen zoolang de Poolse staat nog bestond en zoolang Duitsland in een conflict met het Westen gewikkeld was, niet noodzakelijk was, zou dan geboden zijn. Zekerder blijft het verworven te zijn in ieder geval voorloopig, wanneer de oorlog door gaat en daarom is alle schijnheilige vredelievendheid van Stalin c.s. niet in staat om ons te doen gelooven, dat Rusland werkelijk den vrede wenscht. Het Kremlin laat zich slechts leiden door cynische overwegingen.

BINNENLAND.

ZAADHOEVE „MARGOREDJO“.

Uit Tjilatjap wordt gemeld, dat de Provinciale Zaadhoeve te Maos werd geopend in tegenwoordigheid van den resident van Banjoemas, het hoofd van den Landbouwvoorlichtingsdienst te Semarang, den regent van Tjilatjap en vele ambtenaren van het B. B. en de Provincie.

De Zaadhoeve werd genoemd „Margoredjo“ en is voor deze streek en mede voor de irrigatiewerken in de vlakke van Kroja van een groot economisch belang.

Gedurende de plechtigheid werden toespraken gehouden door den landbouw-consulent ir. Mulder en den regent van Tjilatjap.

Sensationeele wending in proces.

(Van onze Semarangschen correspondent)

Denis-inspecteur bekend, verdediger vraagt ontheffing.

ALS OFFICIER....

Gistermorgen werd voor den Raad van Justitie te Semarang de zaak tegen W. A., van beroep laatstelijk hoofdinspecteur, chef van het rayon Midden-Java van de N. V. D. E. N. I. S. voortgezet.

De zaak begint eenigszins sensationeel. Bekl. zegt te willen bekennen en legt dienaangaande een wonderlijke verklaring af. Die f 6.000 heeft hij bij de races verloren. De president, aldus bekl., had in de vorige zitting zoo aangedrongen op een verklaring, dat bekl. dit bij dezen dan maar deed.

President: „In de vorige zitting heb ik gezegd, dat het op een bepaald punt verstandiger is te bekennen dan te ontkennen. Ik heb er echter duidelijk bij gezegd en herhaal dit nog eens, dat u alleen moet bekennen als het waar is. U kunt niet alleen bij de races f 6.000 verloren hebben. Het was allang een beetje mis en vermoedelijk heeft u het eene gat met het ander gestopt; volgende hypotheek met vorige gestopt.“

Beklaagde draait.

Bekl. draait er erg om heen en heeft het over iets dat in bepaalde maanden heeft plaatsgehad en dat volkomen in orde was. De President merkt echter op, dat bekl. op zijn vragen antwoorden moet en niet op een ander onderwerp moet overgaan, dat heelemaal niet aan de orde is.

President: „Ik sprak toch geen Griekschen tegen u? U verstaat me heel goed en u begrijpt heel goed wat ik bedoel, ik verlang antwoorden op mijn vragen!“ Uitdrukkelijk brengt de President bekl. nog eens onder oogen dat hij niet tot een bekentenis wordt gedwongen, maar eveneens zegt hij nog eens dat het onmogelijk is in twee maanden bij de races f 6.000 te verliezen.

Bekl. geeft toe schulden te hebben gehad en heeft het voortdurend over zijn financiële nood.

De President wijst bekl. er op dat hij niet goedkoop leefde en nogal wat dames-kennissen had en dat kost altijd geld.

Bekl. zegt weer het geld op de races te hebben verspeeld en ontkent dat hij royaal heeft geleefd.

Pres.: „Dames-kennissen kosten toch geld?“

Bekl.: „Mij kostten ze niets.“

Pres.: „Dan was u geen erg gul gastheer.“

Bekl. blijft er echter nog eens nadrukkelijk bij dat hij die f 6.000 in Maart en April bij de races heeft verloren.

De auto.

Dan komt de President nog eens terug op de auto, die bekl. driemaal in onderpand heeft gegeven. Het is natuurlijk al foutief dat bekl. een auto, die niet eens zijn eigendom was, in onderpand gaf. Daar komt echter nog bij dat die onderpanden elkaar gedeeltelijk dekken, dat die auto op een gegeven moment in onderpand was bij P. en even later diezelfde auto in onderpand bij S. was, zonder dat bekl. P. had terugbetaald.

Bekl. zit er weer uitvoerig omheen te redeneeren en praat over transacties, die wel in orde waren en zwijgt over deze transactie, die dan ook heelemaal niet in orde was.

Bekl. komt dan terug op zijn oude verhaal dat hij niet heelemaal in orde was.

Pres.: „Dat zou u tegenover uw collega's in Wiener-Neustadt niet hebben durven beweren. Als officier moet u bekennen dat p fout bent geweest. Bovendien was u tien jaar in den autohandel, dus alleen daarom moest u al weten dat het fout was wat u deed.“

Bekl. redeneert maar raak en terecht maakt de President daar voortdurend een eind aan.

De President vraagt vervolgens of een der heeren van den Raad, de Officier of de verdediger nog wat te vragen heeft. Nadat mr. De Boer nog een en ander ter verduidelijking heeft gevraagd, wenscht de verdediger mr. R. Sastramoeliono het woord.

Nieuwe sensatie.

De verdediger zegt verrast te zijn en wel zeer onaangenaam verrast door deze verklaringen van bekl. Ettelijke uren en vele dagen heeft hij zijn aandacht aan dit geval besteed, heeft hij

met bekl. geconferend en nu is vermoedelijk alle moeite vergeefs geweest.

Van derden hoorde hij dat bekl. een bekentenis zou afleggen en reeds gedeeltelijk had afgelegd. Dit alles is geschied zonder zijn voorkennis. De verdediger wil dit zien als een groot gebrek aan vertrouwen en wil dan ook aan den president het volgende vragen:

„1e: Stelt beklaagde nog prijs op verdediging van den advocaat, die hem is toegevoegd?“

„2e Rust op den verdediger, die zich hier in zijn vertrouwen ziet beschaamd, nog de morele verplichting bekl. te blijven verdedigen?“

Hieraan wil de verdediger toevoegen dat, mocht bekl. van verdere verdediging afzien, het al erg gemakkelijk is, dan verdwijnt de verdediger, terwijl, wanneer de President beslist dat de verdediger geen morele verplichting meer heeft ten opzichte van bekl., hij (de verdediger) gaarne van zijn verdediging ontslagen wil worden.

Verdediger blijft.

De President vraagt bekl. eerst antwoord te geven op het eerste. Bekl. zegt, na veel omwegen weer, dat hij bijzonderen prijs stelt op de verdediging van mr. Sastramoeliono. Hij heeft over deze bekentenis overleg willen plegen met zijn verdediger, maar die was niet op kantoor. Op een vraag van den President, of hij niet geschreven heeft aan zijn verdediger, antwoordt bekl. dat hij dit heeft gedaan.

De verdediger zegt dat dit juist is, doch dat hij den brief eerst gisteren heeft ontvangen. De President merkt op, dat bekl.'s houding wel zeer eigenaardig is.

„Mr. Sastramoeliono doet alle moeite uw belangen te behartigen en u handelt zoo tegenover hem.“

De President vraagt mr. Sastramoeliono dan of hij verder de belangen van bekl. wil blijven behartigen; hij heeft er reeds zooveel uren aan besteed en de zaak zal nu wel spoedig ten einde zijn. De verdediger zegt dat hij bekl.'s belangen op verzoek van den President zal blijven behartigen.

De verdere behandeling wordt uitgesteld tot Dinsdag.

EEN ZEDENMISDRIJF.

Wij lezen in het Soer. Hbl.:

Dezer dagen zijn te Soerabaja 14 minderjarige Chineesche en Inheemsche meisjes gearriveerd uit Singkawang (West-Borneo) voor geneeskundig onderzoek in de C. B. Z. Tijdens het verblijf te Soerabaja zijn de meisjes ondergebracht in het tehuis van Pro Juventute op Pasarkembang. Het blijkt, dat men hier te doen heeft met een gerechtelijk onderzoek, dat verband zou houden met een misdrijf tegen de zeden, gepleegd door een Europeaan te Singkawang, een zekeren V., verbonden aan het pasarbeprij te Singkawang. De meisjes, 9 Chineesche en 5 Inheemsche, worden te Soerabaja door dr. Müller op haar leeftijd getaxeerd. De rechtszaak zal te Batavia worden behandeld.

EEN VALSCH GESCHRIFT.

Onder groote belangstelling van het publiek heeft de Landraad te Rembang dezer dagen een zaak behandeld, die nogal de aandacht trok.

Drie personen stonden terecht, allen Chinezen uit Lasem. Hun was ten laste gelegd het opmaken van een valsche geschrift en het gebruik maken daarvan, als ware het echt en onvervalscht, tengevolge waarvan nadeel was ontstaan voor hun landgenoot N. S. A., groothandelaar te Lasem.

Er werden 5 getuigen gehoord en hun verklaringen waren zoo bezwarend, dat de rechtbank 2 der beklaagden veroordeelde tot een gevangenisstraf van respectievelijk 2½ en 2 jaar. De derde man werd wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

De beide veroordeelden teekenden aanstands revisie aan.

TELEGRAAF-NIEUWS.

De telegrafische gemeenschap met het hulptelegraafkantoor Piroë is hersteld.

Telegrammen naar Spanje in overgenomen taal en cijferschrift zijn onderworpen aan censuur. Aannemen geschiedt op risico van den afzender.

Het drama te Padang.

Dader haalde een geweer. . .

Telegrafisch werd reeds gemeld, dat zich Vrijdagmiddag j.l. te Padang een drama heeft afgespeeld, waarbij een Niasser om het leven kwam, terwijl een landgenoot een ernstige verwonding kreeg. In verband hiermede werd de dader, een gepensionneerd commies van de D. S. M., in arrest gesteld. Nader lezen wij in de „S. Bode" de volgende bijzonderheden:

Op het erf van de familie Tobing aan de Djawa Dalamstraat waren sedert enkele dagen drie Niassers bezig boomen te kappen, waaronder enkele boomen, die verbonden waren met een pagger van prikkeldraad, welke pagger het loodje dreigde te leggen.

Daarom had de buurman van de familie Tobing, de gepensionneerde commies van de D. S. M. te Medan, de 53-jarige heer T., zich des morgens reeds met mevrouw Tobing over dien pagger verstaan, waarbij mevrouw Tobing toezegde, dat zij, nadat de koelies hun kapwerk hadden verricht, er zorg voor zou dragen, dat de pagger hersteld werd.

Tegen twee uur had de heer T., de buurman, zich voor een middagdutje ter ruste begeven, doch kon vanwege het gehak op het erf naast zijn woning den slaap niet vatten, weshalve hij naar de drie Niassers toeging en zich het woord „asoe Nias" zou hebben laten ontfangen, waarop de Niassers of één hunner een brutale houding zouden hebben aangenomen en bezworen hebben, dat zij „brani mati" waren.

Na deze woordenwisseling keerde de heer T. naar zijn huis terug en nam eenigen tijd op een stoel in de voorgalerij plaats. En na daar ongeveer 10 minuten gezeten te hebben, ging hij naar een andere kamer, waar hij een dubbelloops jachtgeweer te voorschijn haalde, dat met loopers geladen was, waarmee hij zich opnieuw naar het aangrenzende erf met de Niassers begaf.

Op dat oogenblik zat één Niasser boven in een boom, de tweede was bezig hout te kappen en de derde stond erbij te kijken.

Zonder een woord te zeggen legde de heer T. met zijn geweer op één der koelies aan en vuurde pardoos het schot af, waardoor de Niasser doodelijk getroffen werd.

De gewonde sleepte zich nog enkele meters naar den straatkant, doch viel neer, waarna de heer T. nogmaals een schot op hem gelost schijnt te hebben, terwijl tevens één der twee Niassers, die zoo vlug mogelijk aan den haal waren gegaan, een knieschot bekwam.

Na dit bloedig drama, dat begrijpelijkerwijs groote opschudding veroorzaakte, begaf de dader zich wederom naar huis, sprong op de fiets en reed naar het politiebureau, om aangifte te doen van het gebeurde. Inmiddels was de politie reeds naar de Djawa Dalamstraat gegaan, waar het eerste slachtoffer nog in een grooten bloedplas op den grond lag, en vervoerd, den man naar het hospitaal.

Tijdens het vervoer is hij evenwel overleden. Ook het tweede slachtoffer, van wien men vreesde dat zijn been geamputeerd zou moeten worden, werd naar het hospitaal overgebracht, waar hij geopereerd is. Amputatie was niet noodig.

De substituit-Officier van Justitie, mr. Beun, en de adj.-hoofdcommissaris van politie, de heer Smith, maakten onmiddellijk een aanvang met het voorloopig onderzoek, in verband waarmee tot preventietelling van den heer T. werd overgegaan.

De heer T. is 53 jaar oud, gehuwd en heeft kinderen.

Financiën en Handel.

PRODUCTEN-MARKTEN.

PEPER.

Londen, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Geringe Br. Ind. aankopen forward. De Witte Muntok Dec. spot —. Zwarte S'gapore Nov./Dec. —. Zwarte Lampong zeilende voorraden, lev. tot 4½ vraag.

New-York, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): Zwarte Lampong spot 3.88 ged. Zwarte Lampong Jan. lev. 3.92 bieden. Zwarte Lampong Dec. lev. 3.94 bieden.

TARWE.

Chicago, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): Tarwe (per bushell) Dec.-verschepping 91½—91¾. De markt was vast.

BATAVIA-MARKT.

Opgave voor de Producten Noteeringen der Handelsvereniging te Batavia en de Ned. Ind. Vereeniging voor den Rubberhandel, loopende van 30 Nov. 1939, 12.— u. m. tot 1 Dec. 1939, 12.— u. m.

Rubber (p. ½ kg.) marktprijs om 12 u. 15: Java-Std.-Sheets: 35½/8 Java-Std.-Crêpe: 36½/8 Indicatie-noteering Licenties A per kg. ongeveer -45/4

	Gedaan	Laatste
Cisteren Heden Vraag Aanbod		
Lampung Rob.		
15% Triage (p. 100 kg.)		
E.K. T-Betong	—	—
Dec./Jan.	—	10. — 10.25
Zwarte Lampong		
Peper (per 100 kg.)		
E.K. Batavia, Prompt	—	—
Dec.	—	9. — 9.12½
Dec./Jan.	—	9. —
E.K. T. Betong Prompt	—	—
Dec.	—	8.30 8.75
Dec./Jan.	8.60	8.70 8.75
Maart '40	—	9.20 9.25
Jan./Maart '40	—	9. — 9.15
Witte Muntok		
Peper (per 100 kg.)		

	uitvoerrecht voor koopers rekening.		
F.O.B. Banka,			
Dec.	22. —	21. —	22. —
Dec./Jan.	—	—	—
Citronella-Olie A.			
(35% geraniol 35% citronella)			
[per kg. incl. drum]			
Prompt:	—	—	—
Dec.	—	1.35	1.37½
Dec./Jan.	—	1.35	1.37½
Jan./Mrt. '40	1.30/1.32½	1.30	1.32½
Jan./Juni 1940	—	1.30	1.32½
Jan./Dec. 1940	—	1.30	1.32½

	Copra. per 100 kg., levering Dec. Jan.	
Java fms. sundried e.k. Batavia	—	6.75 6.80
sundried, fob. Makassar	—	5.65 5.75
sundried, Bali/Lombok cif Soerabaya	—	—

RUBBER.

New-York, 30 Nov. (Reuter-Eastern):

4 p. m.		
1st. crêpe spot	21½	vraag
Sheets spot	19¾	vraag
Sheets spot	20	aanbod
Nov./Dec.	19¾	
Sheets Jan./Maart	19	vraag
Sheets Jan./Maart	19¼	aanbod

De markt was prijshoudend. Slot onveranderd. Fabrieken gaan voort zich tot hun eigen reserve te bepalen.

Londen, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Opening: Spot: 11½/16 De markt was stil. Slot:

Londen, 30 Nov. (Reuter-Eastern):		
Smoked Sheets spot	11½	11½/16
Sheets Nov.	11½	11½/16
Sheets Dec.	11½/16	11½/16
Sheets Jan./Mrt.	11½/16	11½/16
Sheets April/Juni	11½/16	11½/16

Na een onregelmatig verloop sloot de markt prijshoudend.

Singapore, 30 Nov. (Reuter):		
Slot:		
Sheets spot	39	
December	39	
Jan./Maart	37¼	
April/Juni	35½/8	
Sheets f.o.b. Nov./Dec.	39¼	

Singapore, 30 Nov. (Reuter):		
Opening:		
Sheets spot	39¼	
Januari	38¼	
April/Juni	35¾	
Juli/Sept.	33½	
Sheets f.o.b. Nov.	39½	
Blankets Dec./Jan.	35¾	
Bark Dec./Jan.	33	

MAIS.

Buenos Aires, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): Mais fair average quality: slotnoteering in papieren pesos per 100 kg. Nov.-levering 7.12.

Beurstendens:

Lusteloosheid blijft nog Wall Street beheerschen.

AMSTERDAM: IN HERSTEL.

Amsterdam, 30 Nov. (Aneta-A.N.P.): Na een flauwe opening met aanbod, later was herstel op den toestand in Finland, reageerde de markt in den middag eenigermate. De stemming was kalm zonder opwinding. Amerikanen waren aangeboden en onder de pariteiten; later was herstel op lager peil, terwijl het publiek ook iets kocht.

Er was affaire in staal, koper en in spoor-fondsen. De beleggingsmarkt was onzeker. Nederlandsche obligaties waren verdeeld, Indië was prijshoudend, Duitschland en Frankrijk waren gedrukt.

In Kon. Olie was affaire en aanbod (231¼—234¼). Shell en Tidewater hadden kleine affaire en waren lager.

H. V. A. had verkoopt en was kalm (362—368); incouranten waren vrij veerkrachtig.

Tabakken waren zeer stil; Oude Deli 138½—142.

Scheepvaart Unie had ook eenige affaire (89—93), J. C. J. L. 101—104. Koninkl. Boot 88½—92.

Philips was stil en lager. Unilever en Aku waren gedrukt.

Amsterdam-Rubber was stil en lager; incouranten waren meerendeels lager.

Wisselmarkt: Driemaands pond sterling noteerde 5¼ tot 6¼ disagio en driemaands dollars 1½ tot 2½ agio.

Slotwisselkoersen:		
Berlijn	75.25	—75.75
Londen	7.31	—7.33
New-York	1.88¼	—1.88½
Parijs	4.13½	—4.16

NEW-YORK: GEDRUKT.

New-York, 30 Nov. (Aneta-A.N.P.): Wall Street was gematigd actief en flauw, dalend over een breed front op een hervatting van slotverkoop van gisteren, terwijl de handelaren de gebeurtenissen in Europa nauwlettend gadesloegen. De markt was actief en „offsolid", aangezien de uitbreiding van de vijandelijkheden in Europa de stemming en het tempo der markt niet bepalen. Later nam de daling af, wijl weerstand werd ondervonden. Een lange lijst van fondsen was nog steeds onveranderd tot 1 punt — stalen tot 2, en Dupont tot 3 punten — lager genoteerd.

Sporen verloren fracties van een punt; het aantal wagonladingen wordt verwacht omstreeks 676.500 te bedragen. De markt was onregelmatig, doch nu zeer stil, iets boven het laagste van den dag; er was baisse-dekking.

Een lange lijst bleef echter onveranderd tot 1 punt lager. De vrees dat de ontwikkeling van de Russische—Finsche kwestie mogelijk wereldverwickelingen zullen veroorzaken, droeg bij tot het treffen van eenige „stoporders". Doch de handelaren waren over het algemeen afkeerig ervan om pakketten met aandelen op de markt te brengen.

ZILVER.

New-York, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): Officieele noteeringen in \$ cent: Fijn per oz. 34¾

Londen, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Standard (0.925 gehalte) per oz. troy in pence: Spot 23½ Forward 23½

Kleine Br.-Ind. aankopen. Aangebodene gering. Na officieele vaststelling waren de zaken zeer klein tegen een ¼/16 hooger koers. Slot was prijshoudend met kleine vraag op de vastgestelde koersen.

Bombay, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Ready: genoteerd 64/10 Verreken. 6 Jan. 64/12 Verreken. 3 Febr. 65/8

De markt was vast.

SUIKER.

New-York, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): December 1.60 nom. Maart 1.57. bied. Mei 1.58½ „ Juli 1.60½ „ September 1.62½ „ December 1.65 nom. De markt was vast.

Kalm.

werpen, tengevolge van het zeer optimistische zakennieuws. Skandinavische aandelen waren echter gedrukt, auto's „offsolid" ondanks zeer goede vooruitzichten voor de productie. Utilities waren verwaarloosd. Sporen waren niet bijzonder getroffen door een daling van het aantal wagonladingen welke grooter is dan de gewone seizoensdaling. Mailorderhuizen waren gedrukt.

Intusschen kwamen geruchten opzetten over een toename van de buitenlandse verkoopen, en de stemming werd onbestendig. De voorspellingen van minister Hopkins dat de verkoopen van den groothandel en den kleinhandel met Kerstmis het hoogste punt zullen bereiken van de laatste tien jaren, trokken echter aandacht.

De markt schommelde nauw en onzeker. De slottransacties sloten meest onveranderd tot 1 punt lager, de markt was gedrukt. De omzet bedroeg 880.000 stukken.

LONDEN: ONREGELMATIG.

Londen, 30 Nov. (Reuter): Op de stockexchange waren financieele ontwikkelingen de oorzaak voor de aanvankelijke neerwaartsche neiging van de prijzen, doch er verscheen geen aanbod en de markt herstelde zich in het algemeen gedeeltelijk voor den slothandel.

Finsche fondsen daalden echter circa 10 punten, doch de Finsche markt bleef prijshoudend, een daling vertoonend van slechts 5 punten nl. van 200 tot 205 per pondsterling.

Op de productenmarkt bleef katoen beïnvloed door de vastheid van de Oostersche markten gepaard aan ladingsmoeilijkheden. De prijzen bereikten een nieuw hoog peil, stijgend met de toelaatbare limiet van 25 punten.

BERLIJN: ONREGELMATIG.

Berlijn, 30 Nov. (Transocean): Een vaste positie kenmerkte ook de beursopening van heden. De opwaartsche tendens was iets trager, aangezien de winsten van gisteren een ontmoedigende uitwerking hadden op de vraag; 32 fondsen stegen in punten, en 14 daalden bij den aanvang.

De opwaartsche tendens werd evenwel niet voort en enkele fondsen hadden hun winst weer verloren.

BATAVIA: GOED PRIJSHOUDEND.

Hoewel Amsterdam en New-York lager afkwamen, bleef hier de markt goed prijshoudend.

De koersen gaven geen groote verschillen met den vorigen dag te zien.

Vorstenlanden waren vast op 95½-¼. Kon. Olies noteerden een vijftal punten hooger dan Amsterdam.

Voor Amerikanen bestond er een ruime animo; vooral Staalwaarden konden zich goed handhaven.

Leeningen waren beter op 85½. Voor Cultures bleef de markt verlaten.

GOUD.

Londen, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Open-marktprijs: In staven fijn per oz. troy £ 8/8/0

KATOEN.

New-York, 30 Nov. (Reuter-Eastern): Sept.-levering 9.93/9.94 De markt was prijshoudend.

KOFFIE.

New-York, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta): Rio-Koffie (nominaal) Dec. 3.54 nom. Mrt. 4.20 nom. Mei 4.22 nom. Juli 1940 4.24 nom. Dec. 4.26 nom. De markt was prijshoudend.

SLOTWISSELKOERSEN TE NEW-YORK.

New-York, 30 Nov. (A.N.P.-Aneta):		
29 Nov. 30 Nov.		
New-York—Londen	3.90¾	3.88¾
New-York—Parijs	2.21¼	2.20¾
New-York—A'dam	53.09	53.09
New-York—Japan	23.49	23.49

DIVIDENDEN.

Goalpará keert 10 procent dividend uit. Tjimonteh zal 6 procent dividend uitkeeren.

„DE NEDERLANDEN", VAN 1845

Alle Verzekeringen.

Effecten-Markten.

AMSTERDAMSCH BEURS.

Amsterdam, 30 Nov. [Anip-Aneta]:

Openingskoersen:

	29 Nov.	30 Nov.
3% Indië 1937	84 1/4	83 1/4
Ver. Vorstenl. Cult. Mij.	95 1/2	92
Cert. Handel Mij.	81	80
Deli-Batavia Rubber Mij.	150	142 1/2
N. I. Handelsbank	100 1/2	100
Philips	126	121
Unilever	96 1/4	93 1/2
Kon. Olie	245 1/4	231 1/4
Java China Japan Lijn	108	100
Scheepvaart Unie	97	89 1/2
H. V. A.	370 1/2	360
N. I. Spoor	51	48
Amsterdam Rubber	185 1/4	180
Deli Mij.	149	137 1/2
Alg. Explorat. Mij.	60	60
Union Pacific	79	78 1/2
Shell Union	9 13/16	9 1/16
United St. Steel	48 13/16	46 1/16
Gen. Motors	40	39
Kennecott	23 3/8	23 3/4
Anaconda	23 1/16	22 1/16

Slotkoersen:

	29 Nov.	30 Nov.
3% Ned. Leening 1936	92 1/2	91 1/2
3 3/4% Ned. Leening	85	84 9/16
3% Indië 1937	83 1/2	83 1/16
3% Leening 1937 A	82 1/16	82 1/16
3 1/2% Young	12	11 3/4
Amsterdamsche Bank	90	89
Incassobank	—	—
Koloniale Bank	154	150 1/2
Ned. Bank Cert.	101 1/2	101
Robaver	—	—
Javasche Bank	211 1/4	—
N. I. Escompto Cert.	64 1/2	—
N. H. M. Cert.	81	78
N. I. Handelsbank	100	—
H. V. A. (Amsterdam)	371	365
Jav. Cult.	223	222 1/4
N. I. S. U.	220	219
Veren. Vorstenlanden	94 1/4	93 1/4
Michiels Arnold	—	—
Soerowinangoen	—	—
Bodjong Datar	117	112 1/4
Amsterdam Rubber	185	181 3/4
Bandar Rubber	143	136
Baslam	90	89
Deli Bat. Rubber Mij.	147 1/2	146
Sumatra Rubber	173	166 1/4
Vico	148	140 1/2
Wal-Sumatra	116 1/2	112
Arekidjurg	—	200
Deli Bat. Tabak	145	142
Oostkust	106 1/2	105 1/4
Gandasoli	91	91
Malabar Thee	—	215
Pangheotan	112 1/2	115
Pasir Nangka	—	430
Telaga Patengan	104	104
Koninklijke Olie	244 1/2	233 1/2
Tarakan	—	370
Billion 2e rubriek	351	346
Alg. Explorat. Mij.	—	58 1/2
Bengkalis	—	74
Redjang Lebong	—	—
Zuid-Bantam	137	135
A. K. U.	32 1/2	31 3/4
Fokker	253 1/2	242
Lever Broth., pref.	99 3/8	99 1/2
Philips	125 3/4	123
Unilever	95	94 3/4
Borsumij	145	145
Internatio	153 1/2	151
Isamij	—	—
Lindeteves	151	148
Nat. Bezit Gas Mij.	209 3/4	209
Nat. Bezit Anem	207	207
Java-China-Japan-Lijn	105	103
Kon. Paketvaart Mij.	180	176
Sem. Stoomboot & Pr.	—	206
Scheepvaart Unie	96 1/2	92 1/4
Malang Tram	42	42
Sem. Cher. Stoomtram	16	15 1/2
Sem. Joana Stoomtram	7	8
Serajodjal Tram	12 1/2	—
N. I. Spoorweg Mij.	50	47
Deli Spoor	75 1/4	74
Cities Serv. (\$ 10.- nom.)	3 1/16	3 3/8
Cities Service 6% cert.	40	39 1/4
Shell Union	9 13/16	9 1/16
Sh. Un. 5 1/2% cum. pref.	78 1/16	78 1/16
Continental	16 1/16	16 1/16
Tidewater	8 1/2	8 1/2
U. S. A. Steel	49 1/8	47 3/8
Bethlehem	60 1/16	57 3/8
Republic Steel	179 1/16	165 3/8
Comm. Amer. Smelting	38 3/8	37 3/8
Anaconda	23 3/8	23 1/16
Kennecott Copper	29 1/16	28 3/8
International Nickel	—	—
General Motors	39 13/16	39
Chrysler Corp.	61 3/4	61 1/2
Hudson Car cert.	4 1/4	4
Un. Pacific gew. aand.	—	78 1/2
General Electric	28 3/8	28 3/4
Montgomery Ward	40 3/8	40 1/4
Standard Brands	3 3/8	3 1/4
Corporate Trust	—	—
Prolongatie	2 1/2	2 3/4

*) G. verder B. = Gedaan met verdere Vraag
 **) G. verder L. = " " verder Aanbod
 1) = gedaan. 2) = biedkoers.
 3) = nominaal. 4) = laatkoers

Amsterdam, 30 Nov. [A.N.P.]

	29/11	30/11
Dupont de Nemours	142 3/4	—
Radio Corp. of America	49 1/16	48 3/8
United States Rubber	29	28 1/2
Atchinson Topeka	20 1/4	20
Canadian Pacific	—	—
Pennsylvania Railway	18 1/4	17 1/2
Southern Pacific	11 15/16	11 1/16
Std. Oil of New Jersey	35 3/4	35 3/8
Socony Vacuum	9 3/8	9 5/8
United Aircraft	32 1/2	31 1/2
North Am. Aviation	18 1/4	17
Curtiss Wright	7 3/16	7
Douglas Aircraft	56	53 1/8
Greyhound Corp.	13 7/8	13 1/2
Alg. Ned. Aand. Depôt	385	375
Alg. Ned. Bel. Depôt	405	400
Bison	527	522
Robeco	111	110 1/2

*) Gedaan/Bieden
 **) Gedaan/Laten

NOTEERINGEN TE BATAVIA.

Batavia, 1 December 1939.

(Nadruk verboden.)

	Gedaan	Vraag	Aanbod
Javasche Bank	—	208	—
Certif. N. H. M.	—	80	83
(250)	—	—	—
Handelsbank	—	93	—
Koloniale Bank	—	152 1/2	157 1/2
A'dam Bank	—	—	90
Amsterdam Bank (200)	—	—	—
Escompto	65	—	—
Escompto à f 400	—	—	—
idem [200]	—	—	—
Twentsche Bank	—	—	—
Robaver	—	—	95
Cultures en Handelsinst.:			
H. V. A.	—	362 1/2	375
A'dam Rubber	—	183	189
Philips (R. II)	124 1/4	—	—
Vorst. Cult. Mij.	95 1/2-95 3/4	—	—
Vorstenlanden claims	—	—	—
Internatio	151	—	—
Lindeteves	—	150	—
Band. Kinine	—	—	475
idem losse claims	—	—	—
idem claims	260	—	—
Sohepen:			
Scheepv. Unie	92	—	—
Japannij	—	101	103 1/2
Rott. Lloyd	—	—	—
K. P. M.	174	—	—
S.M. Nederland	—	—	—
Trammen en Spoor			
N. I. Spoor	—	42	46
Deli Spoor	—	74	—
Sem. Cher. Tr.	16 3/4-17	—	—
Sem. Joana Tram	9	—	—
Kediri Tram	—	—	—
Serajodjal Tram	—	—	—
Malang Tram	—	—	43
Mijnbouw:			
Simau	—	—	—
Simau (100)	—	—	—
Redjang	—	—	—
Redjang [100]	—	—	—
Emni	—	—	18
Emni à 100	—	—	—
M. Sipongi	—	5	—
M. Sipongi à f 100	—	—	6
Aimein	—	110	130
Aimein à f 200	—	—	—
Bengkalis	—	—	—
Zuid-Bantam	130	—	—
Zuid-Bantam à f 100	—	—	—
Lamp. Expl.	—	—	—
Billiton B	—	—	—
Tarakan	—	—	—
Kon. Olie	238-239	—	—
Kon. Olie à f 100	240	—	—
Alg. Expl. Mij.	—	50	57 1/2
Amerikanen:			
Citie Service	3 1/2	—	—
Cities Service pref.	42	—	—
Shell Union	9 1/4-9 1/2	—	—
Shell Union pref.	—	—	80
Corp. Tr. Sh. distr.	—	—	—
Corp. Tr. Sh. acc.	—	—	—
United St. St. (R. I.)	58 1/2-58 1/2	—	—
Beth. Steel	58	—	—
Gen. Mot.	38 1/2-38 3/4	—	—
Gen. Elec.	—	29	—
Standard Brands	4-4 1/16	—	—
Douglas Aircraft	—	54	—
Kenn. Copp.	—	—	—
United Aircraft	32	—	—
Int. Nickel	—	—	—
Tidewater	8 1/2-8 1/4	—	—
Anaconda C.	23 1/2	—	—
Union Pacific	—	76 1/2	—
Hudson Motor Coy.	4	—	—
Montg. Ward	—	—	—
Lichtmaatschappijen:			
Gas Mij. 1 claims	—	—	—
" 1/2 "	—	—	—
" 1/4 "	—	—	—
Gas Mij. n. b.	—	205	—
Aniem	—	—	—
Aniem n. b.	—	207	—
Solosche Elec.	—	—	—
Oeboo aand.	—	205	207
claims	—	—	—
Banjoemas Elec.	—	—	85 1/4
Sumatra Elec.	—	—	32
Bali & Lombok Elec.	—	—	75
Rembang Elec.	—	—	—
Leeningen:			
3 1/2% I. L. '35	—	90	—
3 1/2% I. L. '35 (500)	—	—	—
3 1/2% I. L. '35 (100)	—	—	—
Leening '37	—	85	—
Leening '37 [500]	—	85 1/2	—
Leening '37 [100]	—	—	—
" '37 A	—	85 1/2	—
" '37 A (500)	—	—	—
" '37 A (100)	—	—	—

3 tot 3 1/2% Ned. Staatsleening 1938	—	—	—
3 1/2% Gem. Bat. B	—	—	—
3 1/2% Gem. Bat. C	—	—	92
4% Gem. Bat. A	—	—	—
4% Gem. Bandoeng	—	—	—
4% Gem. Semarang	—	—	—
4% Gem. Soerabaja	—	—	—
4% Gem. Buitenzorg	—	—	—
3 1/2% Gem. Soerabaja	—	—	—
4% Jv. Hyp. Bk.	—	—	—
4% N. I. Hyp. Bk.	95	—	—
4% N. I. Hyp. Bk. [500]	—	—	—
4% Gem. Cr. Bk.	—	—	—
4 1/2% Hotel des Indes	—	—	—
4% Oost-Java	—	—	—
3 1/2% N. I. S.	—	—	—
" geconverteerd	—	—	—
6% Bat. Verk. Mij.	—	—	—
4% Bat. Verk. Mij.	—	—	—
5% Java Hotel	—	—	—
5% Banjoemas Elec.	—	—	—
5% Rembang Elec.	—	—	—
5% Solosche Elec.	—	—	—
4 1/2% Kolff	—	—	—
6% Pl. en Dierentuin	—	—	—
Sem. Stoomboot	200	212	—
Tag. Pr. Veer	—	—	—
Verg. Pr. Veren	—	—	—
Stroochoeden Veem	—	—	—
à f 400	—	—	—
Batavia Veem	—	—	—
Java Veem	—	—	—
Ind. Blauwvries Veem	—	—	—
Nilimij B/C	—	—	—
Nilimij A	—	—	—
Bandverz. Mercurius	97 1/2	110	—
Ned. Lloyd	—	—	—
Hotel des Indes	—	45	—
Preanger Hotel	—	—	—
Hotel Homann	—	45	—
Woning Mij.	—	40	—
Incassobank	—	—	—
Jav. Sum. Mij.	—	—	—
Bel. Nederland ex-d.	f 417	f 430	—
Intern. Belegging	f 473	f 486	—
Rott. Beleggingscons.	109	115	—
Bison	520	527	—

Cultures:

Ardjoena	—	—	—
Bagelen	—	—	—
Bandjarwangi	—	—	—
Baslam	—	—	—
Bodj. Datar	110	—	—
Bodj. Datar à f 100	—	—	—
Bodj. Datar pref.	—	—	—
Boek. Lawang	85	—	—
" winstbew.	—	—	40
Boenga Melloer	—	—	—
Boemikasso	—	—	—
Daj. Manggoeng	170	—	—
Daj. Manggoeng f 100	—	172 1/2	—
Daj. Manggoeng pref.	—	—	—
Gandasoli	—	—	—
Gedeh	—	—	—
Goen. Hedjo	—	—	—
Goalpara	—	—	—
Juliana	—	—	—
Juliana pref.	—	—	—
Malabar	—	—	—
Mandaling	—	—	—
Mich. Arnold	—	—	—
Perbawatie	—	—	—
Radjamandala	—	—	—
Pangledjar	—	—	—
Pangheotan	—	—	—
Papandajan pref.	—	—	—
Pasir Randoe	—	—	—
Pasir Randoe pref.	—	—	—
Pasir-Nangka	—	—	—
Pasir-Salam	—	—	—
Rantjabolang	—	—	—
Siti-Ardja	—	—	—
Sindangsari	—	—	—
Soemadra	—	—	—
Soerowinangoen	—	—	—
Sumatra-Rubber	—	—	—
Taloen	—	—	—

BATAVIA-CALL.

Slotkoersen tot 12.14 uur n.m.

Factorij	81
Handelsbank	100 1/4
Vorstenlanden	95 1/2-94
Internatio	154 1/2
Japanlij	103
Shell Union	9 3/8-7 1/16
Beth. Steel	58 1/4-7/2
Anaconda	23 3/2
N. I. S.	45 3/2
Cities Service	3 1/2
U. S. Steel	48 3/2
Kon. Olie	238 1/2

IRIUM VERRAST MILLIOENEN

Lola Lane, filmster van Warner Bros. in "Vier Dochters"

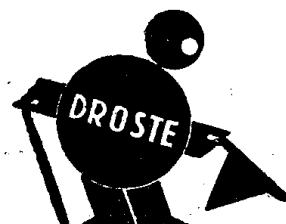
Irium in Pepsodent Tandpasta geeft elken morgen opnieuw aan miljoenen, de sensatie van nieuwe schittering der tanden! Nooit tevoren verkreeg men zoo'n prachtige glans met een tandpasta, die zoo *volkomen veilig* is... Inderdaad, Pepsodent met IRIUM is absoluut onschadelijk... geen kans dat het teere tandglazuur erdoor wordt aangetast.

ZONDER KRIJST, ZEEP, of KALK... maar bijzonder VERFRISCHEND!

Verkrijgbaar in groote, middel en kleine verpakking

GEBRUIK PEPSODENT TANDPASTA OF TANDPOEDER
... BEIDE BEVATTEN IRIUM

ALTIJD WELKOM!
Spaart plaatjes voor de Droste albums en de Droste premies.

Dat hoort zoo echt bij een Hollandsch Sinterklaasfeest. U moogt er wel vlug bij zijn: Die dikke, zware Droste-letters zijn het eerst van allemaal uitverkocht.

Als U nog iets extra's wilt geven, verras ze thuis dan met zoo'n mooie doos Droste-bonbons.

BONBONS PASTILLES CACAO

(Auteurs-rechten voorbehouden)

DAMES!

voor SERVICE
COULANCE

enz. gaat men natuurlijk naar

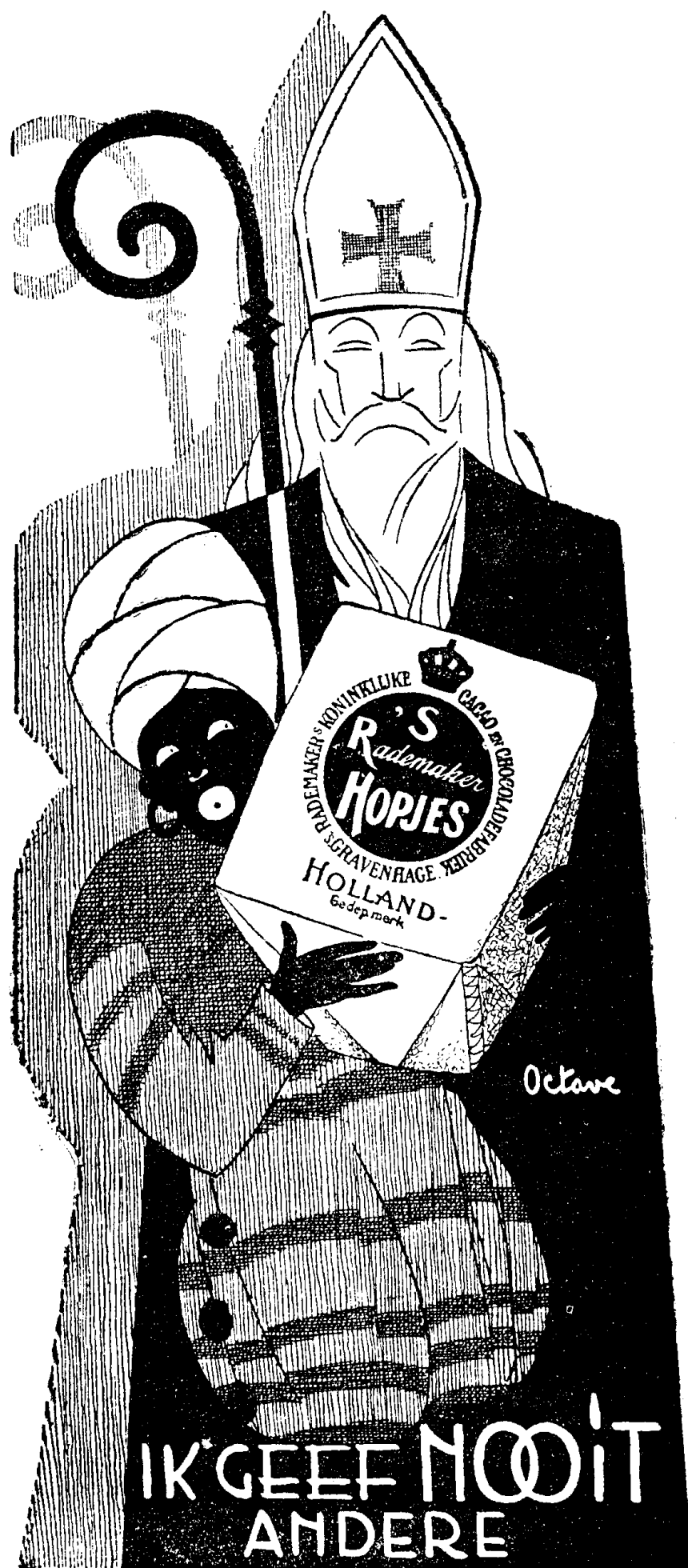
TOKO „DE ZON“

v/h

LI LIONG HIN & Co.

Handelin Provisien & Dranken
Gang Kenanga Noord No. 26
Telf. Welt. 132 — 136 — 4117
Reeds overtuigd door duizenden gezinnen in Batavia en omstreken.

Maandag en Donderdag Nieuwtjes
Telefoon Batavia 1821

**IK GEEF NOOIT
ANDERE**

LEEST MINDER - WEET MEER

Kunt Gij onderstaande 10 vragen binnen drie minuten beantwoorden?

1. Welke zijn de hoofdpunten van het Fransch — Russisch verdrag van 2 Mei 1935?
2. Welke zijn de oorzaken van het Italiaansch — Abessynisch conflict?
3. Welke zijn de technische bijzonderheden van de geluidsmalfilm?
4. Hoe zijn de betrekkingen tusschen de Katholieke landen en het Vaticaan?
5. Kent Gij de hoofdpunten van het Plan van den Arbeid?
6. Hoe is de regeling van de Java-Suikercultuur voor 1936—1937?
7. Wat weet Gij van onze zendingen in Oost- en West-Indië?
8. Wat is Komsomol?
9. Hoeveel bedragen onze Staatsschulden?
10. Welke zijn de Holland — Belgische vraagstukken inzake de havenbelangen?

Het is tegenwoordig onmogelijk de macht van feiten en gebeurtenissen, die ieder oogenblik van den dag uit alle deelen van de wereld via couranten, radio, telefoon, telegraaf enz. op ons toestroomden, te onthouden.

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN MET VOORTDUREND RIJGEWERKTEN ALPHABETISCHEN INDEX

brengt U
UITKOMST!

Een duurzame registratie van de wereldgebeurtenissen — politiek, economie, godsdienst, wetenschap, uitvindingen en ontdekkingen, literatuur, sport enz. is slechts mogelijk door

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

BON (N. v. d. D.)

Aan den hoofdvertegenwoordiger van
KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF
den heer D. W. F. 't HART, Postbox 74.
SOERABAJA.

(Verkrijgbaar in 2 uitvoeringen: f 30.— en f 15.—)
Verzoeke nadere kennismaking met KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF.

Naam :
Adres :
Woonplaats :

HUIZE „WESTEINDE“

te 's-Gravenhage

biedt aan Dames en Meisjes een aangenaam verblijf voor korten of langeren tijd. Zeer matige prijzen (f 1.50 à f 3.—) voor logies met volledig pension, desgewenscht alleen kamers met ontbijt. Rustige en gunstige ligging in het centrum van de stad. Uitst tramverbinding. Gevestigd sedert 1868. Geheel verbouwd en gemoderniseerd.

Westeinde 31. Tel. 113932 Westeinde 27. Tel. 110573

Waarom is Schiermonnikoog Duitsch bezit? Wat Holland zegt:

(Van onze medewerker M. Vierhout).

Landsbelang eischt spoedigen terugkoop.

EEN SUGGESTIE EN EEN WENSCH.

HET Nederlandsche eiland Schiermonnikoog, de bakermat der familie van den Gouverneur-Generaal, is in het bezit van een Duitsch edelman!

Deze toestand kon al de jaren door buiten de aandacht der Regeering zijn gebleven, als dit kleine Waddeneiland overigens nimmer eenige opmerkzaamheid had getrokken. Het tegendeel echter is het geval; over Schiermonnikoog is méér geschreven en gesproken dan over eenig ander onze Noordzee-eilanden, die, als een gordel, het vasteland tegen de open zee beschermen en, met nauwe doorgangen en tusschengelegene ondiepten, een zéér waardeerbare natuurlijke verdediging van Nederlands Noordgrens opleveren!

Herhaaldelijk is de geschiedenis van Schiermonnikoog, in verband ook met den naam, opgerakeld; een geschiedenis, bij vele Nederlanders beter bekend dan die van eenig ander eiland aan onze kusten. Buitendien is Schiermonnikoog jarenlang een drukbezochte badplaats geweest, een pleisterplaats voor vele toeristen uit het eigen land en uit den vreemde.

En voorts heeft het sinds menschenheugenis een respectabel aantal scheepsofficieren voor de Nederlandsche koopvaardijvloot voortgebracht, die gewoon zijn het onder elkander „het eiland te noemen.

Tweemaal heeft zich aan de Nederlandsche regeering de gelegenheid als 't ware opgedrongen om het eiland over te nemen en een staatsdomein te doen worden; beide malen heeft de regeering de gelegenheid verzuimd.

HEERLIJKHEID.

In 1608 kwam Schiermonnikoog als heerlijkheid in het bezit van jonkheer Johan van Staden, waarna diens erfgenamen, de van Staden's, deze „parel der Noordzee" in eigendom heeft gehouden.

In 1850 echter werd het eiland verkocht aan zekeren mr. Erich Banck te 's-Gravenhage, na wiens overlijden Schiermonnikoog, als erfenis, overging in handen van de Duitsche grafelijke familie Bernstorff. Deze dagen is graaf Berchtold von Bernstorff overleden, het eiland aan zijn zoon nalatend.

Als de voortzetting van den hier bedoelden toestand in zeker opzicht bedenkelijk kan worden geacht, dan is er te meer reden om de goede zorgen te waardeeren welke de familie Bernstorff aan haar Nederlandsch bezit heeft besteed.

Weliswaar ging de pacht-opbrengst der vijf op het eiland gevestigde boerderijen natuurlijkerwijze over de grens en werd dus niet onder de bevolking verteerd, doch daartegenover staat, dat de bezitter zeer veel heeft bijgedragen tot de plaatselijke welvaart. Schiermonnikoog werd onder zijn beheer een badplaats, de aanleg van een landingssteiger verbeterde de communicatie met den vasten wal; en vooral graaf Berchtold heeft een goed werk verricht door de duingronden te bebosschen, waardoor buitendien de aantrekkelijkheid van het landschap is verhoogd.

SCHOONE KANS.

Daarentegen werd te weinig gedaan voor het onderhoud van de bedijking, terwijl naar het schijnt, de regeering niet over de macht beschikt, den eigenaar tot een deugdelijke verzorging van de zeekering te dwingen.

Reeds deze omstandigheid had het landsbestuur aanleiding moeten hebben gegeven om te pogen, het eiland op te koopen. Een ongezochte gelegenheid deed zich daarvoor in 1903, toen graaf Berchtold zich om de een of andere reden van zijn bezit wenschte te ontdoen.

Metterdaad verkocht hij toen het eiland aan zekeren heer Max Schiff, een grondbezitter te München.

In dit artikel houdt onze medewerker Vierhout een warm pleidooi voor den terugkoop van Schiermonnikoog. Zooals bekend, is dit Waddeneiland, hetwelk gedurende drie eeuwen eigendom is geweest van de familie van onzen Gouverneur-Generaal, thans in het bezit van een Duitsch edelman.

Deze bleef echter in gebreke, de koop-som te voldoen; graaf Bernstorff bracht de zaak voor den bevoegden rechter in Nederland, en op den 11en Mei 1905 werd in hooger beroep door het Gerechtshof te Leeuwarden het koopverdrag ontbonden op grond van éézijdige niet-nakoming van het gecontracteerde.

De transactie liep over een bedrag van 500.000 Mark. Het is duidelijk dat te dien tijde, in 1905, de Regeering met succes een aanbod tot overneming had kunnen doen, zoodat de Staat der Nederlanden in het bezit zou zijn gekomen van het eiland voor een som van 300.000 gulden, een bedrag, zéér laag te noemen tegenover het landsbelang dat ermee zou zijn gediend!

Men had zich gerust een hóóger bod kunnen getroosten. Reeds bij het overlijden van mr. Banck te 's-Gravenhage had de Regeering een poging moeten doen om, door aankoop, te voorkomen dat dit Nederlandsche eiland in handen van een vreemdeling zou komen.

NIEUWE GELEGENHEID.

Thans doet voor de derde maal zich een gunstige gelegenheid voor; de zoon van graaf Berchtold zal misschien bereid kunnen worden gevonden, het verkregen goed aan den Staat der Nederlanden over te doen. Men hoort echter tot op dit oogenblik niets daarover. Wij kunnen dus alleen hopen, dat de Regeering inderdaad in overleg met den nieuwen eigenaar denkt te treden, doch dat zij 't, terwille van de zaak zelve, voor 't oogenblik niet raadzaam acht, er ruchtbaarheid aan te geven.

En zijn voor de hand liggende redenen, welke voor een koopbod kunnen worden aanvaard zonder eenig opzien te wekken. Daar is ten eerste de quaestie der dijkverzorging; 't ligt immers voor de hand, dat de Regeering het onderhoud van onze zee-weringen in eigen hand wenscht te hebben. Reeds sedert geruimen tijd is de gansche duinenreeks der Westkust staatsdomein, voorheen waren groote uitgestrektheden duin particulier bezit. In het belang van den aanplant in de duinen en van de zorg die in 't algemeen aan dezen beschermers van het lage land moet worden besteed, heeft de Staat het geheele duingebied tot zich getrokken; 't zou dus slechts ten volle overeenstemmen met een tot dusver gevolgde handelwijze, indien de Regeering den wensch aan den dag bracht, ook het duin van Schiermonnikoog onder zijn beheer te willen krijgen. De desbetreffende moeilijkheden, tot nu toe ondervonden wegens den particulieren eigendom, zouden dien wensch reeds voldoende verklaren.

MEER DAN EEN REDEN.

Voorts heeft Schiermonnikoog reeds sedert geruimen tijd de aandacht van 's Rijks Monumentenzorg, wegens zijn natuurschoon en als vogelbroedplaats. Ook op andere Noordzee-eilanden zijn natuurreservaten ingesteld. De wet voorziet in de mogelijkheid van onteigening tegen schadevergoeding, als de Staat een of ander stuk grond tot natuurreservaat wenscht te verklaren.

Er is dus meer dan één zeer gewone reden voor een koopbod. Indien de Regeering ook thans deze goede, reeds derde, gelegenheid zou laten voorbijgaan, zou zij zich aan een ernstig verzuim schuldig maken!

In 1914, na het uitbreken van den wereldoorlog, is reeds op het hier beoogde landsbelang gewezen. Zonder gevolg. Men maakte zich destijds ongerust over grondbezit, in handen van personen, behoorend tot een der oorlogvoerende natien; allerlei geruchten hebben toen de ronde gedaan, die ten slotte ongegrond bleken.

Doch zulke geruchten en onderstellingen zijn op zichzelf reeds schadelijk, daar zij buiten onze grenzen de aandacht kunnen trekken.

Nederland belet volstrekt niet, dat een buitenlander hier of daar in het land een stuk grond bezit; doch een overduidelijk landsbelang eischt, dat zekere gebiedsdeelen van die mogelijkheid worden uitgesloten. En tot die gebiedsdeelen zijn ongetwij-

feld onze Noordzee-eilanden te rekenen, die niet alleen de Noordgrens van het land uitmaken, doch buitendien, gezien in het licht van dezen tijd en der voorvallen van den dag, een bijzondere beteekenis hebben verkregen!

De mogelijkheid is niet denkbeeldig, dat dit particuliere Duitsche bezit van Nederlandschen grond te avond of te morgen in handen zou komen, niet van den Nederlandschen Staat, doch van Duitschland.

VAN VREEMDEN STAAT!

Heden ten dage kan geen Duitsch grondbezitter een desbetreffenden wensch der Duitsche regeering weerstaan. En men behoeft slechts een oogenblik over deze mogelijkheid na te denken om zich levendig te kunnen voorstellen, welke onaangenameheden zouden kunnen voortvloeien uit een toestand, waarbij een der Nederlandsche Noordzee-eilanden in bezit zou zijn, niet van een buitenlandsch particulier, doch van een vreemden Staat.

In het onderhavig geval gaat 't over een Duitschen particulier en eventueel over het Duitsche rijk; doch 't zou geen verschil maken, als de buitenlandsche eigenaar toevallig niet een Duitsch onderdaan was, doch een vreemdeling van andere nationaliteit, een Engelschman bijvoorbeeld.

Tijdsomstandigheden kunnen de aandacht vestigen op wenschelijkheden, die vroeger veronachtzaamd konden worden, doch die alrems het karakter kunnen hebben van dringende eischen. Zóó dringen de tijdsomstandigheden thans tot het vaststellen van wettelijke uitzonderingen ten opzichte van het verkrijgen van grondbezit in Nederland door buitenlanders.

De wet behoort de streken des lands te bepalen, waar alle grond in bezit zal moeten zijn óf van den Staat, óf van Nederlanders.

Het terugbrengen van het eiland Schiermonnikoog in Nederlandsch bezit is een voornaam en dringend landsbelang.

EEN WENSCH.

't Is in 't algemeen niet oirbaar, zich in 't openbaar te mengen in andermans particuliere aangelegenheden. In dit bijzonder geval echter mag misschien de wensch worden uitgesproken dat — zoo er omkennende redenen mochten zijn, die de Regeering beletten, den erfgenaam van wijlen graaf Berchtold von Bernstorff een voorstel tot aankoop te doen, — de familie Van Starckenborgh Stachouwer, die drie eeuwen lang als bezitter der heerlijkheid Schiermonnikoog op het eiland gevestigd is geweest, thans, nu de gelegenheid ertoe zich aanbiedt, een poging zou doen om dat voorvaderlijk bezit weder in handen te krijgen!

Omstreeks het midden der vorige eeuw verplaatste de familie zich naar het vasteland van Friesland, waar zij in de magistratuur tot een nieuw aanzien kwam. 't Zou echter voor eenieder, en dus ook voor den nieuwen eigenaar van het eiland, zeer begrijpelijk zijn, als thans, nu het geval ertoe kan leiden, deze familie een geneigdheid zou toonen dit erf van haar voorgelacht opnieuw te verwerven!

Ook langs dien weg zou Schiermonnikoog weder Nederlandsch bezit kunnen worden.

NEDERLAND.

DE „COLUMBIA“.

Duitsche aangehouden en in Holland.

Aneta-A. N. P. seint uit Den Haag:

Van bevoegde zijde wordt vernomen, dat 9 Duitsche leden der bemanning en 1 passagier van de indertijd door de Engelsche autoriteiten van het Nederlandsche stoomschip „Columbia“ gehaalde opvarenden, in Nederland zijn teruggekeerd. De gedachtenwisseling omtrent het recht van belligerenten om zoodanig te handelen, zijn nog niet beëindigd.

DE DUISCHE EXPORT.

Aneta-A. N. P. seint uit Den Haag:

Verwacht kan worden, dat de Nederlandsche Regeering zich opnieuw tot de Engelsche Regeering zal wenden na bestudeering van de uitgegeven „order in council“ betreffende het aanhouden van den Duitschen export.

Fopspeen en Suikerdot.

De moederlandsche bladen zijn over het algemeen matig prijzend in hun commentaar op de radio-rede, dezer dagen door den minister-president jhr. mr. De Geer gehouden. De anti-revolutionnaire pers maakt er een uitzondering op.

Ook de hoofdredacteur van het *Amsterdamsche Effectenblad*, de ook van de Phohi bekende heer S. G. Appeldoorn, kan zich allerminst met deze toespraak vereenigen. Zij moet een gevoel van onvoldaanheid hebben nagelaten, want het Nederlandsche volk verwachtte iets anders te hooren:

De minister weet heel wel, dat het geheele Nederlandsche volk een paar dagen in groote onrust verkeerd heeft, minder wegens berichten in buitenlandse pers en radio, dan wel wegens de zeer enerveerende maatregelen, welke de militaire autoriteiten zoo overijld genomen hebben. En daar het juist deze onrust was, die den minister er toe gebracht heeft om het volk quasi te kalmeeren, was het niet bijzonder scherp gezien, dat hij de onmiddellijke aanleiding ervan nauwelijks memoreerde.

Eén van beide: Al die militaire maatregelen waren noodig, óf ze waren niet meer dan uitloeijsel van ongemotiveerde nervositeit bij de desbetreffende autoriteiten. In beide gevallen zou het Nederlandsche volk het hoogelijk gewaardeerd hebben, wanneer de minister iets ter verklaring gezegd had. Het Nederlandsche volk houdt er namelijk niet van als kleine kinderen — de minister houde ons ten goede — met een zacht praatje en een suikerdot onder de wol gestopt te worden.

Over het door den minister geciteerde oude gedichtje is de schrijver in het geheel niet te spreken, weshalve hij als pendant voor den schoorsteen van Zijne Excellentie het volgende aanbiedt:

Wij vroegen U het meest
Naar dat, wat is geweest
En dat wéér op kan dagen.
Wij willen alles dragen,
Maar niet als kudde-beest.

Behalve dat de schrijver liever de open taal had gehoord „die in moeilijke oogenblikken mannen tegen mannen spreken“, heeft hij nog iets anders gemist, nl. de geruchten omtrent „bedenklijke aangelegenheden van binnenlandschen aard“:

Het zou goed en zeer geruststellend zijn geweest, wanneer de minister deze geruchten óf had willen ontkennen, óf tot hun juiste verhoudingen had willen terugbrengen. Op het oogenblik (het artikel dateert van 14 November. — *Red. Nieuws*) vraagt nog ieder zich af, of het inderdaad waar is, wat hardop gefluisterd wordt en zoo neen, waarom het dan noodig is, dat in Amsterdam de banken, het postkantoor, het geldkantoor en nog een aantal openbare gebouwen bewaakt worden door troepen met de karabijn aan den voet.

Dat kan toch met de verdediging van onze neutraliteit moeilijk verband houden, tenzij gedacht wordt aan een buitenlandschen indringer, die in ons land over sympathiseerende relaties beschikt. Want zulke onoverlandlievende schobbers — om het veel te zachte woord van Colijn te gebruiken — loopen helaas in ons land nog buiten het prikkeldraad rond en wanneer Z. Exc. ons gisteren met een enkel woord gezegd had, dat deze onguere elementen scherp in 't vizier gehouden worden, dan zou ook dit aan de atmosfeer van zijn rede veel goed gedaan hebben.

Zoodat de schrijver concludeerend maar wil zeggen, dat de regeering zich „op een allergevaarlijkste wijze“ vergist als zij denkt, het Nederlandsche volk voor de taak eener onbegrensde saamhoorigheid te moeten wapenen „met fopspeen, suikerdot en wandbordjes-teksten“.

KABELBALONNEN.

Aneta-A.N.P. seint uit Amsterdam:

Diverse buitenlandse kabelbalonnen zijn in Nederland terecht gekomen, o.a. in de Betuwe, waar de kabel geen ernstige schade aanrichtte aan de bovengrondse elektrische geleidingen, electrische treingleidingen, antennes, enz.

Ook aan de kust van Friesland bij Anjum kwam een ballon neer. In de midden-Beemster is een kabelballon neergekomen zonder schade aan te richten.

DE GROOTE OPLICHTERIJ.

Aneta-A.N.P. seint uit Amsterdam:

De Procureur-Generaal van het Hoog-gerechtshof eischte tegen Wrezynsky een gewangenisstraf van vier jaar, met aftrek van de geheele preventieve hechtenis.

Onze onafhankelijkheid.

De plechtigheid op Plein 1813.

De plechtige herdenking van Nederlands onafhankelijkheid, welke sinds 1935, dank zij het initiatief van het Haagsche Comité voor volksfeesten, elk jaar te 's-Gravenhage wordt gevierd, had ditmaal door de tijdsomstandigheden wel een zeer bijzonder accent.

Op 17 November, aldus de *Tel.*, waren velen op het Plein 1813 bijeengekomen om dezen dag aan den voet van het standbeeld van Koning Willem I en het driemanschap Van Hogendorp, Van Limburg Stirum en Van der Duin van Maassdam te herdenken.

Tal van vergenigingen met vandeluisterden de plechtigheid door haar aanwezigheid op.

Elf Nederlandsche padvindsters met de provincievlaggen schaarden zich om het standbeeld en nadat de koninklijke militaire kapel het „Wilhelmus" ten gehore had gebracht, heeft generaal Wagner de aanwezigen toegesproken.

Na de talrijke aanwezigen bij deze herdenking te hebben welkom geheeten, zeide spr.:

„Het Haagsche comité voor volksfeesten, dat in 1935 het initiatief nam om te geraken tot een jaarlijksche herdenking, alom in den lande, verheugt zich in de groeiende belangstelling voor deze gebeurtenis.

Der vaderen erfdeel.

Meer dan ooit gevoelen wij in deze felbewogen tijden, hetgeen wij verschuldigd zijn aan onze voorouders, die ons, dank zij hun vaderlandsliefde, hun geesteskracht en onverzettelijkheid als erfdeel een onafhankelijk Nederland hebben achtergelaten. Zoo herdenken wij dan heden de dagen van 17 en 30 November 1813. 17 November 1813, de dag waarop een einde werd gemaakt aan vreemde overheersching, de dag waarop door het driemanschap: „Van Hogendorp, v. d. Duin van Maassdam en Van Limburg Stirum, voor het eerst weder in Den Haag het oranje werd gedragen.

Wij vervullen een vaderlandschen plicht door uiting te geven aan onze gevoelens van dankbaarheid voor het werk dier grooten mannen, die goed en leven veil hadden om ons dat onschatbaar voorrecht, de onafhankelijkheid van Nederland, te doen herkrigen.

Wij brengen aan dit moedige driemanschap onze eerbiedige hulde, want door hun daad werd niet alleen de vrijheid van Nederland weder ingeluid, doch ook het Huis van Oranje weder geplaatst aan het hoofd van het volk, waarmee het eeuwen was verbonden geweest.

Onze eerste Oranje-koning, Koning Willem I, kwam die vrijheid bezegelen, toen hij, door het volk geroepen, op 30 November 1813 te Scheveningen voet aan wal zette.

In de tegenwoordige zorgvolle tijdsomstandigheden gevoelen wij ons meer dan ooit met ons vorstenhuis verbonden. Oranje beteekent voor ons: onafhankelijkheid, vrijheid, traditie, kracht en eenheid.

Onze eenheid.

Het is om onze eenheid te symboliseeren, dat het Haagsch comité voor volksfeesten, overtuigd de gevoelens weer te geven, die zeer zeker in de harten van alle waarachtige vaderlanders leven, heden kransen nederlegt aan den voet van dit nationaal gedenkteken, dat in 1863 opgericht, de beeldenaren toont van het driemanschap en van Koning Willem I.

Deze kransen dragen op de linten de opschriften: voor het driemanschap: hulde van het dankbaar nageslacht aan de grondleggers der vrijheid, voor Koning Willem I: ter eere zijde, „Nederland en Oranje één", ter andre zijde, „Het vaderland getrouwe".

En getrouw willen wij zijn aan onze Koningin en vaderland.

Moge dan de geest van opofferende vaderlandsliefde, die het driemanschap bezielde, ook ons ten lichtend voorbeeld wezen en ook ons doordringen, dan gaan wij, onder de beproefde, bekwame, krachtige leiding van onze geëerbiedigde Koningin, fier en onafhankelijk, vol vertrouwen, onversaagd, de toekomst tegen."

Hierna werden de kransen van het comité bij het standbeeld neergelegd. Ook andere vereenigingen kwamen kransen brengen, o.a. de vereeniging van oud-onderofficiëren van het Kon. Ned.-Ind. leger Madjoe, de Oranje-vereeniging Prins Bernhard en het Indo-Europeesch Verbond.

Met het spelen van het „Wilhelmus" werd de plechtigheid besloten, waarna de militairen afmarcheerden.

Onschuldige „Spionnen".

Teekenen met 120 km. vaart!

„Spionage in den dieseltrein" zou de titel kunnen zijn van een spannenden, actueelen roman of van een boeiend hoorspel. Er was daarom een oogenblik spanning, toen dezer dagen de Bossche politie het bericht kreeg, dat in den Dieseltrein, die op dat oogenblik in snelle vaart van het Noorden op de Brabantse hoofdstad aanstormde, twee spionnen waren gesignaleerd, vertelt de „Nw. Rott. Crt." Er bleef van de spanning evenwel niets over, toen kwam vast te staan, dat de man, die de spionnen had „ontdekt" zich schromelijk had vergist.

Ergens tusschen Utrecht en Den Bosch werd de hoofdconductor van den Dieseltrein bij den arm gegrepen door een reiziger, die een tikje zenuwachtig en zeer geheimzinnig deed.

Zijn mededeeling kwam er op neer, dat in zijn coupé twee mannen zaten, die een vreemde taal spraken en zich vreemd gedroegen. Zij spraken slechts fluisterend, wierpen schichtige blikken op hun medereizigers, doch zeer scherpe blikken op het landschap. Passeerde de trein een brug of flipte de trein een kazemat voorbij, dan genoot die hun speciale aandacht.

Zij hadden ook met papiertjes zitten te werken en de angstige reiziger was overtuigd, dat zij teekeningen hadden gemaakt van bruggen en verdedigingswerken.

De conducteur deed, wat hij meende, dat zijn plicht was als verantwoordelijk treinleider, en waarschuwde op een tusschenstation het station Den Bosch. Dit gaf de mededeeling door aan de politie en zoo stond de Bossche recherche plotseling voor de taak de twee „spionnen" voorloopig onschadelijk te maken.

Wel kwam het bericht haar ongeloofwaardig voor en overwoog zij, dat het toch wel een paar virtuoze sneltekenaars zouden moeten zijn, die bij een vaart van 120 km voorbijflitsende bruggen en kazematten op papier konden vastleggen, maar dienst is dienst en dus togen een paar agenten van den Vreemdelingendienst naar het station om den trein op te wachten.

De trein kwam en inderdaad trof de politie op aanwijzing van den conducteur twee vreemdelingen aan. De beide heeren toonden zich stom verbaasd, toen zij hoorden wat er van hen gedacht was.

Spoedig bleek deze verbazing echt te zijn. Het waren twee buitenlandsche industrieelen die al jaren in ons land verblijven, in de buurt van Haarlem een fabriek hebben en nu met een dagretour op weg waren naar Venlo, om een bevriende relatie te bezoeken.

Ze hadden in den trein, voor zoover zij zich konden herinneren, o.a. over loonkwesties gesproken en dus was het zeer normaal, dat zij hun stemmen daarbij tot een bescheiden gefluister hadden laten dalen en nu en dan een berekening op papier hadden gemaakt. Voor alle zekerheid informeerde de politie hier en daar nog naar de antecedenten der beide heeren en daarbij kwam onomstootelijk vast te staan, dat er geen vuiltje aan de lucht was.

RACEN OP WATERSKI'S.

Boete wegens te groote snelheid.

Voor den kantonrechter te Amsterdam, aldus de „Tel.", heeft een koopman terechtgestaan, omdat hij „als schipper van een vaartuig dat door mechanische kracht werd voortbewogen, in het Amstel-Dréchtkanaal met een snelheid van ongeveer 666 meter per minuut, althans van meer dan 200 m per minuut had gevaren."

De maximum-snelheid op deze waterroute is 12 km per uur.

De boot, die zigzag over het water race-de, trok een dame op waterski's. Door de groote snelheid — ongeveer 40 km per uur — werden schoeiingen, gemeerde bootjes, bootenhuizen, enz. beschadigd.

De ambtenaar van het O. M. zeide in zijn requisitoir, dat de politiemannen de snelheid van het bootje schatten op meer dan het drievoudige der geoorloofde snelheid.

Die snelheid is misschien goed voor de groote stroomen, maar niet voor onze kleine binnenwateren. Aangezien het de eerste maal is, dat verdachte terechtstaat, vorderde spr. f 10 boete, subs. vijf dagen hechtenis.

De verdediger was van oordeel, dat niet wettig is bewezen, dat de maximum-snelheid werd overschreden. De overtreding is niet geconstateerd met een stopwatch of ander technisch hulpmiddel.

De kantonrechter was van oordeel, dat het vast stond dat verdachte de maximum-snelheid heeft overtreden.

Zeer zeker was die snelheid veel hooger dan 12 km. Conform den eisch veroordeelde hij verdachte tot f 10 boete subs. vijf dagen hechtenis, doch hij voegde er de waarschuwing aan toe, dat den volgende keer de straf hooger zal zijn.

LEGER EN VLOOT

De Engelschen aan het West-Front.

Modderige Regent Street en „unfashionable" Park Lane.

De journalist heeft in het algemeen geen bepaald beroepscostuum. Hij kleedt zich naar de omstandigheden. Vandaag is hij in gala en morgen in de uniform van een frontstrijder. Engelsche journalisten hebben zich gekleed voor een bezoek aan het Westelijk front. In bijna niets onverschillen ze zich van de „poilus".

ERGENS IN FRANKRIJK.

Regen, regen, modder, modder. Dit is ideaal weer voor een verslaggever om de frontlinie te zien. Wij zijn er nu midden in. Vóór ons, op eenige mijlen afstand, staat de eerste rij Britsche soldaten aan de Fransche grens, dag en nacht wakend en gereed voor alarm.

Waar wij gaan, ligt de achterhoede verspreid en ingegraven. De frontlinie is dus geen lijn, maar een over een breedte van mijlen en nog eens mijlen geconstrueerd samenstel van loopgraven, onderstanden, anti-tankvallen, forten, batterijen en mitrailleursnesten, kortom al wat een aanvallende vijand maar kan vernietigen op de meest volledige wijze, zonder zichzelf veel bloot te geven.

Dit systeem van defensie is natuurlijk aangepast aan de natuurlijke gesteldheid van het terrein. Waar het bergachtig is of om andere reden moeilijk begaanbaar, zijn de Britsche stellingen niet zoo talrijk, elastisch en niet zoo diep. Of zij zijn van geheel anderen aard dan waar het terrein vlak is, en vol verharde wegen, en bezaaid met dorpjes, stadjes en boerderijen.

Weer niets te zien.

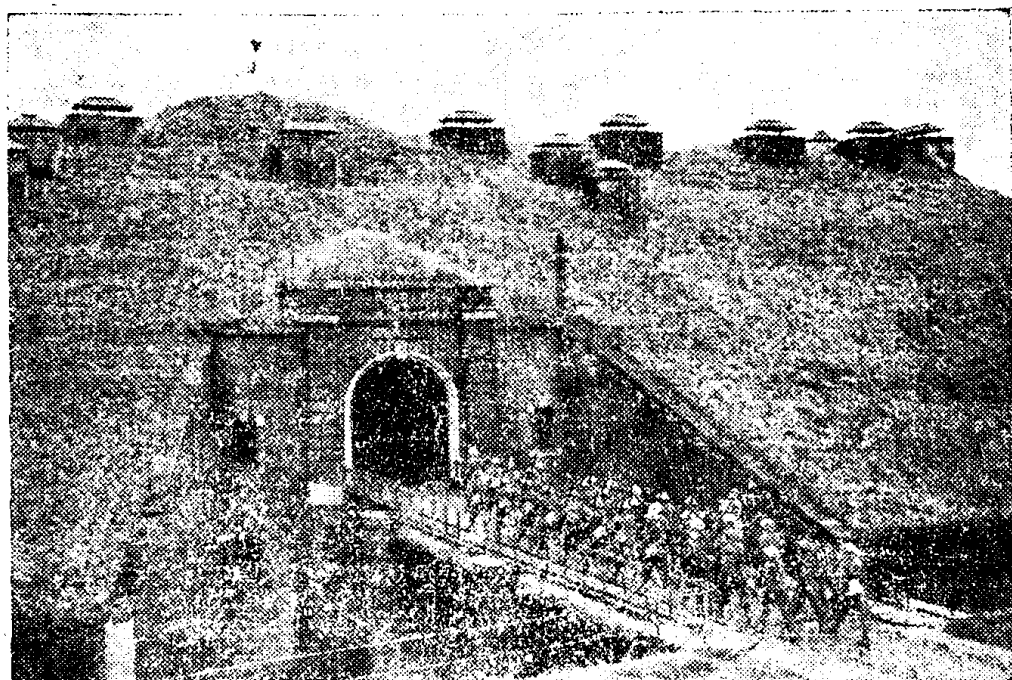
Hier om ons heen krioelt het van posten en stellingen, zoo zeggen de officieren, die ons begeleiden.

Wij zien er weer niets van, zoo schrijft een correspondent van de „Nwe Rt. Crt." in Frankrijk. Wij zijn komen aanrijden over een langen, langen, mooi gladden, verharde weg, door een vredige omgeving, welke er onder den regen alleen maar troosteloos uitziet en niet agressief.

De dorpjes, die wij doorrijden, zien er verlaten uit. Maar dat is ook elders het geval, waar de bevolking aan het werk is, alsof er geen oorlog bestaat. Bij alle bruggen en strategische punten staan schildwachten, de bajonet op het geweer. Het eenige verkeer op den weg is thans dat van militaire auto's en motor-koeriers.

Convoien zijn natuurlijk uit den boeze.

Dit is een sector van het front, waar het stil is. Zou er over een afstand van eenige mijlen voor ons strijd ontvlammen, dan zouden deze mooie gladde wegen, waarover wij voortrazen, voortdurend onder vernietigend vuur staan en de Fransche boeren op het land zouden niet zoo rustig aan het werk zijn, als thans het geval is.

De oude burchten uit het verleden zijn vervallen en nog slechts als bezienswaardigheden toegankeijk. Hun grimmige glorie is verbleekt, maar nieuwe burchten zijn verzezen en wederom marcheren soldaten over de brug naar binnen, om den vijand te weren. — Britsche soldaten bezetten een fort in de Maginot-linie.

In sommige dorpjes zien wij alleen nog maar soldaten. Op gerequireerde woningen staan onopvallende bordjes: hoofdkwartier van dit en dat regiment. In andere dorpjes is geen uniform te zien en spelen kleine kinderen onbezorgd op straat, tot zij door hun moeders uit den weg van onze gecamoufleerde auto's worden geroepen.

Opeens stoppen wij. Er staat maar één huisje in de buurt. Het is een cafeetje langs den weg, met een miniatuur gelagkamer, versierd met een kanariëkooitje, en een groote plaat aan den muur, hoe de wapenstilstand van 1918 werd geteekend. Daar krijgen wij een slokje tegen de nattigheid en de kou, en dan gaan wij de modder in, van het bosch.

Verborgen versperring.

Onder de boomen is het gaan heel moeilijk. Tot over de enkels zakken onze waterlaarzen in een brij van gladde klei en verorde bladeren. Minutenlang sjokken wij voort. Het lijkt een vrij doellooze tocht, met niets in zicht.

Maar pats, bijna loopen wij tegen werkelijk onzichtbaar prikkeldraad aan, in onafzienbare hoeveelheden tusschen de boomen gespannen.

Achter de struiken beweegt iets. Waarachtig, daar is een gecompliceerde, uitgebreide stelling voor kanonnen, voor luchtdoelgeschut, voor mitrailleurs, een klein fort van zakken zand.

Waar het mogelijk is, worden deze stellingen in den grond gegraven, zooals deze hier. De loopgraven staan voor een deel in het water, zoodat plankiers aangebracht moeten worden om er in te kunnen loopen. Elders is de grond te drassig om te graven en is de stelling met zakken zand opgebouwd. Geen van alle echter zijn zij zichtbaar, totdat men op eenige meters afstand is genaderd.

Het is een triomf van camouflage.

Een strategische stelling.

In de stelling zelf, loerend over den loop der vuurmonden, krijgt een leek het best een idee van wat een strategische positie eigenlijk is. Van den rand van dit bosch, waar de stelling in ligt, kan men kilometers ver het glooiende terrein overzien.

De weg, waarlangs wij zooeven reden, kan over een langen afstand aan een ondoordringbaren kogelregen worden onderworpen. Het veld dat niet bestreken kan worden door het vuur uit deze stelling, ligt

ADVERTENTIES

GOEDE BOEKEN

zijn onze beste vrienden . . .
Leest dus veel boeken en wordt
Lid van de VOLKSBIBLIOTHEEK
„FAVORIET” Annex Leesgezelschap
Senen 85, — Telr. 748 Wl.
Contributies vanaf f 0.50 p.m.
Catalogus f 0.50
Leestrommels vanaf f 2.50 p.m.

Kaasreclame in Denemarken.

In Denemarken heeft men
vorig jaar een collectieve
reclame-campagne voor kaas
gevoerd.
Hoewel de campagne slechts
betrekkelijk kort heeft ge-
duurd, is de verkoop van kaas
met 40 % gestegen.

BIJ
DULCINE
BAK-EN BRAADVET U 100%
ONTVANGT KWALITEIT

Uitgezochte St. Nic. en Kerst-Cadeaux v. Djocja zilver, Banka Tin,
Bali- en Japara Draaihoutwerk, Indo-China zilver-, brons- en kantwerk.
In Cambodge- en Chineesch zilver vindt U een Prachtige Keuze
alleen bij de „DJOKJASCHIE KUNSTARBEID”
Postweg Noord 15 — Telefoon 4792 Wl. — Batavia C.
(Verzending naar Europa en Amerika).

Parker Vacumatic laat U vlotter schrijven en werken.

Een inspireerende pen van exclusieve schoonheid en vorm
— schrijft vlot en gemakkelijk — bevat meer inkt.

Evenals schrijvers, reizigers, zaken-
lieden, ambtenaren, studenten
Parker Vacumatic kiezen, zult
ook U deze befaamde pen met
haar inspireerende schoonheid en
service verwelkomen.

Parker Vacumatic is een buiten-
gewoon betrouwbare pen, up-to-
date in de modernste constructie-
beginselen — schitterend van
ontwerp en van exclusieve schoon-
heid, in origineel geringd parelmoer
— rijk in goud gevat. De krasvrije
punt van de 14 Krt. massief gouden
pen met Osmiridium uiteinde glijdt
soepel over het papier. Het over-
de volle lengte zichtbare inkt-

reservoir laat U ten allen tijde den
inktstand zien. Daarom kan deze
bijzondere pen nooit onverwacht
droogloopen. Een slank en gracieus
model met den gepatenteerden
diaphragma vuller — waarvan alle
bewegende deelen zijn afgesloten —
beveiligd tegen klimaatwisselingen.

Ga deze meest bewonderde pen
ter wereld vandaag nog zien. Zoek
er een uit voor persoonlijk ge-
bruik of als een gaarne begeerd
geschenk. Let op de sierlijke pijl-
vormige clip en den naam
„Parker Vacumatic” op den
houder — dan bent U er zeker
van, dat U de echte heeft.

Parker
VACUMATIC

Prijzen à contant:

f 27.50; f 24.50; f 21.50; f 14.25

Distributeurs: JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

Wij waarschuwen in
Uw eigen belang voor
alle goedkope en min-
derwaardige imitaties
van de wereldberoem-
de Parker Pennen.
Alleen op de echte
Parker Pen staat de
naam „Parker”

N. V. INCASSO BANK

Molenvliet Oost 1- O.P. Q. Telefoon Welt. 830— 831 Batavia-C.

Incasso over geheel Ned.-Indië

Vraagt inlichtingen en tarieven

183V

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ N.V.

Opgericht in 1824.

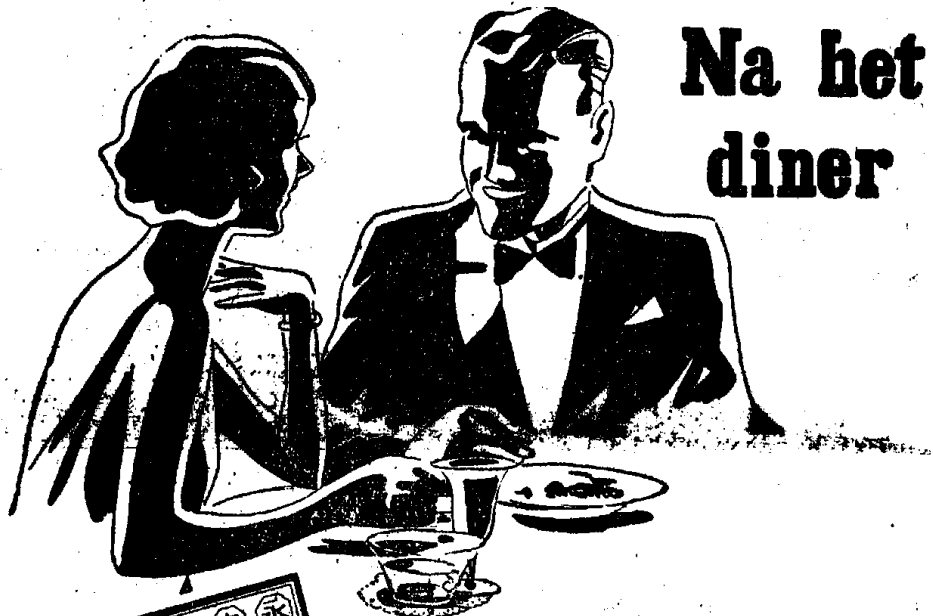
Hoofdkantoor te AMSTERDAM

Hoofdkantoor voor het Oosten:

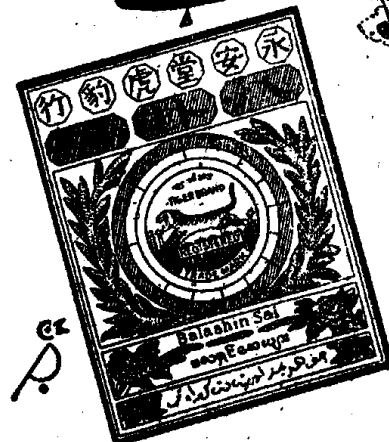
FACTORY BATAVIA

Vestigingen in alle voornaamste plaatsen in Nederland
en Nederlandsch-Indië en voorts in de Straits
Settlements, Britsch-Indië, Burma, China, Japan en Arabië.

Voor alle Wissel- en Bankzaken
SAFEDEPOSIT KOFFERKLUIS

Na het
diner

dan komt een klein stukje
Balashin Sai juist goed van pas.
Balashin Sai bevordert de spijs-
vertering en neemt het eventueel
drukkende gevoel op de maag
na een „goed” diner geheel weg.
Balashin Sai heeft een aange-
name frissche smaak en is het
beste middel tegen halitosis (onwel-
riekende adem), terwijl het tevens
verzachtend op de keel werkt.

Een pakje op zak
Komt steeds van pas

TIJGER BALASHIN SAI

Overal verkrijgbaar — in de handige platte verpakking.

A. 27

FEUILLETON.

DE SAINT IN NEW-YORK

door

LESLIE CHARTERIS

Nederlandsche bewerking van

HAVANK.

76)

Een van de sphinx-achtige jongemannen
verliet de kleine groep, en zette zich achter
het stuur van Kuhlmanns Packard, die op
korten afstand in de straat geparkeerd stond.
Zijn voorganger in het ambt had amper drie
weken zijn betrekking vervuld — totdat een
bom, die een of ander onvriendelijk stadgenoot
onder de motorkap gelegd had, ontploft was
toen het ondraaien van den ontstekingsleutel
het benodigde sluiten van de elektrische
stroomketen tot stand had gebracht.

Kuhlmanns zelvende maar rusteloze oogen
dwaalden voortdurend over de omgeving, ter-
wijl de motor voor hem warmgedraaid werd,
en akuis was hij de eerste die den zwarten
sedan herkende toen deze in snelle vaart de
straat binnenreed. Hij gaf het getelde dat

naast hem was blijven staan, een stomp met
den elleboog.

„Net op tijd”, zei hij joviaal. „Daar hebben
we Joe en Maxie weer, zie ik.”

Hij liep den maderenden wagen tegemoet
terwijl deze langs het trottoir gleed en vaart
minderde. Hij was er amper twee meter van
verwijderd toen hij het spook zag — te laat
voor hem om zich te kunnen ondraaien of
zelfs maar een gil te slaan. Hij zag
het gezicht van den man dien hij had laten
wegbrengen; een bleke geest met een trek
van gemadeloos verbittering rond den mond,
en blauwe oogen koud en hard als brandende
saphieren, en op dat moment besefte hij dat
tenslotte ook voor hem het uur gekomen was.
Het scherpe gebel van een enkel schot knet-
tende krakend door de straat, en de zwarte
sedan stootte weg eer het lichaam van Kuhl-
mann het plaveisel raakte.

8.

Nog loeiden rondom in den nacht de sirenes
der politiewagens, toen Fay Edwards den se-
dan opnieuw in Central Park deed stilhou-
den. Simon herinnerde zich eensklaps levendig
dien anderen avond, toen hij hier op precies
dezelfde plaats gezeten had, in een anderen
wagen, in gezelschap van Inspecteur Fernack;
het was nog lang geen zes-en-dertig uur gele-
den; en toch had er zich inmiddels reeds zoo-
veel afgespeeld, dat het evengoed zes-en-der-

tig jaren hadden kunnen zijn. Hij vroeg zich
af hoe Fernack er voor stond, en wat die de-
tective met zijn grimmig uiterlijk en zwaarge-
bouwde lichaam wel denken mocht van den
vulkaan van angst en dood, die eensklaps in
de onderwereld uitgebarsten was, nadat zij
samen dat even vreemde als onregelmatige
onderhoud gehad hadden. Het leek wel waar-
schijnlijk dat Fernack op dat oogenblik de ge-
heele stad afzocht om hem te vinden, tot bo-
venmenselijke pogingen opgezweept door
den radelozen angst, die zich van commissarissen
en politieke bonzen had meester ge-
maakt. Hun volgend onderhoud, gesteld dat
het ook plaats vond, zou waarschijnlijk heel
wat minder vriendelijk en heel wat minder
verdraagzaam uitvallen. Doch ook dat leek
even ver verwijderd als behoorde het tot een
andere eeuw. Fay Edwards wachtte.

Zij had den motor afgezet, en was bezig
sigaret aan te steken. Bij het licht van den
lucifer dien zij in de hand hield, beschouwde
hij de rustige schoonheid van haar als uit was
gevormd gezicht, de onberoerde rust van haar
oogen — en het kostte hem moeite zich te
herinneren dat zij dien nacht een man gedood,
en hem geholpen had om een anderen te doo-
den.

„In orde?” vroeg zij.

„In orde”, antwoordde hij.

„Ik heb gezien”, zei ze peinzend, „dat mijn
naam ook op je lijst staat. Wat heb ik ge-

daan? Ik veronderstel dat je iets met me voor
hebt. Wel, ik ben hier nu...”

Hij schudde zijn hoofd.

„Er had een vraagteken achter je naam
behooren te staan. Ik schreef dien naam op,
omdat het een mysterie voor me betekende.
Ik luisterde mee toen je met Nather telefo-
neerde — het was de eerste keer dat ik je
stem hoorde. Ik sloeg je gade toen je in ge-
zelschap van Udingo was. Je verschaftte mij
het pistool waarmee ik me een uitweg kon
banen. Ik verlangde te weten waarom je je
daar bevond — wat je geweest was — waar-
om je tot de bende behoorde. Nieuwsgierig-
heid, anders niets.”

Zij haalde de schouders op.

„En nu weet je het antwoord.”

„Werkelijk?” antwoordde hij werktuigelijk,
en had er meteen spijt van. Hij voelde dat zij
haar blik op hem vestigde, en haastig voegde
hij er aan toe: „Toen je vannacht in die laan
verscheen en aar Maxie vertelde dat de Big
Fellow bevelen had mij vrij te laten... was dat
geenszins de waarheid.”

„Waarom veronderstel je dat?”

„Ik gis het slechts. Maar ik durf het te
weden.”

Zij deed langzaam een haal aan haar sigar-
et. De rook dreef het venster uit en elerde
door het licht der lampen.

(Wordt vervolgd).